

Anu Rissanen

Tiedon voima päätöksenteossa ja johtamisessa – Case Kuopion kansalaisopisto

Metropolia Ammattikorkeakoulu

Tutkinto Kulttuurituottaja (Ylempi AMK)

Opinnäytetyö

Päivämäärä 26.5.2025

Tiivistelmä

Tekijä:	Anu Rissanen
Otsikko:	Tiedon voima päätöksenteossa ja johtamisessa - Case Kuopion kansalaisopisto
Sivumäärä:	87 sivua + 4 liitettä
Aika:	26.5.2025
Tutkinto:	Kulttuurituottaja (Ylempi AMK)
Ohjaaja:	Opettaja, Eeva-Katri Ahola

Tässä opinnäytetyössä tarkasteltiin Kuopion kansalaisopiston aineistonkeruumenelmiä ja niiden kehittämismahdollisuuksia organisaation suunnittelutyön ja päätöksenteon tueksi. Opinnäytetyön tavoitteena oli arvioida nykyisiä käytäntöjä sekä esittää kehittämisehdotuksia. Prosessien ja menetelmien tarkasteluilla etsittiin tapoja systematisoida ja tehostaa organisaation päätöksentekoa ja suunnittelua. Tilaajana toimi Kuopion kansalaisopisto.

Opinnäytetyön tietopohjassa käsitellään tietojohtamista ja aineistonkeruun merkitystä ja kehittämistä oppilaitosympäristössä. Työ toteutettiin toimintatutkimuksellisenä kehittämistyönä, ja siinä sovellettiin monimenetelmällistä lähestymistapaa. Aineistoa ke-
rättiin benchmarking-analyysin, henkilöstökyselyn ja osallistavan Padlet-alustan avulla. Näiden menetelmien avulla saatiin monipuolista tietoa nykytilasta sekä kehittämistarpeista.

Benchmarking-analyysin tulosten perusteella havaittiin, että järjestelmällisen aineistonkeruun ja tiedon analysoinnin kehittäminen voi parantaa organisaation päätöksentekoa, resurssien hallintaa ja asiakaslähtöisyyttä. Benchmarking-analyysi toi esiin hyviä käytäntöjä erityisesti tiedon visualisoinnissa ja palautteen keruussa. Kehittämisehdotukset kohdistuvat johtamisen kehittämiseen, aineistonkeruun systematisointiin, analytiikka- ja raportointijärjestelmien laajempaan hyödyntämiseen, tiedonhallinnan yhdenmukaistamiseen sekä henkilöstön osaamisen vahvistamiseen tiedolla johtamisen tueksi. Työn tulokset tukevat Kuopion kansalaisopiston strategista kehittämistä ja tarjoavat konkreettisia ratkaisuja organisaation tiedolla johtamisen vahvistamiseksi.

Avainsanat: aineistonkeruu, analytiikka, asiakaslähtöisyys, kehittäminen, koulutusorganisaatiot, päätöksenteko, strateginen suunnittelu, tiedolla johtaminen, tiedonhallinta

Tämän opinnäytetyön alkuperä on tarkastettu Turnitin Originality Check -ohjelmalla. Olen käyttänyt OpenAI:n ChatGPT:n versiota 4o tutkimusasetelman ideoinnissa ja työn jäsentelyssä ja otsikoinnissa. Olen myös käyttänyt samaa ohjelmaa tekstini kieli-
asun viimeistelyyn ja lähdeviitteiden muotoiluun. Opinnäytetyön tekijänä olen vastuussa kaikesta opinnäytteeni sisällöstä.

Abstract

Author(s): Anu Rissanen
Title: The Power of Data in Decision-Making and Leadership –
Case: Kuopio Community College
Number of Pages: 87 pages + 4 appendices
Date: 26.5.2025
Degree: Master of Culture and Arts Cultural Management
Instructor: Eeva-Katri Ahola, Lecturer

The thesis looked at Kuopio Adult Education Centre`s data collection methods and their development opportunities to support the organization's planning designed decision-making. The aim of the thesis was to evaluate existing practices and to present proposals for development, and the reviews of processes and methods sought to systemize and enhance the organization's decision-making and planning. The subscriber was Kuopio Adult Education Centre.

The theoretical part consists of a review of relevant literature, and the thesis was carried out as an action research development project using a multi-method approach. The data was collected through a benchmarking analysis, a staff survey, a participatory Padlet platform. These methods provided a wide range of information about the current state and development needs. Based on the results, it was found that systematic data collection and data analysis can improve the organization's decision-making, resource management and customer-oriented reason. The benchmarking analysis identified good practices, particularly in the visualization of data and the collection of feedback. Based on the findings, the development proposals focused on improving leadership, systematizing data collection, enhancing the use of analytics and reporting systems, harmonizing information management, and strengthening staff competencies to support knowledge-based management.

The results of the work support the strategic development of Kuopio Civic College and provide concrete solutions to strengthen organizational knowledge leadership.

Keywords: data collection, analytics, customer orientation, development work, education organizations, decision-making, strategic planning, knowledge management, information management

The originality of this thesis has been checked using Turnitin Originality Check service. I have utilized version 4o of OpenAI's ChatGPT in the ideation of the research design, as well as in structuring and titling my work. I have also employed the same program to refine the language of my text and to format the references. As the author of this thesis, I bear full responsibility for all its content.

Sisällys

1	Johdanto	6
2	Tiedolla johtaminen oppilaitosympäristössä	8
2.1	Tiedolla johtamisen käsite ja hyödyt	8
2.2	Aineistonkeruu koulutuksen kehittämisen tukena	11
2.2.1	Käyttäjädatta oppimisen ja opetuksen optimoinnissa	13
2.2.2	Digitaaliset palvelut tiedon hyödyntämisessä	14
2.2.3	Yleisöanalytiikka opiskelijakokemuksen kehittämisessä	15
2.2.4	Päätöksenteon tukeminen tiedolla	16
2.3	Palvelusuunnittelu organisaation kehittämisessä	17
2.4	Tiedolla johtaminen ja kulttuurituotannon hyödyt oppilaitokselle	20
2.5	Kulttuurituotannon huomioiminen oppilaitosympäristön palvelusuunnittelussa	20
2.6	Tiedolla johtamisen hierarkia	21
2.7	Tietopohjan yhteenveto	23
3	Työntilaaja, Kuopion kansalaisopisto	24
3.1	Organisaatorakenne ja henkilöstön roolit	27
3.2	Tiedolla johtaminen Kuopion kansalaisopistossa	30
4	Kehittämishaasteen esittely, perustelut ja tavoitteet	31
5	Tutkimuksellisen kehittämistyön menetelmät	33
5.1	Methodiset lähtökohdat	33
5.2	Tutkimusaineiston kerääminen ja analysointi	35
5.2.1	Benchmarking	36
5.2.2	Sähköinen kyselylomake	37
5.2.3	Padlet-ideointi, osallistava digitaalinen alusta	39
5.3	Työn eettinen arviointi	41
6	Kehittämistyön tulokset	42
6.1	Benchmarking-analyysin tulokset	43
6.2	Henkilöstön näkemykset aineistonkeruun kehittämisestä	50
6.3	Padlet-alustan laadullinen analyysi	58

6.4	Tulosten yhteenveto	65
7	Kehittämisehdotukset	67
7.1	Johtamisen kehittäminen	67
7.2	Aineistonkeruun systematisointi	69
7.3	Tiedon analysoinnin ja raportoinnin kehittäminen	70
7.4	Henkilöstön osaamisen vahvistaminen tiedolla johtamisella	70
7.5	Asiakasosallisuuden vahvistaminen	72
8	Työn arviointi ja pohdinta	73
	Lähteet	77
	Aineistoluettelo	82
	Liitteet	
	Liite 1. Lomakekysely henkilökunnalle	
	Liite 2. Padlet-aineiston hyödyntäminen suunnittelutyössä	
	Liite 3. Tiedote tutkimuksesta	
	Liite 4. Tutkittavan suostumuslomake	

1 Johdanto

Organisaation suunnittelutyössä ja päätöksenteossa erilaisten aineistojen käyttäminen on olennainen osa organisaation arkea. Kerätyn tiedon avulla pyritään kehittämään prosesseja ja tekemään faktoihin perustuvia päätöksiä. Aineistoista tehtävät analyysit voidaan jakaa määrällisiin ja laadullisiin analyysihin. Näkökulmat ovat analyyseissä erilaiset mutta tavoitteet ovat samanlaiset. Analyysien avulla pyritään jäsentämään ja tiivistämään tietoa sekä trendejä, löytämään yhteyksiä sekä näkökulmia menneisyyden ja nykyhetken ymmärtämiseen ja tulevaisuuden hallintaan ja ennustamiseen. Kun aineistoa hyödynnetään suunnitelmallisesti, se voi tukea prosessien kehittymistä, resurssien käytön optimointia ja organisaation kilpailukykyä.

Koulutussektorilla kerättyä tietoa hyödynnetään esimerkiksi asiakastietojen ja markkinointikampanjoiden tehokkuuden arvioinnissa. Tietoa käyttämällä on mahdollista aikaansaada parempaa asiakassegmentointia, luovempaa personointia sekä kehittää sosiaalisen median ja vaikuttajamarkkinoinnin vaikutusten arviointia. Tiedon hyödyntäminen voi näkyä mahdollisesti parempana tuloksena kampanjoissa.

Datan eli erilaisten aineistojen hyödyntämistä organisaatioiden päätöksenteossa on hyvä pohtia, koska se on yhä keskeisemmässä roolissa. Monet organisaatiot käyttävät dataa strategisen suunnittelun ja toiminnan kehittämisen tukena. Hyödyntämisen ohella, on tärkeää huomioida myös se, että tiedon keruu ja analysointi tapahtuvat sekä tarkoituksenmukaisesti että eettisesti. Koulutusorganisaatioissa aineistojen analysointi voi auttaa oppimispolkujen suunnittelussa ja asiakaskokemuksen parantamisessa, mutta samalla on huolehdittava tietosuojan ja yksityisyyden suojan vaatimuksista.

Datan käyttö on noussut tärkeäksi työkaluksi myös kulttuurituotannon kehittämisessä. Sen avulla voidaan tunnistaa yleisöjen tarpeita, arvioida tapahtumien vaikuttavuutta ja kehittää palveluita entistä kohdennetummin. Datan voiman voi

hyödyntää suunnittelussa sekä markkinoinnin ja viestinnän optimoinnissa. Tiedon käyttämisellä ja hyödyntämisellä tuetaan saavutettavuutta ja yleisötyötä. Koulutusorganisaation toiminnassa datan käyttö mahdollistaa kurssitarjonnan kohdentamisen eri asiakasryhmille ja auttaa arvioimaan, millaisia koulutussisällöjä tarvitaan. Systemaattinen tiedon hyödyntäminen tukee toiminnan jatkuvuutta ja kehittämistä, jota yhä enemmän vaaditaan myös kulttuurialan organisaatioilta.

Tässä opinnäytetyössä tarkastellaan Kuopion kansalaisopiston aineistonkeruumenetelmiä ja niiden hyödyntämistä päätöksenteossa. Työn alussa esittelen opinnäytetyön tietopohjan ja sen jälkeen selvitän organisaation rakenteen avulla, millaista dataa organisaatiossa kerätään ja miten sitä käytetään suunnittelutyössä. Aineistonkeruumenetelminä käytän benchmarking-analyysiä, jotta voin verrata Kuopion kansalaisopiston nykytilaa toiseen oppilaitokseen. Kyselyn avulla analysoin henkilöstön näkemyksiä ja kokemuksia datan hyödyntämisestä. Koen, että heidän roolinsa palvelujen suunnittelijoina on keskeinen, kun pohditaan tiedon hyödyntämistä tehokkaassa käytössä. Tulosten perusteella esittelen kehittämissuhteita. Ehdotukset korostavat datan keruun hyödyntämistä, jotta organisaatio voi käyttää tietoa entistä systemaattisemmin oman toimintansa, resurssien kohdentamisen ja asiakaslähtöisyyden tukena.

Ammatillinen taustani projektityöskentelyssä ja suunnittelutyössä tarjoaa näkökulmia tähän tutkimukseen. Kokemukseni koulutusorganisaatiossa ja kulttuuri-tuotannon parissa auttaa pohtimaan aineiston hyödyntämisen ja käytön monipuolisia mahdollisuuksia eri konteksteissa.

2 Tiedolla johtaminen oppilaitosympäristössä

Organisaation toimintaa voidaan tukea hyödyntämällä kerättyä ja tulkittua tietoa, joka auttaa suuntaamaan päätöksentekoa arjen tarpeisiin. Tieto ei ole pelkään määrällinen resurssi, vaan se tarjoaa rakenteita, joiden avulla voidaan tarkastella toimintaympäristön ilmiöitä kokonaisvaltaisemmin. Oppilaitosympäristössä tiedolla johtaminen tukee erityisesti suunnittelua, resurssien hallintaa ja opetuksen kehittämistä.

Kuopion kansalaisopiston kaltaisessa vapaan sivistystyön oppilaitoksessa tiedolla johtaminen ilmenee muun muassa siinä, miten opiskelijapalautteita, osallistumistietoja ja henkilöstön havaintoja hyödynnetään toiminnan kehittämisessä. Kun tietoa kerätään ja käsitellään tarkoituksenmukaisesti, se voi vahvistaa strategista suunnittelua ja auttaa tunnistamaan toiminnan kannalta olennaisia kehityskohteita.

Tässä luvussa tarkastelen tiedolla johtamisen käsitettä sekä sen merkitystä nimenomaan oppilaitosympäristössä. Esitän näkökulmia, joiden kautta tietoa voidaan käyttää sekä ennakoivasti että suunnitelmallisesti erityisesti opetuksen ja opiskelijapalveluiden kehittämiseksi. Luvussa 2.1 keskityn tiedolla johtamisen määrittelyyn aiemman kirjallisuuden pohjalta ja pohdin sen soveltuvuutta käytännön tasolla Kuopion kansalaisopiston toimintaympäristöön.

2.1 Tiedolla johtamisen käsite ja hyödyt

Tiedolla johtaminen tarkoittaa organisaation tiedon tarpeiden tunnistamista sekä tiedon hankkimista, jakamista ja hyödyntämistä toiminnan kehittämiseksi (Laiho- nen ym. 2013, 25). Tieto ei rajoitu numeerisiin mittareihin, vaan se sisältää myös laadullisen aineksen, kuten henkilöstön asiantuntemuksen, asiakaspalautteet ja toimintaympäristön havainnot (Kosonen 2019, 1). Tiedon tulee olla oikea- aikaista, luotettavaa ja tarkoituksenmukaista suhteessa organisaation tavoitteisiin.

Tiedon käyttö on kytköksissä henkilöstön osaamiseen ja asenteisiin: tieto muuttuu toiminnaksi vasta, kun sen merkitys ymmärretään ja sen hyödyt tunnustetaan osana työn arkea. Tiedolla johtaminen voi lisätä työn selkeyttä ja tukea päätöksentekoa etenkin silloin, kun työroolit mahdollistavat tiedon aktiivisen käytön. Tämä edistää sitoutumista ja tukee organisaation oppivaa toimintakulttuuria (Virtanen & Stenvall 2010, 103).

Oppilaitosympäristössä tiedolla johtaminen näyttäytyy erityisesti opetuksen, palveluiden ja hallinnon rajapinnoilla. Oppiminen ei rajoitu luokkahuoneisiin, vaan tapahtuu myös digitaalisilla alustoilla ja sosiaalisissa vuorovaikutustilanteissa. Oppimisympäristö muodostuu opettajien, opiskelijoiden ja hallinnon yhteisestä toiminnasta. Esimerkiksi asiakaspalvelu, viestintä ja taloushallinto tukevat taustalla oppimisen edellytyksiä. Hyvin toimiva ympäristö rakentuu pedagogisista, sosiaalisista ja teknologisista tekijöistä (Mikkelin ammattikorkeakoulu, 2010).

Tiedon hyödyntäminen tässä kontekstissa tarkoittaa, että opetusta voidaan kehittää opiskelijoiden palautteiden, hyvinvointitietojen ja osallistumistilastojen pohjalta. Esimerkiksi etäopetuksen aikana Covid-19-pandemian aikaan havaittiin, kuinka oppimisympäristön laatu vaikutti merkittävästi opiskelijoiden kokeuksiin ja motivaatioon (Aalto & Saarinen, 2021). Tämä korostaa ajantasaisen tiedon merkitystä suunnittelussa.

Digitalisaatio tuo uusia mahdollisuuksia oppilaitoksille kerätä ja analysoida oppimiseen liittyvää tietoa reaaliaikaisesti. Esimerkiksi opiskelijoiden suoriutumista voidaan tarkastella järjestelmäpohjaisesti. Tällainen tieto tukee opetuksen kehittämistä ja opiskelijapalvelujen suunnittelua. Kun tietoa hyödynnetään järjestelmällisesti, se vahvistaa päätöksenteon läpinäkyvyyttä ja tukee organisaation tavoitteiden saavuttamista (Tieto-osaava 2024a).

Tiedolla johtaminen muodostaa kokonaisuuden, jossa teknologiset työkalut, osaaminen ja tietoperustainen toimintakulttuuri yhdistyvät. Kosonen (2019, 1) määrittelee sen tiedon systemaattiseksi analysoinniksi päätöksenteon tueksi. Laakso (2022, 6) ja Saarinen (2024, 10) tarkentavat, että kyse on myös jatkuvasta tiedon soveltamisesta ja jakamisesta osana arjen käytäntöjä. Mäkisen

(2024, 9) mukaan tiedolla johtaminen kuuluu osaksi laajempaa tietojohdamisen viitekehystä ja tukee päätöksentekoa niin strategisella kuin operatiivisella tasolla.

Organisaatiot eivät voi nojautua pelkästään tietojen keräämiseen – oleellista on, että data jalostetaan hyödylliseksi tiedoksi ja edelleen käytännön toiminnan tueksi. Tämä sisältää myös hiljaisen tiedon, kuten kokemusten ja asiantuntijuuden hyödyntämisen (Montonen 2024). Tällainen kokonaisuus tunnetaan myös tietämyksellä johtamisena.

Koulutusorganisaatioissa Business Intelligence -ratkaisut (BI) mahdollistavat tiedon keruun, analysoinnin ja visualisoinnin, jolloin päätöksenteko perustuu luotettavaan ja ajankohtaiseen tietoon (Hupanen, 2021). Tiedon analysointi voi perustua datatieteen menetelmiin, kuten tilastomalleihin ja algoritmeihin, jotka tukevat ennakoivaa suunnittelua ja strategisten valintojen tekemistä (Tieto-osaava, 2024a).

Kun päätöksenteon perustana on systemaattisesti kerätty ja analysoitu tieto, voidaan resursseja kohdentaa tehokkaammin ja valintoja perustella objektiivisesti (Hupanen, 2021). Tieto ei ole vain johdon väline, vaan sen tulisi olla kaikkien saatavilla arjen päätöksenteossa (Tieto-osaava, 2024b). Älykäs organisaatio kykenee mukautumaan muuttuviin olosuhteisiin, koska se yhdistää tiedonhallinnan, osaamisen johtamisen ja teknologian toisiinsa.

Tiedolla johtamisen avulla organisaatio voi asettaa realistisia tavoitteita, parantaa toiminnan laatua ja lisätä henkilöstön ja sidosryhmien luottamusta päätöksentekoon (Montonen, 2024). Kun tietoa käytetään järjestelmällisesti, se tukee jatkuvaa kehittämistä ja vahvistaa kilpailukykyä (Tieto-osaava, 2024a). Tiedolla voidaan yhdistää päätöksenteon eri vaiheet: datan keruu, analysointi ja johtopäätösten tekeminen. Tämä tukee organisaatioiden kykyä ennakoida tulevaa, kehittää asiakaskokemusta ja optimoida toimintoja (Creatido Oy, 2025).

Keskeisiä tekijöitä tiedolla johtamisessa ovat laadukkaan datan kerääminen, analysointi ja visualisointi päätöksenteon tueksi. Organisaation on huolehdittava tiedon oikeellisuudesta, sillä virheellisesti analysoitu tieto voi johtaa vääriin johdopäätöksiin (Koski & Pihkola, 2017, 57). Tämä korostuu kaikilla toimialoilla – myös koulutuksessa, jossa tiedolla johtaminen tukee opetuksen laadun kehittämistä, opiskelijasuoritusten seuranta ja tarjonnan optimointia (Savolainen, 2021, 78).

2.2 Aineistonkeruu koulutuksen kehittämisen tukena

Tiedolla johtamisen edellytyksenä on se, että päätöksenteon tueksi on kerättyä ja käsiteltyä tietoa. Oppilaitoksissa tätä tarkoitusta varten hyödynnetään aineistonkeruuta, jonka avulla voidaan tunnistaa nykytilan vahvuuksia ja kehittämistarpeita. Aineiston analysointi luo pohjaa opetuksen laadun parantamiselle, opiskelijoiden hyvinvoinnin tukemiselle sekä toiminnan vaikuttavuuden arvioinnille (Kasanen ym., 1993, 243–264).

Aineistonkeruumenetelmät kattavat monipuolisen kirjon käytäntöjä, joilla tietoa hankitaan. Tyypillisiä menetelmiä ovat sähköiset kyselyt, teemahaastattelut, osallistujamäärien seuranta ja oppimistulosten tarkastelu. Lisäksi hyödynnetään rekisteritietoja ja oppimisalustojen käyttöön perustuvaa analytiikkaa. Menetelmien valinnassa lähtökohtana on aina se, millaista tietoa kulloinkin tarvitaan.

Käytössä olevien aineistonkeruun tapojen arviointi ja kehittäminen voi vaikuttaa merkittävästi prosessien sujuvuuteen ja päätöksenteon ajantasaisuuteen. Esimerkiksi hajautuneiden tiedonkeruutapojen yhdistäminen keskitettyyn ja osin automatisoituun järjestelmään voi parantaa resurssien käyttöä ja vähentää hallinnollista kuormaa. Tiedonkeruuprosessi – kysymysten laatimisesta raportointiin – vaikuttaa siihen, kuinka käyttökelpoista ja ajankohtaista tietoa organisaatio saa päätöksensä tueksi (Kotler & Keller, 2016, 122).

Oppilaitosympäristössä aineistoa kerätään tyypillisesti opiskelijapalautteista, henkilöstökyselyistä ja oppimistuloksista. Näiden avulla voidaan tunnistaa kehittämisen painopisteitä sekä kohdentaa opetussuunnitelmia ja resursseja strategisten tavoitteiden mukaisesti (Hökkä ym., 2017, 35–47). Ennakoivan aineistonkeruun ansiosta organisaatio voi reagoida muutoksiin ajoissa ja tehdä päätöksiä tietoon perustuen.

Tiedonkeruu jakaantuu usein määrällisiin ja laadullisiin lähestymistapoihin. Määrällistä tietoa tuottavat esimerkiksi opiskelijarekisterit tai oppimisalustojen analytiikka. Laadullinen näkökulma saadaan esiin muun muassa henkilöstön ja opiskelijoiden haastatteluista, joissa tuodaan esille yksilöllisiä kokemuksia ja havaintoja kehittämistarpeista (Tuomi & Sarajarvi 2018).

Aineistojen monipuolinen hyödyntäminen tukee asiakaslähtöisyyttä ja resursien tarkempaa kohdentamista. Kun kerätty tieto on ajankohtaista ja tulkittu systemaattisesti, organisaatiolla on paremmat valmiudet ohjata toimintaansa tarkoituksenmukaisesti. Tämä tukee myös oppimisympäristöjen ja opetusmenetelmien jatkuvaa kehittämistä.

Oppilaitoksilla on mahdollisuus kerätä ja yhdistää tietoa eri lähteistä, kuten opiskelijoiden suoriutumisista, osallistumisesta ja oppimiskäyttäytymisestä. Tällaisen analyysin perusteella voidaan havaita esimerkiksi oppimisen esteitä, suunnitella tukea sitä tarvitseville ryhmille ja päivittää opetussisältöjä vastaamaan kohderyhmän tarpeita.

Eriyisen tärkeää on se, että aineistonkeruulla voidaan edistää koulutuksen saavutettavuutta ja tehokkuutta. Palautteiden ja oppimistulosten analysointi auttaa tunnistamaan toimivat opetusmenetelmät ja kohdistamaan kehittämistyötä tarkoituksenmukaisesti. Esimerkiksi opiskelijarekisterit, oppimisanalytiikka ja suoriutusasteet tarjoavat perustan koulutusstrategian suuntaamiselle (Savolainen, 2021, 60).

Oppimisanalytiikka on työkalu, jonka avulla voidaan tarkastella opiskelijoiden toimintaa, edistymistä ja oppimistapoja. Sen avulla voidaan kohdentaa tukea yksilöllisesti ja optimoida opetussisältöjä kehittämistarpeiden mukaan. Tämä tukee vaikuttavaa ja opiskelijälähtöistä opetusta.

Tiedolla johtaminen oppilaitoksissa edellyttää kuitenkin myös vastuullisuutta ja tarkkaa tietosuojan huomioimista. GDPR:n periaatteet korostavat, että opiskelijoiden henkilötietojen käsittelyn tulee olla läpinäkyvää ja turvallista (European Commission, 2018, 42). Vastuullinen tiedolla johtaminen ei ainoastaan tue organisaation toiminnallisia tavoitteita, vaan mahdollistaa myös oppimisen persoonain ja opintojen keskeyttämisten ehkäisyn.

2.2.1 Käyttäjädatta oppimisen ja opetuksen optimoinnissa

Opetuksen ja oppimisen kehittämisessä käyttäjädatta toimii välineenä, jonka avulla voidaan kohdentaa toimenpiteitä tiedon perusteella. Oppilaitoksissa kerätään tietoa muun muassa opiskelijoiden suorituksista, osallistumisaktiivisuudesta ja oppimiskäyttäytymisestä. Näiden havaintojen avulla voidaan tunnistaa paitsi yksittäisten opiskelijoiden myös ryhmien tuen tarpeita ja oppimishaasteita. Tiedon käsittelyn myötä muodostuu kokonaiskuva, joka auttaa suunnittelemaan opetusta vastaamaan paremmin opiskelijoiden todellisia tarpeita. Tämä voi näkyä paitsi parempina oppimistuloksina myös opiskelijatytyväisyyden kasvuna (Opetushallitus 2024).

Käyttäjädatta tukee myös resurssien hallintaa ja prosessien kehittämistä. Sen avulla voidaan tarkastella esimerkiksi opetusmenetelmien vaikuttavuutta ja materiaalien käyttöastetta. Kun käytössä on ajantasaista tietoa, voidaan resursseja kohdentaa niihin sisältöihin tai toimintatapoihin, jotka tukevat oppimista parhaiten. Tämä tukee samalla opetussuunnitelmien toteutuksen seurantaa ja antaa pohjan pitkäjänteiselle kehittämistyölle (Tieto-osaava 2024).

Käyttäjätiedon hyödyntämisessä keskeistä on myös eettinen näkökulma. Tiedon käyttö edellyttää huolellista tietosuojan huomioimista, erityisesti opiskelijoiden yksityisyydensuojan osalta. Tiedon anonymisointi, selkeä käyttöoikeuksien määrittely ja avoin viestintä tiedon keräämisestä ovat olennaisia toimenpiteitä, joiden avulla organisaatio voi vahvistaa luottamusta ja varmistaa toiminnan vastuullisuuden (Tieto-osaava 2024).

Kun käyttäjätiedon keruu ja analyysi ovat osa systemaattista toimintaa, organisaatio saa käyttöönsä arvokasta tietoa oppimisprosessien ja opetuksen optimoimiseksi. Tällöin päätöksenteolla on vankempi pohja, ja sekä opiskelijat että opilaitos voivat hyötyä tiedon hyödyntämisestä jatkuvasti muuttuvassa oppimisympäristössä (Opetushallitus 2024).

2.2.2 Digitaaliset palvelut tiedon hyödyntämisessä

Kouluorganisaation toiminta rakentuu monesta osa-alueesta, kuten henkilöstöstä, prosesseista, teknologisista ratkaisuista ja toimintakulttuurista. Nämä muodostavat yhdessä järjestelmän, jonka avulla organisaation tavoitteita voidaan toteuttaa. Vapaan sivistystyön kontekstissa digitaaliset palvelut ovat keskeinen osa tätä kokonaisuutta, sillä ne mahdollistavat tiedon systemaattisen keräämisen, hallinnan ja analysoinnin opetuksen ja oppimisen kehittämiseksi.

Opetushallituksen (2023) mukaan tiedolla johtaminen tulisi ymmärtää yhtenäisenä prosessina, jossa tiedon keruu, hallinta ja käyttö muodostavat saumattoman kokonaisuuden. Opiskelijatiedot, palautteet, osallistumismäärät ja oppimistulokset eivät toimi irrallisina elementteinä, vaan ne integroituvat osaksi suunnittelua ja arviointia. Kun järjestelmät tukevat kokonaisvaltaista tiedon hyödyntämistä, on mahdollista arvioida koulutuksen vaikuttavuutta ja kehittää toimintaa tarkoituksenmukaisesti.

Ajankohtaista tietopohjaa tähän näkökulmaan tarjoaa Helsingin yliopiston koulutuksen arviointikeskuksen toteuttama DIVASI-hanke, joka tarkastelee digitalisaation tilaa vapaan sivistystyön oppilaitoksissa. Hanke analysoi muun muassa kansalaisopistojen, kansanopistojen ja kesäyliopistojen käyttämiä digitaalisia

palveluja sekä niiden vaikutusta pedagogiikkaan, henkilöstön osaamiseen ja johtamiseen (Helsingin yliopisto 2024). Hankkeen aikataulu on 1.9.2024–30.6.2025, ja sitä rahoittaa opetus- ja kulttuuriministeriö. Tutkimus osoittaa, että digitalisaation ja tiedolla johtamisen kehittäminen on merkittävä ja ajankohtainen osa myös vapaan sivistystyön kenttää, johon tämä opinnäytetyö liittyy.

Opetus- ja kulttuuriministeriön näkemyksen mukaan digitaalisia palveluja ja niitä tukevaa infrastruktuuria tulee johtaa yhtenäisenä kokonaisuutena. Laadukas rekisteripohja ja älykkään analytiikan hyödyntäminen mahdollistavat tiedolla johtamisen, jonka avulla voidaan ennakoida kehitystarpeita ja suunnata toimenpiteitä tehokkaammin. Digitaaliset palvelut eivät ole vain teknisiä välineitä, vaan ne luovat pohjan sille, että tietoa voidaan hyödyntää opetuksen laadun, saavutettavuuden ja vaikuttavuuden parantamisessa.

Tiedolla johtamisen onnistuminen edellyttää, että myös henkilöstön digitaaliset valmiudet ja johtamisosaaminen kehittyvät samanaikaisesti. Jotta digitaalisten palveluiden tarjoama tieto saadaan osaksi oppilaitoksen kehittämistyötä, on tärkeää tarkastella teknologian lisäksi myös sitä, kuinka tietoa käytetään päätöksenteon arjessa.

2.2.3 Yleisöanalytiikka opiskelijakokemuksen kehittämisessä

Yleisöanalytiikka viittaa digitaalisten järjestelmien avulla kerätyn datan hyödyntämiseen asiakaskokemuksen kehittämisessä. Koulutusorganisaatioissa käytetään usein rinnakkaisena käsitteenä oppimisanalytiikkaa, joka keskittyy opiskelijoiden toimintaan, oppimisprosesseihin ja suorituksiin liittyvän tiedon keräämiseen ja tulkintaan. Tämä tieto mahdollistaa opetuksen mukauttamisen yksilöllisiin tarpeisiin sekä ohjauksen kohdentamisen perustuen opiskelijoiden todelliseen tilanteeseen (Learning Analytics Finland 2024).

Oppimisanalytiikan avulla voidaan seurata opiskelijoiden etenemistä, tunnistaa heidän oppimistyylejään sekä havaita oppimista estäviä tekijöitä. Näin oppilaitos voi reagoida oikea-aikaisesti ja tarjota yksilöllistä tukea, mikä voi lisätä sitoutumista opintoihin ja vahvistaa oppimistuloksia. Samalla analytiikka tuottaa tietoa

opetuksen vaikuttavuudesta ja oppimisympäristöjen kehittämistarpeista, mikä tukee organisaation strategista päätöksentekoa (Opetushallitus 2023).

Koulutuksen kontekstissa analytiikan merkitys liittyy myös opetuksen laadunhallintaan ja sisältöjen optimointiin. Oppimisanalytiikan avulla voidaan muun muassa arvioida käytettyjen opetusmenetelmien tehokkuutta, tunnistaa opiskelijoiden motivaatiotekijöitä ja tarkastella oppimateriaalien vaikuttavuutta. Tällöin opilaitoksella on paremmat valmiudet suunnata resursseja sinne, missä niillä on suurin vaikutus. Kun tieto tulkitaan tarkoituksenmukaisesti, voidaan edistää opiskelijoiden hyvinvointia ja vahvistaa kokonaisvaltaista opiskelijakokemusta (Tietoarkisto 2023).

Analytiikan käytössä on kuitenkin huomioitava vastuullisuus. Yksilöiden tietosuoja ja yksityisyyden kunnioittaminen ovat keskeisiä ehtoja analytiikkatiedon käsittelyssä. Tiedon anonymisointi, läpinäkyvät käyttökäytännöt ja opiskelijoiden oikeuksien kunnioittaminen ovat edellytyksiä sille, että tiedolla johtaminen voidaan toteuttaa eettisesti kestäväällä tavalla (Tietoarkisto 2023).

Vastuullisesti toteutettuna yleisöanalytiikka tukee oppimisympäristöjen kehittämistä sekä opetuksen ja ohjauksen laadun parantamista. Se voi auttaa tunnistamaan yksilöllisiä tarpeita, joiden huomioiminen vahvistaa opiskelijan kokemusta osallisuudesta ja tukee oppimista pitkäjänteisesti. Oppimisanalytiikka toimii tällöin osana tiedolla johtamisen kokonaisuutta, joka mahdollistaa tavoitteellisen ja tietoon perustuvan koulutuksen kehittämisen.

2.2.4 Päätöksenteon tukeminen tiedolla

Päätöksenteon tueksi tarvitaan järjestelmällisesti kerättyä, analysoitua ja tulkittua tietoa. Tällainen lähestymistapa mahdollistaa koulutusorganisaatioissa perusteltujen ja vaikuttavien päätösten tekemisen. Kun päätökset pohjautuvat objektiiviseen dataan ja analytiikkaan, voidaan toiminnan kehittämistä ohjata suunnitelmallisesti (Mäkinen 2023, 25–27).

Opiskelijoista kerättävä tieto – esimerkiksi heidän suorituksensa, oppimisprosessinsa ja sitoutumisensa opintoihin – tarjoaa arvokasta tietopohjaa opetuksen kehittämislle. Tavoitteena on, että opetusta voidaan mukauttaa tunnistettujen tarpeiden mukaisesti. Tietoon perustuva päätöksenteko ei ainoastaan paranna oppimistuloksia, vaan voi myös lisätä opiskelijoiden motivaatiota ja vahvistaa heidän sitoutumistaan opintoihinsa (Mäkinen 2023, 45).

Koulutusorganisaatioissa ajantasaisen ja luotettavan tiedon jatkuva hyödyntäminen tekee toiminnasta joustavampaa ja valmiimpaa reagoimaan toimintaympäristön muutoksiin. Tämä korostuu erityisesti digitaalisessa toimintaympäristössä, jossa muutospaineet voivat syntyä nopeasti (Hannula 2022, 56–58).

Päätöksenteon onnistuminen riippuu kuitenkin myös tiedon laadusta. Jos käytettävä data on virheellistä tai puutteellista, se voi johtaa harhaanjohtaviin johtopäätöksiin. Tästä syystä tiedonkeruun, hallinnan ja analysoinnin prosesseihin tulee panostaa systemaattisesti. Tavoitteena on varmistaa, että käytettävä tieto on niin luotettavaa ja ajankohtaista kuin mahdollista (Näränen 2021, 63–64).

Laadukas ja vastuullisesti hyödynnetty tieto tukee opetuksen ja oppimisprosessien kehittämistä sekä mahdollistaa vaikuttavampien pedagogisten ratkaisujen tekemisen. Kun koulutusorganisaatio hyödyntää esimerkiksi oppimisanalytiikkaa osana päätöksentekoa, sillä on paremmat edellytykset kehittää opetusta opiskelijälähtöisesti ja vahvistaa oppimiskokemusta.

2.3 Palvelusuunnittelu organisaation kehittämisessä

Palvelumuotoilu on käyttäjälähtöinen lähestymistapa, jossa tavoitteena on kehittää palveluita niin, että ne vastaavat aidosti käyttäjien tarpeisiin ja odotuksiin. Koulutussektorilla palvelumuotoilua voidaan hyödyntää opetuksen, oppimisprosessien ja opiskelijakokemuksen kehittämisessä, mikä vahvistaa koulutuksen vaikuttavuutta (Virtanen 2020).

Opetusta voidaan tarkastella opiskelijalähtöisesti palvelumuotoilun keinoin, jolloin opiskelijat osallistuvat aktiivisesti koulutuksen suunnitteluun. Tämä lisää heidän sitoutumistaan ja motivaatiotaan. Palvelumuotoilu tukee sekä opiskelija-palveluiden että sisäisten prosessien kehittämistä, tehostaa toimintaa ja parantaa palvelun laatua. Kun kehittäminen perustuu ymmärrykseen käyttäjien tarpeista, prosessit sujuvoituvat ja henkilöstön osallistuminen kehittämistyöhön lisääntyy (Palvelumuotoilu Palo 2023).

Palvelumuotoilu tarjoaa myös välineitä tulevaisuuden osaamistarpeiden ennakointiin. Sen periaatteita soveltamalla voidaan kehittää koulutusta vastaamaan muuttuvan toimintaympäristön haasteisiin (Virtanen 2020). Koulutusorganisaatio voi näin valmistaa opiskelijoita tulevaan työelämään entistä paremmin.

Palvelusuunnittelu on palvelumuotoiluun liittyvä asiakaslähtöinen ja iteratiivinen prosessi, jossa hyödynnetään menetelmiä kuten käyttäjätutkimuksia, prototyyppien testaamista ja analytiikkaa. Tavoitteena on kehittää palveluita, jotka vastaavat käyttäjien tarpeisiin ja ovat samalla linjassa organisaation strategisten tavoitteiden kanssa (Miettinen, 2017).

Palveluprosessissa keskeistä on palvelupolun hahmottaminen ja kriittisten kohtaamispisteiden tunnistaminen. Tämä auttaa ymmärtämään, missä vaiheissa käyttäjäkokemus muodostuu ja mitkä tekijät vaikuttavat palvelun toimivuuteen. Organisaation näkökulmasta palvelusuunnittelun tavoitteena on resurssien optimointi, asiakaspalvelun kuormituksen vähentäminen ja asiakastyytyväisyyden parantaminen (Stickdorn & Schneider, 2012).

Palvelusuunnittelun vaiheet etenevät käyttäjäymmärryksestä ideointiin, prototyypointiin, toteutukseen ja jatkuvaan kehittämiseen. Alkuvaiheessa aineistoa kerätään esimerkiksi haastatteluilla, kyselyillä ja havainnoinnilla. Tämän jälkeen kehitetään ratkaisuvaihtoehtoja ja testataan niitä pienessä mittakaavassa. Lopuksi palvelu toteutetaan laajemmin ja sitä kehitetään palautteen perusteella.

Hyvin suunnitellut palvelut voivat ylittää asiakkaiden odotukset, lisätä uskollisuutta ja parantaa kilpailukykyä (Moritz 2005; Stickdorn & Schneider 2012). Palvelusuunnittelun tulee perustua asiakaslähtöisyyteen ja se voi tukea koulutusorganisaation strategisia tavoitteita tehokkaiden ja käyttäjäystävällisten palveluiden kehittämisessä.

Digitaaliset palvelut ovat keskeisiä työkaluja nykyaikaisessa palvelusuunnittelussa. Ne sisältävät muun muassa oppimisalustoja, mobiilisovelluksia ja analytiikkatyökaluja, joiden avulla organisaatiot voivat kerätä ja hyödyntää tietoa käyttäjäkokemuksesta. Koulutus- ja kulttuuriorganisaatiot voivat soveltaa digitaalisia ratkaisuja esimerkiksi verkkokurssien, digitaalisten näyttelyiden ja virtuaalitahtumien yhteydessä.

Strategisen suunnittelun kannalta tiedon tehokas hyödyntäminen edellyttää, että kerätty data on helposti saatavilla ja esitetty ymmärrettävässä muodossa. Kuopion kansalaisopistossa tämä toteutuu muun muassa visuaalisten analytiikkatyökalujen, kuten HelleWi:n, avulla. Reaaliaikainen tiedon seuranta tukee päätöksentekoa ja auttaa tunnistamaan kehittämiskohteita (Järvinen, 2014, 124; Virtanen & Stenvall, 2010, 98).

Asiakassegmentointi ja yleisöanalytiikka täydentävät palvelusuunnittelun työkalupakkia. Segmentoinnin avulla voidaan tunnistaa eri käyttäjäryhmien tarpeet ja mukauttaa palveluja vastaavasti. Yleisöanalytiikan avulla organisaatiot voivat tarkastella esimerkiksi osallistumisasteita, kiinnostuksen kohteita ja käyttäjäkokemuksia.

Segmentointi voi tehostaa markkinointia, vähentää kustannuksia ja lisätä tapahtumien näkyvyyttä (Salonen & Virtanen 2021, 95). Datalähtöinen suunnittelu mahdollistaa tapahtumasisältöjen kohdentamisen yleisöjen mieltymysten mukaan, mikä vahvistaa asiakastytyväisyyttä ja osallistumista (Kallio & Mäkelä 2020, 115). Analysoidun tiedon avulla organisaatio voi myös kehittää ennakkoivaa malleja, joiden avulla se reagoi asiakastarpeiden muutoksiin ketterästi ja vaikuttavasti.

2.4 Tiedolla johtaminen ja kulttuurituotannon hyödyt oppilaitokselle

Organisaation kehittäminen ja tiedon hyödyntäminen päätöksenteossa ovat olennainen osa nykyaikaista johtamiskulttuuria. Oppilaitosympäristössä tämä tarkoittaa systemaattista tiedon keräämistä, analysointia ja käyttöä toiminnan suunnittelun, arvioinnin ja kehittämisen tukena. Ajantasainen ja käsitelty tieto auttaa kohdentamaan resursseja tehokkaammin, kehittämään opiskelijalähtöisiä palveluita ja edistämään pitkän aikavälin tavoitteiden saavuttamista.

Kulttuurituotannon näkökulmasta tiedolla johtaminen tuo lisäarvoa muun muassa tapahtumien suunnitteluun, viestintään ja sidosryhmäyhteistyöhön. Oppilaitoksen tuottama kulttuuritoiminta ei ainoastaan tarjoa elämyksiä ja yhteisöllisyyttä, vaan se vahvistaa myös oppilaitoksen profiilia ja roolia osana alueellista kehittämistä. Kulttuurituotantoa voidaan pitää merkittävänä osana oppilaitoksen toimintaa, sillä sen kautta syntyy kokemuksellisia oppimistilanteita, opiskelijoiden hyvinvointi vahvistuu ja yhteistyöverkostot laajenevat. Näin tuotannot toimivat paitsi pedagogisina keinoina myös organisaation vaikuttavuuden rakentajina.

2.5 Kulttuurituotannon huomioiminen oppilaitosympäristön palvelusuunnittelussa

Oppilaitokset voivat hyödyntää tiedolla johtamista monipuolisesti opetuksen, opiskelijapalveluiden ja kulttuurituotantojen kehittämisessä. Digitaaliset palvelut, kuten oppimisalustat ja verkkopohjaiset kyselytyökalut, mahdollistavat jatkuvan ja systemaattisen tiedonkeruun, jonka avulla toimintaa voidaan suunnata vastaamaan entistä tarkemmin käyttäjien tarpeita. Opetus ja kulttuuri muodostavat yhdessä keskeisen palvelukokonaisuuden, jonka kautta oppilaitoksen toiminta konkretisoituu myös ulkoisille sidosryhmille.

Tiedolla johtaminen tarjoaa välineitä paitsi opiskelijoiden oppimispolkujen seuraamiseen, myös kulttuurituotantojen vaikuttavuuden arviointiin. Tätä tietoa voidaan hyödyntää opetuksen ja tapahtumatoiminnan suunnittelussa, mutta myös

osana oppilaitoksen viestintää ja markkinointia. Kansalaisopistojen kulttuurituotannot muodostuvat usein oppilastoista, jotka toteutetaan taide- ja taitoaineiden osana lukuvuoden aikana. Lisäksi oppilaitos voi toimia yhteistyössä eri yhdistysten, kulttuuritoimijoiden ja tapahtumien kanssa, mikä laajentaa sen roolia alueellisena toimijana.

Yhteistyöhankkeet ja esiintymismahdollisuudet vahvistavat opiskelijoiden motivaatiota ja sitoutumista. Samalla ne tarjoavat oppilaitokselle tilaisuuden kehittää palvelutarjontaansa sekä tuoda esiin osaamista ja toimintaa yhteisön suuntaan. Oppimisen aikainen data – kuten osallistumisaktiivisuus, palautteet ja tuotosten laatu – antaa viitteitä siitä, miten koulutustarjontaa voidaan kehittää ja kuinka opiskelijoiden oppimiseen sitoutuminen näyttäytyy pitkällä aikavälillä.

Motivoitunut opiskelija toimii paitsi oppijana, myös aktiivisena toimijana ja osaamisen esittelijänä. Hän rakentaa siltoja yhteisön ja oppilaitoksen välillä, mikä tekee kulttuurituotannoista merkittävän osan oppilaitoksen vaikuttavuutta.

2.6 Tiedolla johtamisen hierarkia

Tiedolla johtamista voidaan tarkastella hierarkkisena kokonaisuutena, jossa tieto kulkee strategiselta tasolta operatiivisiin käytäntöihin. Oppilaitosympäristössä tämä tarkoittaa sitä, että tiedon keruu, analysointi ja hyödyntäminen muodostavat toisiaan tukevan rakenteen, jonka kautta päätöksentekoa voidaan ohjata eri organisaation tasoilla. Luvun lopussa esitettävä pyramidikaavio (Kuvio 1) havainnollistaa tiedolla johtamisen rakennetta neljän toisiinsa nivoutuvan tason kautta. Malli perustuu Tietojohtamisen ABC -käsikirjassa (2024) esiteltyyn viitekehykseen, jossa tarkastellaan tiedon hyödyntämistä strategisesta, organisatorisesta, kulttuurisesta ja teknologisesta näkökulmasta.

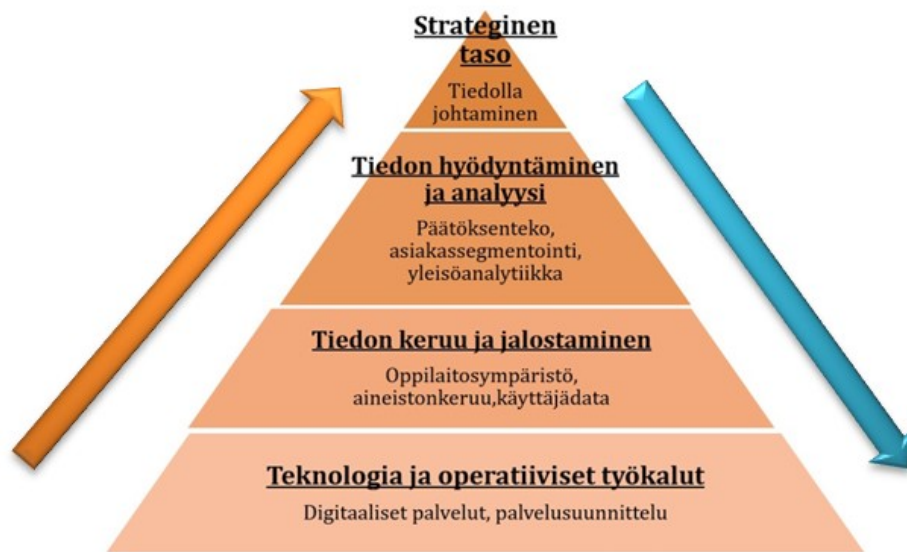
Hierarkkinen malli jäsentää tiedon käyttöä sekä suunnittelun että toteutuksen näkökulmista. Ensimmäisellä tasolla korostuu strateginen ulottuvuus: tieto toimii organisaation päätöksenteon ja kehittämistyön perustana. Tiedolla johtaminen on tässä kontekstissa väline, jonka avulla organisaation tavoitteita voidaan konkretisoida ja seurata (Tietojohtamisen ABC, 2024, 8–9).

Mallin toinen ja kolmas taso painottuvat organisatorisiin ja kulttuurisiin ulottuvuuksiin. Näillä tasoilla tiedon käyttö edellyttää, että organisaation rakenteet ja henkilöstön osaaminen tukevat tiedon analysointia ja soveltamista. Tiedon arvo muodostuu sen merkityksellisyydestä – ei pelkästä datasta, vaan sen tulkinasta ja soveltamisesta. Esimerkiksi asiakassegmentointi ja yleisöanalytiikka edellyttävät sekä teknistä osaamista että käyttäjälähtöisen ajattelutavan omaksumista (Tietojohtamisen ABC, 2024, 10).

Neljännellä tasolla korostuu teknologinen perusta. Digitaaliset järjestelmät, kuten tiedonhallinta- ja analytiikkatyökalut, mahdollistavat tiedon hyödyntämisen käytännön työssä. Visualisointi, ajantasainen raportointi ja tietojärjestelmien käyttö ovat esimerkkejä siitä, miten teknologia tukee strategisten tavoitteiden siirtymistä arjen toiminnaksi (Tietojohtamisen ABC, 2024, 11).

Hierarkkisen mallin tavoitteena on tukea tiedolla johtamisen kokonaisvaltaista toteutusta. Kukin taso – strateginen, organisatorinen, kulttuurinen ja teknologinen – muodostaa osan yhtenäisestä viitekehyksestä, joka auttaa jäsentämään, miten tieto kulkee päätöksenteon eri vaiheiden läpi.

Pyramidikaaviossa (Kuvio 1) kuvataan, kuinka nämä tasot konkretisoituvat Kuopion kansalaisopiston johtamisessa. Kaavio havainnollistaa, kuinka tieto liikkuu molempiin suuntiin – strategisesta suunnittelusta operatiiviseen toteutukseen ja takaisin. Kun tiedon kulku on sujuvaa ja tasojen välinen vuorovaikutus toimii, organisaatiolla on paremmat edellytykset tehdä tietoon perustuvia päätöksiä ope- tuksen ja koulutuksen kehittämiseksi.

Kuvio 1. Hierarkiamalli, tieto eri tasoilla soveltaen oppilaitosympäristöön
(Tietojohtamisen ABC, 2024)

2.7 Tietopohjan yhteenveto

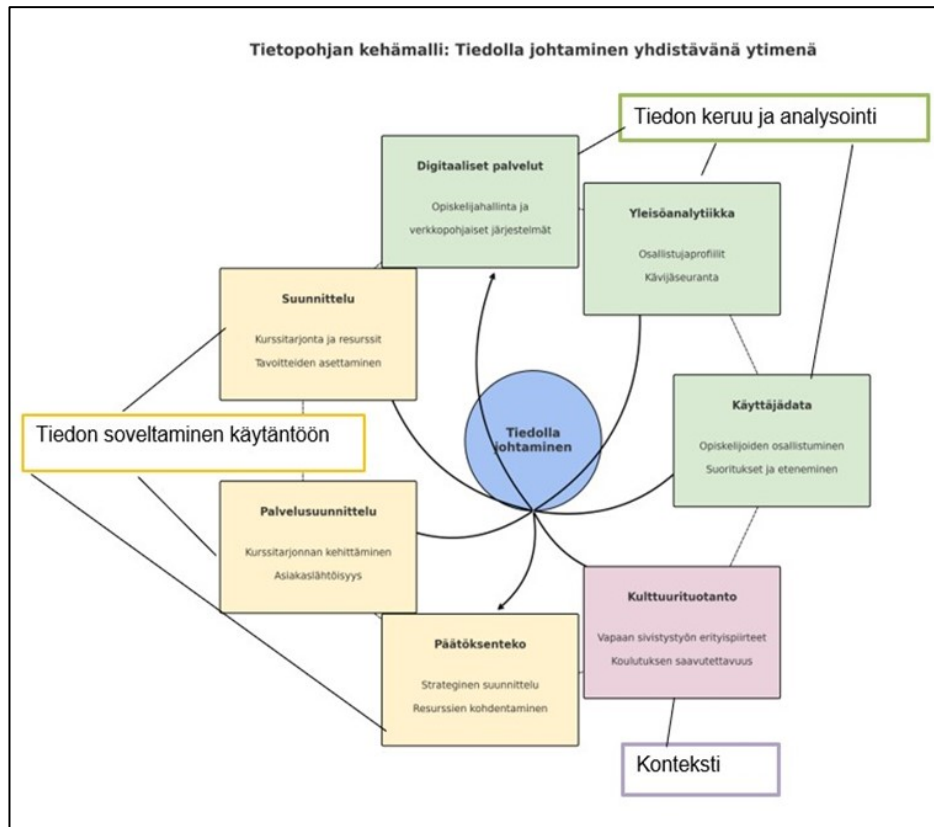
Kuviossa 2 esitän opinnäytetyön tietopohjan keskeiset käsitteet ja niiden suhteet toisiinsa. Mallin keskiössä on tiedolla johtaminen, joka toimii yhdistävänä tekijänä koko kokonaisuudessa. Käsitteet on ryhmitelty kolmeen eri alueeseen, jotka on väritetty erottuvuuden selkeyttämiseksi:

Tiedon keruu ja analyysi: Tiedon keruun ja analysoinnin välineitä ovat käyttäjädata, yleisöanalytiikka ja digitaaliset palvelut. Nämä tuottavat, tallentavat ja jalostavat koulutusorganisaatiossa syntyvää dataa, jota voidaan hyödyntää päätöksenteossa.

Tiedon soveltaminen käytäntöön: Tietoa sovelletaan suunnittelussa ja päätöksenteossa. Tiedolla johdetaan tavoitteiden asettamista, resurssien jakamista ja asiakaslähtöistä kehittämistä.

Konteksti: Kulttuurituotannon ja vapaan sivistystyön erityispiirteet muodostavat toimintaympäristön, jossa tiedolla johtamista toteutetaan.

Kehämallissa näkyy, kuinka tieto ja sen hyödyntäminen ei ole erillistä toimintaa osa-alueilla vaan toimintaa läpäisevä ja eri osa-alueita yhdistävä kokonaisuus, joka tukee koulutusorganisaation kehittämistä.

Kuvio 2. Tietopohjan käsitteiden kehämalli

3 Työntilaaja, Kuopion kansalaisopisto

Kuopion kansalaisopisto on oppilaitos, joka tarjoaa monipuolisia kursseja ja koulutuksia kaikille ikäryhmille. Opisto on osa Kuopion kaupungin koulutuspalveluja ja sen toiminta kattaa laajan kirjon vapaan sivistystyön kursseja. Täältä löytyy kielikursseja, taide- ja kulttuurikursseja, liikunta- ja hyvinvointikursseja sekä tietotekniikan ja käsityön kursseja.

Kuopion kansalaisopisto pyrkii edistämään elinikäistä oppimista ja tarjoamaan mahdollisuuksia itsensä kehittämiseen sekä harrastustoimintaan. Opiston kursseilla voi oppia uusia taitoja, syventää olemassa olevia tietoja tai yksinkertaisesti nauttia harrastuksista hyvässä seurassa.

Opiston toiminta-alue ei rajoitu pelkästään Kuopion keskustaan, vaan kursseja järjestetään myös eri puolilla Kuopiota ja sen lähikuntia. Opiston toiminta on avointa kaikille, eikä aikaisempia opintoja tai erityistaitoja yleensä vaadita.

Kuopion kansalaisopisto

Perustettu v. 1916 Yksi Suomen suurimmista kansalaisopistoista

Toimialueena ovat

- Kuopion kaupunki
- Tuusniemi
- Rautavaara
- Kaavi

KUOPIO

Kuvio 3. Kuopion kansalaisopiston toiminta-alue. Lähde: Toimintatietoja vuodelta 2023, kooste: Marjatta Väänänen

Kuopion kansalaisopisto on aktiivinen toimija paikallisella kulttuurikentällä, ja sen vaikutus ulottuu laajasti kaupungin kulttuurielämään. Tämä osio tarkastelee opiston roolia kulttuurin edistäjänä ja sen tarjoamia mahdollisuuksia taiteen ja kulttuurin harrastamiseen.

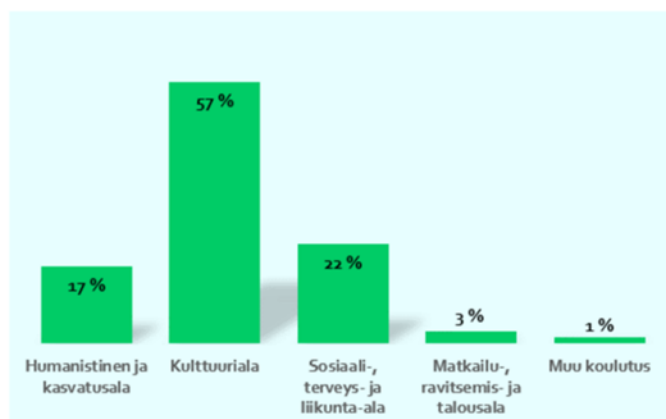
Kuopion kansalaisopisto tarjoaa monipuolisia taide- ja kulttuurikursseja, jotka kattavat laajan kirjon eri taiteenaloja. Kurssit on suunnattu eri ikäryhmille ja taitotasoille, ja niillä pyritään edistämään kulttuurin saavutettavuutta kaikille. Kuvataiteen alalla opisto tarjoaa esimerkiksi piirustus- ja maalauskursseja, keramiikkaa,

veistoa ja grafiikkaa. Musiikin osalta tarjontaan kuuluvat soittotunnit, kuorot, bändikurssit ja musiikinteoria, ja opisto järjestää säännöllisesti konsertteja ja musiikkitapahtumia. Kirjallisuuden alalla opisto tarjoaa luovan kirjoittamisen kurseja, kirjallisuuspiirejä ja kirjailijavierailuja, jotka edistävät kirjallisuuden harrastusta ja lukemisen kulttuuria. Näyttämötaiteen kursseilla voi tutustua teatterin maailmaan ja kehittää esiintymistaitoja draama- ja improvisaatiopajoissa.

Kuopion kansalaisopisto järjestää ja osallistuu aktiivisesti erilaisiin kulttuuritapahtumiin ja -esityksiin, jotka rikastuttavat kaupungin kulttuurielämää. Opiston taidekursseilla syntyneitä teoksia esitellään säännöllisesti järjestettävissä näytelyissä, jotka ovat avoimia yleisölle. Musiikkiryhmät ja soittajat järjestävät konsertteja ja musiikkiesityksiä, jotka ovat suosittuja tapahtumia paikallisessa kulttuurikentässä. Teatterikurssien osallistujat esittävät näytelmiä ja draamapajoissa syntyneitä teoksia, jotka tarjoavat yleisölle elämyksiä ja tukevat harrastajateatteritoimintaa. Kirjallisuustapahtumat, kuten kirjailijavierailut ja kirjallisuuspiirien järjestämät tilaisuudet, edistävät kirjallisuuskeskustelua ja lukemisharrastusta kaupungissa.

Kuopion kansalaisopisto tekee tiivistä yhteistyötä paikallisten kulttuuritoimijoiden, kuten museoiden, kirjastojen, teattereiden ja musiikkilaitosten kanssa. Tämä yhteistyö mahdollistaa laajemman kulttuuritarjonnan ja luo synergiaa eri toimijoiden välillä. Paikalliset taiteilijat, kirjailijat ja muusikot rikastuttavat opiston kurssitarjontaa ja tuovat paikallisia osaajia näkyville. Opisto osallistuu erilaisiin kulttuuriprojekteihin ja -hankkeisiin, mikä vahvistaa sen roolia paikallisen kulttuurin edistäjänä ja kehittäjänä.

Opetustunnit koulutusaloittain v. 2023 (opetustunteja 43563)

Diagrammi 1. Eri alojen jakauma Kuopion kansalaisopistossa: Lähde:Toimintatietoja vuodelta 2023, kooste: Marjatta Väänänen

3.1 Organisaatorakenne ja henkilöstön roolit

Kuopion kansalaisopiston toiminta rakentuu monialaisen henkilöstön yhteistyölle. Organisaatorakenteessa yhdistyvät hallinnon, opetuksen ja tuotannon tehtävät, joiden yhteispeli on edellytys toiminnan sujuvuudelle ja palveluiden laadulle. Henkilöstön roolit liittyvät kiinteästi myös tiedolla johtamiseen ja palvelujen kehittämiseen.

Kuopion kansalaisopiston toiminnasta vastaa opiston rehtori, joka johtaa ja kehittää opiston toimintaa. Rehtorin alaisuudessa toimii hallinto- ja opetushenkilöstö, jotka vastaavat opiston päivittäisestä toiminnasta ja strategisesta suunnittelusta. Hallintohenkilöstö hoitaa muun muassa taloushallintoa, henkilöstöasioita ja viestintää.

Opetushenkilöstö koostuu päätoimisista opettajista, tuntiopettajista ja ohjaajista. Vastuuopettajat, suunnittelijaopettajat ja koulutussuunnittelija vastaavat kursien ja koulutusohjelmien suunnittelusta. Heidän kanssaan palvelua toteuttavat tuntiopettajat ja ohjaajat. Opettajat ovat alansa asiantuntijoita, ja he tuovat mukanaan monipuolista osaamista ja kokemusta eri aloilta. Lisäksi opisto tekee yhteistyötä paikallisten taiteilijoiden ja muiden asiantuntijoiden kanssa, jotka toimivat vierailevina kouluttajina ja luennoitsijoina. Hallinnon henkilökunta vastaa tukipalveluista. Tukipalveluita ovat esimerkiksi asiakaspalvelu, viestintä, laskutus, palkanmaksu ja taloushallinto.

Kuopion kansalaisopiston kurssit ja tapahtumat suunnitellaan vastaamaan paikallisen väestön tarpeita ja toiveita. Kurssitarjontaa kehitetään jatkuvasti, ja uusia kursseja lisätään säännöllisesti. Kursseja suunnitellaan laajasti eri ainealuille, joita ovat esimerkiksi kielet, taide, musiikki, liikunta, hyvinvointi ja tietotekniikka. Opiston tavoitteena on tarjota monipuolisia ja laadukkaita oppimismahdollisuuksia kaikille ikäryhmille.

Kuopion kansalaisopisto tekee tiivistä yhteistyötä paikallisten koulujen, yritysten, järjestöjen ja muiden oppilaitosten kanssa. Tämä yhteistyö mahdollistaa laajemman kurssitarjonnan ja auttaa opistoa vastaamaan paremmin yhteisön tarpeisiin. Tämän lisäksi kansalaisopisto osallistuu kansallisiin ja kansainvälisiin hankkeisiin ja verkostoihin, mikä tukee sen kehitystyötä ja innovaatioita.

Kuopion kansalaisopiston toimintarakenne on suunniteltu tukemaan opiston tavoitteita ja varmistamaan sen toiminnan sujuvuus ja tehokkuus. Rakenteen avulla opisto pystyy tarjoamaan monipuolisia ja korkealaatuisia koulutus- ja harrastusmahdollisuuksia paikalliselle yhteisölle.

Taulukko 1. Opetuksen jakaantuminen

KUOPIO

10.6.2024 | 4

Täytettyjen kurssipaikkojen ja opetustuntien jakautuminen v. 2023

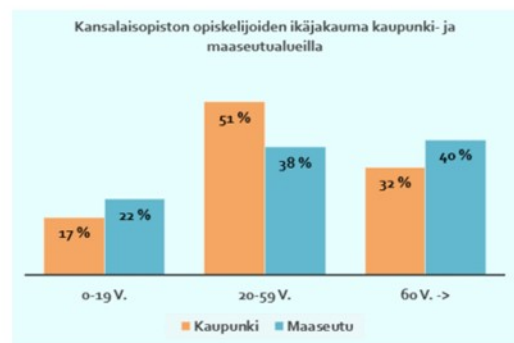
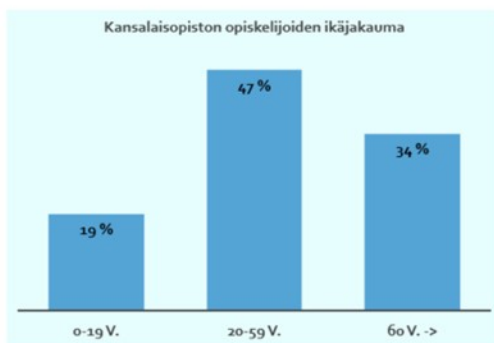
	Täytetyt kurssipaikat	Tunnit
Vapaa sivistystyö	21458	36775
Taiteen perusopetus	1344	2526
Aikuisten perusopetus	101	2674
Avoin ohjaus, tilauskurssit	1401	1588
Yht.	24304	42563

Kuopion kansalaisopiston opetustarjonta on suunnattu koko väestölle ja sitä, ei ole rajattu vain tiettyihin ikäluokkiin. Lähde: Toimintatietoja vuodelta 2023, kooste: Marjatta Väänänen

KUOPIO

10.6.2024 | 6

Opiskelijoiden ikäjakauma v. 2023 (opiskelijoita 11494)

Diagrammi 2. Oppilaitoksen ikäjakauma. Lähde: Toimintatietoja vuodelta 2023, kooste: Marjatta Väänänen

3.2 Tiedolla johtaminen Kuopion kansalaisopistossa

Tiedolla johtaminen on osa Kuopion kansalaisopiston strategiaa ja toiminnan kehittämistä. (Kuopion kansalaisopisto, 2018). Kansalaisopisto hyödyntää päätöksenteossa kerättyä tietoa. Analysoimalla kerättyä tietoa voidaan resursseja kohdentaa toimintaan paremmin. Kerättyä tietoa hyödynnetään erityisesti asiakaslähtöisyydessä, palveluiden laadun varmistamisessa ja resurssien tehokkaassa kohdentamisessa.

Kerätty data tarjoaa kansalaisopistolle mahdollisuuden tehdä objektiivisia ja hyvin perusteltuja ratkaisuja. Esimerkiksi opiskelijoiden ja henkilöstön palautteiden sekä toimintaa kuvaavien mittareiden analysointi tunnistaa toiminnan vahvuudet ja kehityskohteet. Keräämänsä tiedon avulla kansalaisopisto varmistaa, että päätökset eivät perustu pelkästään oletuksiin tai intuitioon, vaan luotettavaan ja ajankohtaiseen dataan. Jatkuva tiedon hyödyntäminen vähentää riskejä ja auttaa priorisoimaan toimenpiteitä, jotka tuovat suurimman arvon organisaatiolle ja sen asiakkaille.

Kuopion kansalaisopisto analysoi opiskelijoiden käyttäytymistä, palautteita ja osallistumisen trendejä. Tulosten avulla kansalaisopisto kehittää kurssitarjontaansa, opetuskäytäntöjä ja viestintää vastaamaan paremmin asiakkaiden toiveita. Kansalaisopiston tavoitteena on onnistunut asiakaslähtöisyys, jonka toteutumista seurataan ja mitataan kerätyn tiedon avulla. Toiminnan tavoitteena on tarjota laadukkaita palveluja ja vaikuttavia oppimiskokemuksia.

Kuopion kansalaisopisto käyttää keräämäänsä tietoa myös resurssiensa optimoimiseen. Analytiikan ja raportoinnin tuottama tieto mahdollistaa resurssien, kuten opetusmateriaalien, tilojen ja henkilöstön, tarkoituksenmukaisen kohdentamisen. Tavoitteena on ohjata resurssit sinne, missä niitä tarvitaan eniten. Toiminnassa on silloin vähemmän hukkaa ja tiedon käyttö tukee kustannustehokkuutta. Kuopion kansalaisopistossa kerätty tieto toimii perustana pitkäjänteiselle kehitystyölle. Saatu tieto ja analytiikka antavat suuntaa palveluiden ja toiminta-

mallien uudistamiseen. Ennakoiva ote tiedon hyödyntämisessä auttaa pysymään ajan tasalla muuttuvista asiakastarpeista ja toimintaympäristön vaatimuksista.

Kuopion kansalaisopistossa tiedon kerääminen ja käsittely ei ole vain tekninen prosessi, vaan se on sisäänrakennettu osa organisaation kulttuuria. Tietojen kerääminen, analysointi ja hyödyntäminen pyritään pitämään kiinteästi mukana päivittäisessä toiminnassa. Henkilöstön sitoutuminen tiedolla johtamiseen on avainasemassa, sillä heidän ymmärryksensä ja panoksensa ovat välttämättömiä kerätyn tiedon tehokkaalle hyödyntämiselle. Lisäksi avoin viestintä ja tiedon jakaminen organisaation sisällä tukevat yhteisiä tavoitteita ja vahvistavat päätöksenteon läpinäkyvyyttä.

Tiedolla johtaminen avulla Kuopion kansalaisopisto tavoittelee toimintansa jatkuvaa kehittämistä ja pyrkii mahdollistamaan kilpailukyvyn. Tietojen hyödyntäminen mahdollistaa kohdennettujen toimenpiteiden toteuttamisen. Itse tehdyt toimenpiteet parantavat asiakaskokemusta ja vahvistavat opiston asemaa vapaan sivistystyön kentällä. Tiedon hyödyntämisellä strategisessa suunnittelussa ja päätöksenteossa varmistetaan, että organisaatiolla on kyky sopeutua muutoksiin ja vastata uusiin haasteisiin tehokkaasti ja ketterästi. Tiedolla johtaminen ei ole vain työkalu, vaan se on olennainen osa organisaation menestystä ja tulevaisuutta.

4 Kehittämishaasteen esittely, perustelut ja tavoitteet

Huolellisella ja suunnitelmallisella aineistonkeruulla voidaan kehittää oppilaitosta ja huolehtia resurssien tehokkaasta kohdentamisesta ja hyödyntämisestä toiminnan suunnittelussa. Tiedon merkitys ja sen käyttö arjen työssä on huomattu myös Kuopion kansalaisopistossa. Ajantasaisella tiedolla palveluita voidaan kehittää laadukkaammiksi. Opiskelijoiden, henkilöstön ja sidosryhmien tarpeet tarjoavat arvokasta pohjaa suunnittelulle ja päätöksenteolle. Hyvin toimivien järjestelmien avulla tietoa voidaan kerätä ja hyödyntää entistä kattavammin

ja helpommin, tukien strategista päätöksentekoa ja toiminnan parantamista. Tässä kehittämishankkeessa keskitytään Kuopion kansalaisopiston aineistonkeruumenetelmien arviointiin ja kehittämiseen. Tavoitteena on, että oppilaitoksen palvelut ja toiminnot voivat vastata entistä paremmin opiskelijoiden ja yhteisön tarpeisiin.

Opinnäytetyön teoreettisen viitekehyksen perustana ovat tutkimuskysymykset ja ne myös ohjaavat tutkimusprosessia. Kysymysten tarkoituksena on rajata tutkimuksen aihealue, määritellä tutkimuksen tavoitteet ja tarkentaa analyysin kohdetta (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara, 2018, 54).

Tässä osiossa esitän tiiviisti kehittämishaasteen, sen tavoitteet sekä perustelut. Kuvaan, millaisiin kysymyksiin työ vastaa edistääkseen toivottua kehitystä. Työssä on määritelty pääongelma ja sen tarkentamiseksi alakysymyksiä. Rajauksen yhteydessä tuon esiin, mitä olennaisia asioita jätän tutkimuksen ulkopuolelle.

Pääkysymyksenä tässä opinnäytetyössä on:

Miten Kuopion kansalaisopiston aineistonkeruumenetelmiä voidaan kehittää tukemaan paremmin suunnittelutyötä ja päätöksentekoa?

Kehittämistyön tavoitteena on tunnistaa ja kehittää toimintamalleja, joiden avulla aineistonkeruuta voidaan tehostaa ja hyödyntää enemmän suunnittelutyössä sekä päätöksenteossa. Tiedonkeruun optimointi auttaa ymmärtämään paremmin opiskelijoiden ja henkilöstön tarpeita sekä tunnistamaan toiminnan kehittämiskohteita. Tällä lähestymistavalla ohjaan työtä kohti käytännön ratkaisuja, joiden avulla Kuopion kansalaisopisto voisi kehittää toimintaansa ja tavoitella entistä asiakaslähtoisempää toimintaa.

Alakysymys 1: Millaisia aineistonkeruumenetelmiä Kuopion kansalaisopistossa ja Aalto-yliopistossa käytetään, ja miten kerättyä dataa hyödynnetään suunnittelussa ja päätöksenteossa?

Alakysymys 2: Kuinka Kuopion kansalaisopiston henkilöstö kokee aineistonkeruuseen liittyvien järjestelmien toimivuuden, oman osaamisensa käytön sekä aineiston hyödyntämisen osana suunnittelu- ja päätöksentekoprosessia?

Alakysymys 3: Millaisia kokemuksia ja ideoita henkilöstöllä on aineiston hyödyntämisestä suunnittelussa ja päätöksenteossa?

Opinnäytetyössä keskitytään Kuopion kansalaisopiston aineistonkeruumenetelmien kehittämiseen hyödyntämällä vertailuanalyysiä ja henkilöstön näkökulmaa. Opinnäytetyössä ei käsitellä laajemmin kansallisia tai kansainvälisiä aineistonkeruumalleja, vaan työ rajautuu organisaation sisäisiin prosesseihin. Lisäksi opinnäytetyön painopiste on vertailevassa tutkimisessa organisaation aineistonkeruumenetelmien osalta ja henkilöstön kokemuksissa ja heidän kehitysehdotuksissaan. Tavoitteena on, että opinnäytetyön fokus säilyy selkeänä ja tuottaa konkreettisia kehitysehdotuksia organisaation sisäiseen käyttöön.

5 Tutkimuksellisen kehittämistyön menetelmät

5.1 Metodiset lähtökohdat

Metodologinen lähestymistapa kehittämistyössäni perustuu toimintatutkimukseen, jossa on hyödynnetty myös palvelumuotoilun ajattelua erityisesti käyttäjälähtöisyyden ja osallistavuuden korostamisessa. Valitsin lähestymistavan koska, se mahdollistaa kehittämisen ja tutkimisen samanaikaisesti. Toimintatutkimus sopii tähän työhön, koska se yhdistää kehittämisen ja toiminnan arvioinnin henkilöstön kanssa ja sopii hyvin työni tavoitteisiin. Toimintatutkimuksen avulla kerätty tietoa ei voi yleistää kaikkiin konteksteihin, mutta sen avulla saadaan ymmärrystä tietyn toimintaympäristön kehittämisprosessista.

Menetelmässä yhdistyvät käytännön toiminta ja sen kautta saadun tiedon tutkimuksellinen tarkastelu. Toimintatutkimus etenee syklisesti vaiheissa, jotka koostuvat suunnittelusta, toiminnasta, havainnoinnista ja reflektoinnista. Näitä

vaiheita toistetaan kehittämisprosessin edetessä (Niinistö 2021, 41–42). Niinistön mukaan toimintatutkimus on vuorovaikutteinen ja osallistava prosessi, jossa tutkija toimii yhteistyössä toimijoiden kanssa ja kehittää toimintaa yhdessä heidän kanssaan. Toimintatutkimus menetelmänä soveltuu hyvin oppilaitosympäristöön ja organisaation toiminnan kehittämiseen, koska se kiinnittyy käytännön tarpeisiin ja tukee yhteisöllistä oppimista.

Henkilöstön osaaminen ja näkemys ovat ratkaisevassa asemassa oppilaitoksen toiminnan kehittämisessä, ja heidän kuulemisensa kehittämistyössä tarjoaa arvokkaita näkökulmia sekä mahdollisuuksia kohdentaa koulutusta ja resursseja oikeisiin asioihin. Henkilöstön aktiivinen osallistaminen vahvistaa sitoutumista kehittämistyöhön ja edistää yhteisten tavoitteiden saavuttamista. Opinnäytetyön aihe on tärkeä, koska se korostaa aineistonkeruun ja analyysin merkitystä organisaation strategian toteuttamisessa, mahdollistaen palveluiden laadun ja toiminnan jatkuvan parantamisen.

Tutkimusaineiston keräämiseen pyrin valitsemaan monipuoliset menetelmät, jotta ymmärryksenä työn tilaajan ja henkilöstön tarpeista olisi riittävä. Kuopion kansalaisopiston nykyistä tilaa pystyin kartoittamaan sisäisillä ja julkisilla dokumenteilla. Tilannekartoitus tuki vertailuanalyysin tekemistä benchmarkingilla.

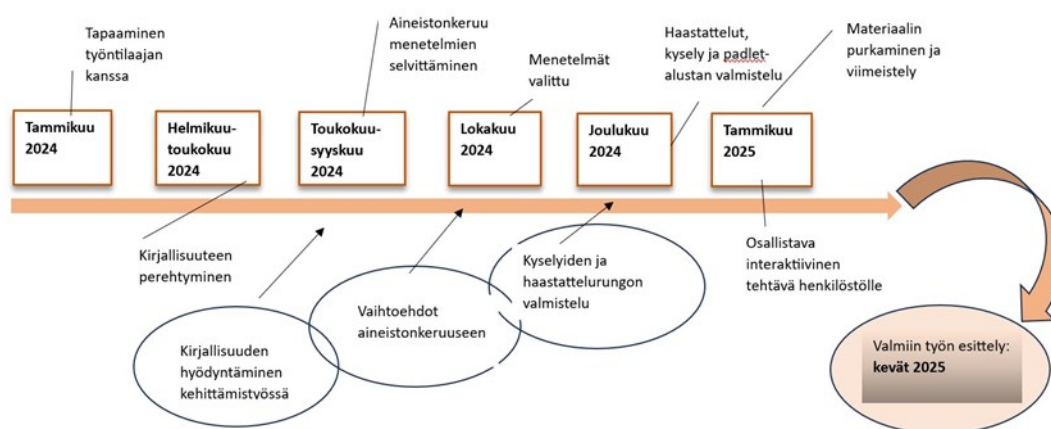
Määrällistä aineistonkeruuta tein kyselylomakkeen avulla. Kyselylomakkeen valinta perustui tarpeeseen saada laajemmin yleistettävissä olevaa tietoa. Nykyisten aineistonkeruumenetelmien kartoittaminen muodosti perustan kehittämistyölle ja tarjosi alkulähtökohdat aineistonkeruumenetelmien arvioinnille ja kehittämiselle. Valitun osallistavan lähestymistavan tarkoitus oli tukea tiedon yhteisluomista ja innostaa osallistumista kehittämisprosessiin. Osallistavaksi digitaalisiksi alustaksi valitsin digitaalisen Padlet-alustan.

Kehittämisprosessi alkoi tammikuussa 2024, jolloin oli ensimmäinen tapaaminen työtilaajan kanssa. Tässä tapaamisessa määriteltiin työn tavoitteet. Tämän jälkeen helmikuusta 2024 toukokuuhun 2024 perehdyin kirjallisuuteen ja hyödynsin sen tarjoamia lähtökohtia kehittämistyöhön. Samalla pohdin erilaisia

vaihtoehtoja aineistonkeruumenetelmille ja suunnittelin prosessin seuraavia vaiheita.

Toukokuusta 2024 syyskuuhun 2024, keskityin aineistonkeruumenetelmien valintaan ja yksityiskohtien suunnitteluun. Lokakuussa 2024 valmistelin kyselyn, jonka tavoitteena oli vastata kehittämistyön tarpeita henkilöstön näkökulmasta mahdollisimman tarkasti. Joulukuussa 2024 toteutin itse aineistonkeruun kyselylomakkeella. Ennen vuodenvaihdetta viimeistelin Padlet-alustan ideointia varten.

Tammikuussa 2025 organisaation henkilöstölle järjestettiin osallistava, interaktiivinen tehtävä Padlet-työkalun avulla, jossa jokaisella oli mahdollisuus esittää omia ajatuksiaan ja ideoitaan aineiston hyödyntämiseksi. Helmikuussa 2025 purin ja analysoin materiaalin. Työn lopulliset tulokset esittelen kevään 2025 aikana työntilaaajalle ja muille sidosryhmille.

Kuvio 4. Prosessikuvaus opinnäytetyön kulusta

5.2 Tutkimusaineiston kerääminen ja analysointi

Opinnäytetyössä käytettyjen aineistonkeruumenetelmien valinnoissa tavoittelin kattavuutta ja monipuolisuutta, jotta ne tukisivat tutkimusongelman tutkimista mahdollisimman tehokkaasti. Suunnittelin prosessin vaihteittaiseksi ja yhdistin

sekä määrälliset, että laadulliset lähestymistavat. Tavoittelin tällä monipuolista aineistoa. Benchmarking avulla etsin eroavaisuuksia oppilaitosten välillä, kun taas kysely ja Padlet-työpaja tuottivat tietoa sekä numeerisessa että laadullisessa muodossa huomioiden henkilöstön näkökulman. Painotin käytännön soveltuvuutta ja tiedon tarkoituksenmukaisuutta, jotta kerättyä aineistoa voitaisiin hyödyntää mahdollisimman hyvin kehittämistyön tueksi.

5.2.1 Benchmarking

Benchmarking-menetelmässä Kuopion kansalaisopiston toimintaa verrattiin Aalto-yliopiston käytäntöihin. Vertailu toteutettiin hyödyntämällä dokumenttianalyysia, jossa tarkasteltiin julkisia verkkosivuja, strategiadokumentteja ja raportteja. Näiden pohjalta muodostettiin kokonaiskuva vertailuorganisaation tiedonkeruun ja päätöksenteon käytännöistä. Dokumenttianalyysi mahdollisti systemaattisen ja jäsennellyn vertailun ilman suoraa vuorovaikutusta vertailukohteen kanssa. Dokumenttianalyysissä tavoitteena on analysoida dokumentteja järjestelmällisesti ja tuottaa sanallinen ja selkeä kuvaus tutkittavasta kohteesta (Ojasalo, ym., 2014, 136)

Opinnäytetyössäni vertailin Kuopion kansalaisopiston ja Aalto-yliopiston aineistonkeruumenetelmiä, keskittyen käytäntöjen siirrettävyyteen. Kuten Camp (1989) teoksessaan toteaa, "Benchmarking is the search for industry best practices that lead to superior performance", tämä määritelmä alleviivaa benchmarking-menetelmän mahdollisuuksia paljastaa konkreettisia kehitysehdotuksia ja näin luoda edellytykset parhaiden käytäntöjen omaksumisen eri prosesseissa. (Camp, 1989). Samoin Virtanen (2021) korostaa tutkimuksessaan, että "oppimismahdollisuuksien hyödyntäminen on keskeinen tekijä organisaation kehittämisessä", mikä vahvistaa tutkimuksessa valittua näkökulmaa ja metodologian perustaa (Virtanen, 2021).

Toteutin vertailuanalyysin kesäkuusta 2024 marraskuun 2024 loppuun saakka kokoamalla aineiston molemmista organisaatioista. Kuopion kansalaisopiston osalta käytössäni oli sisäistä dokumentaatiota ja taustamateriaaleja, kun taas

Aalto-yliopiston aineistonkeruumenetelmiä tarkastelin julkisesti saatavilla olevan verkkosivuaineiston avulla. Käytin Aalto-yliopiston julkisilla verkkosivuilla (Aalto.fi) julkaistua strategia-aineistoa, erityisesti Aalto-käsikirjan osiota strategiasta ja laatujärjestelmästä. Lisäksi tarkastelin Aalto-yliopiston oppimiskeskuksen tarjoamaan aineistoon sekä tutkimusportaaliin tallennettuja aikaisempia hankkeita. Muodostin vertailusta taulukon, johon kirjasin kummankin organisaation toiminnasta esiin nousseet käytännöt ja menetelmät. Asetin tiedot rinnakkain analyysin selkeyttämiseksi ja yhtäläisyyksien sekä eroavaisuuksien esiintuomiseksi.

Pyrin vertailuanalyysin avulla tunnistamaan ne kriittiset tekijät, jotka vaikuttavat aineistonkeruun tehokkuuteen ja käyttökelpoisuuteen. Erilaisten toimintaympäristöjen vertailun avulla sain selville arvokasta tietoa, miten kehittyneitä menetelmiä voidaan soveltaa ja kuinka niitä voitaisiin soveltaa tilaajan käytäntöihin ja miten perinteisempien menetelmien vahvuuksia voidaan kehittää entisestään.

5.2.2 Sähköinen kyselylomake

Käytin opinnäytetyössäni Google Forms -alustalla laadittua kyselylomaketta, jonka avulla keräsin tietoa henkilökunnan henkilökohtaisista kokemuksista liittyen työn tehokkuuteen. Kyselyssä keskityttiin siihen, kuinka henkilöstö koki tiedon hyödyntämisen työnsä tukena, työn tehokkuuden ja hyödyllisyyden näkökulmasta sekä oman osaamisensa riittävyyden tiedolla johtamisen kannalta. Kysely lähetettiin sähköpostitse 43 vakituiselle työntekijälle, ja siihen saatiin 10 vastausta. Kysely oli avoinna 1.–31.12.2024. Kysely on etukäteen strukturoitu aineistonkeruumenetelmä, joka perustuu lomakkeisiin (Duodecim 2008), jossa samoja kysymyksiä esitetään useille vastaajille systemaattisesti. Kysely soveltuu hyvin toimintatutkimuksen kontekstiin silloin, kun tavoitteena on ymmärtää toimijoiden näkemyksiä ja kokemuksia kehittämistyön kohteena olevasta ilmiöstä.

Kyselylomake sisälsi monivalinta- ja avoimia kysymyksiä. Monivalintavaihtoehdossa vastaajilla oli mahdollisuus valita yksi tai useampi vaihtoehto ennalta määritellyistä vastauksista. Näiden lisäksi kyselyssä oli Likert-5-portaisella asteikolla toteutettuja arviointikysymyksiä, joiden avulla vastaajat arvioivat kokemuksiaan ennalta määriteltyjen väittämien perusteella: 1 = täysin eri mieltä, 5 = täysin samaa mieltä. Näillä kysymyksillä kerättiin kvantitatiivista tietoa kokemusten yleisyydestä ja voimakkuudesta.

Avoimien kysymysten avulla pyrittiin antamaan vastaajille mahdollisuus ilmaista tarkemmin omia näkemyksiään ja täydentää suljettuihin kysymyksiin annettuja vastauksia. Avoimilla kysymyksillä pyrittiin ymmärtämään vastaajien kokemuksia laajemmin.

Työkaluna Google Forms on helposti lähestyttävä verkkopohjainen kyselytyökalu, joka mahdollisti opinnäytetyöni aineistonkeruun. Työkaluna Google Forms oli käyttäjäystävällinen ja ilmainen saatavuus mahdollisti kyselyn nopean ja vaivattoman suunnittelun sekä toteutuksen. Vastaajat pystyivät täyttämään kyselyn helposti erilaisilla laitteilla mikä helpotti osallistujien osallistumista (Google LLC, 2022).

Sain muotoiltua kyselyyn erilaisia kysymysmuotoja – monivalinta-, avoimet ja asteikkokysymykset. Monipuolisuus tuki sekä kvalitatiivisen että kvantitatiivisen datan keruuta ja auttoi vastaamaan tutkimuksen tavoitteisiin (Dillman, Smyth & Christian, 2014). Kyselyn analysoinnissa oli mahdollisuus hyödyntää muita Google-palveluita, kuten Sheetsiä, esimerkiksi vastausten järjestelyyn ja visualisointiin.

Myös tutkimuskirjallisuus korostaa verkkokyselyjen hyödyllisyyttä: huolellisesti suunniteltu kysely voi saavuttaa hyvän vastausprosentin ja tuottaa luotettavaa dataa, kun vastaajille tarjotaan helppo pääsy kyselyyn (Evans & Mathur, 2005). Google Forms oli sopiva valinta opinnäytetyön aineistonkeruuseen, sillä se yhdisti kustannustehokkuuden, käytännön helppouden ja monipuolisuuden, jotka kaikki ovat keskeisiä tekijöitä systemaattisen ja luotettavan tutkimusaineiston keruussa.

5.2.3 Padlet-ideointi, osallistava digitaalinen alusta

Padlet-ideoinnin toteutin vapaaehtoisena osallistumisena, millä tarkoitan, että vastaamattomuudesta ei tullut työntekijälle seurauksia vaan osallistuminen perustui siihen, kokiko vastaaja asian kiinnostavaksi ja tarpeelliseksi vastata. Vastaamaan kutsuttiin organisaation koko vakituinen henkilökunta, jonka määrä on 43 henkilöä. Jokainen osallistuja sai mahdollisuuden kirjoittaa ideoita siitä, miten eri menetelmillä kerättyä tietoa voitaisiin hyödyntää kehittämistyössä. Osallistuminen ei ollut sidottu mihinkään tiettyyn päivään tai kellonaikaan vaan sille varattiin tammikuu 2025 aikaa. Virtuaalinen Padlet-alusta mahdollisti osallistumisen joustavasti ajasta ja paikasta riippumatta.

Digitaalisten osallistavien alustojen, kuten Padletin, käytöllä voidaan edistää aktiivista oppimista ja yhteisöllisyyttä. Alustan avulla osallistujat voivat kokea, että heidän panoksensa on merkityksellistä, mikä voi lisätä sitoutumista ja avoimuutta tutkimusprosessissa. Osallistava lähestymistapa ei ainoastaan rikasta kerättyä aineistoa, vaan myös tukee tutkimuksen teoreettisia lähtökohtia, joissa korostetaan yhteisöllistä tiedon rakentamista ja vuorovaikutteisuutta (Kotilainen, 2021; Laurillard, 2012). Lisäksi Padletin helppo käyttöliittymä madaltaa teknologian käytön kynnyksiä. Helppokäyttöisyys mahdollisti myös vähemmän teknisesti suuntautuneiden toimijoiden osallistumisen.

Taulukossa 2 kuvaan alakysymykset ja menetelmät, joilla kerään käsiteltävää tutkimustietoa. Taulukossa oikealla näkyvät informantit.

Taulukko 2. Aineistomatriisi: Alakysymykset, aineistonkeruumenetelmät ja informantit

Alakysymys	Aineistonkeruumenetelmät	Informantit	Tavoite
Millaisia aineistonkeruumenetelmiä Kuopion kansalaisopistossa ja	Benchmarking, dokumenttianalyysi,	Aalto-yliopiston julkinen verkkomateriaalit Aalto-	Selvittää ja vertailla, miten kahdessa eri

<p>Aalto-yliopistossa käytetään, ja miten kerättyä dataa hyödynnetään suunnittelussa ja päätöksenteossa?</p>		<p>yliopisto 14 lähettä, Kuopion kaupungin ja Kuopion kansalaisopiston sisäiset ja julkiset dokumentit Kuopion kansalaisopisto 3 lähettä, Kuopion kaupunki 3 lähettä</p>	<p>organisaatiossa aineistoa kerätään ja käytetään päätöksenteon tukena, sekä tunnistaa hyviä käytäntöjä Kuopion kansalaisopiston kehittämiseksi</p>
<p>Miten henkilöstö kokee nykyisten aineistonkeruuseen liittyvien järjestelmien toimivuuden, oman osaamisensa käytön sekä järjestelmien hyödyntämisen osana suunnittelua ja päätöksentekoa?</p>	<p>Henkilöstökysely</p>	<p>Kuopion kansalaisopiston vakituinen henkilökunta. Vastaajamäärä 10</p>	<p>Saada tietoa siitä, miten henkilöstö kokee aineistonkeruuprosessit ja oman roolinsa tiedon hyödyntämisessä organisaation suunnittelutyössä</p>
<p>Kuinka Kuopion kansalaisopiston henkilöstö kokee aineistonkeruuseen liittyvien järjestelmien toimivuuden, oman osaamisensa käytön sekä aineiston hyödyntämisen osana suunnittelu- ja päätöksentekoprosessia?</p>	<p>Henkilöstökysely Padlet-ideointi</p>	<p>Kuopion kansalaisopisto</p>	<p>Tunnistaa henkilöstön näkemykset aineistonkeruuseen liittyvien järjestelmien toimivuudesta, oman osaamisen riittävyydestä sekä aineiston käytön roolista suunnittelu- ja päätöksentekotyössä, jotta voidaan kehittää käytäntöjä, osaamista ja järjestelmien käyttöä tiedolla johtamisen tueksi.</p>

Millaisia koke- muksia ja ideoita henkilöstöllä on aineiston hyödyn- tämisestä suun- nittelussa ja pää- töksenteossa?	Padlet-ideointi	Kuopion kansa- laisopiston vaki- tuinen henkilöstö. Vastajamäärä 7	Kerätä henki- löstön koke- muksia ja kehit- tämisideoita ai- neiston hyö- dyntämisestä osana suunnit- telu- ja päätök- sentekoproses- seja, jotta voi- daan tunnistaa konkreettisia vahvuuksia ja kehittämiskoh- teita tiedolla johtamisen käytännöissä.
---	-----------------	---	--

5.3 Työn eettinen arviointi

Opinnäytetyössäni tarkastelen aineiston keruuprosessia. Olen työskennellyt informanttien kanssa työyhteisössä, jo useampien vuosien ajan, mikä luo pohjan luottamukselle. Tutkijan ja informanttien välinen suhde on monivaiheinen: siihen voi sisältyä sekä ammatillista yhteistyötä että henkilökohtaisia siteitä. Suhteiden tiedostaminen on syytä huomioida aineistonkeruussa ja analysoinnissa. Myös omien kokemusten tiedostaminen on tärkeää ja täytyy huolehtia, etteivät ne vaikuta tarkasteluun.

Roolini yhtenä työyhteisön jäsenenä on voinut vaikuttaa aineiston laatuun ja sisältöön, sillä osa keräämästäni tiedosta perustuu omiin havaintoihini ja vuorovaikutukseen informanttien kanssa. Tämä voi luoda vahvistusta tietyille teemoille, mutta se asettaa myös haasteita puolueettomuuden säilyttämisessä. Olen huomionut tämän haasteen ja pyrkinyt tarkkuuteen sekä kriittiseen reflektioon, jotta näkökulmani eivät vääristäisi lopputuloksia.

Aineistonkeruu toteutettiin eettisesti. Pyysin Informanteilta luvan sekä toimitin heille informointilomakkeen s-postilla, jossa kerrottiin tutkimuksen tavoitteista, menetelmistä, anonymiteetistä ja heidän oikeuksistaan (liitteet 3 ja 4). Aineiston

analysoinnissa pyrin huolellisesti suojaamaan informanttien anonymiteetin. Osa tiedoista jätettiin raportoimatta tunnistettavuusriskien välttämiseksi. Tämä oli erityisen tärkeää työn tilaajan ja informanttien oikeusturvan kannalta. Tämä päätös tehtiin eettisten periaatteiden mukaisesti, jotta tutkimus ei vaarantaisi luottamusta tai kenenkään yksityisyyttä. Opinnäytetyön prosessissa olen noudattanut hyvää tieteellistä käytäntöä, kuten rehellisyyttä, tarkkuutta ja avoimuutta

Opinnäytetyöni kytkeytyy sosiaalisen ja kulttuurisen kestävyys-teemoihin. Työni tavoitteena on ollut tuottaa tietoa, joka voi hyödyttää informanteja ja heidän työyhteisöään pitkällä aikavälillä. Tavoitteenani oli myös lisätä henkilöstön osallisuutta, kuulluksi tulemistä ja vaikutusmahdollisuuksia organisaation kehittämisessä. Systemaattinen ja jatkuva aineistonkeruu tukee oikeudenmukaista ja läpinäkyvää päätöksentekoa sekä edistää työhyvinvointia ja yhteisön sisäistä vuorovaikutusta, vahvistaen näin oppilaitoksen sosiaalista kestävyttä ja henkilöstön pitkäjänteistä sitoutumista.

Ekologista kestävyttä opinnäytetyössäni olen edistänyt esimerkiksi siten, että aineistonkeruu ja käsittely on toteutettu digitaalisesti, mikä vähentää materiaalista kulutusta. Taloudellinen kestävyys ei ollut pääteema työssäni, mutta analyysin tuloksia voidaan soveltaa sellaisissa konteksteissa, joissa työn ja resursien tehokkuus ovat keskeisiä tavoitteita.

6 Kehittämistyön tulokset

Tämän opinnäytetyön tavoitteena oli selvittää, miten Kuopion kansalaisopiston aineistonkeruumenetelmiä voidaan kehittää tukemaan paremmin suunnittelu-työtä ja päätöksentekoa. Aineistonkeruussa käytettiin benchmarking-analyysiä, henkilöstökyselyä ja Padlet-ideointialustaa. Benchmarking-analyysissä vertailin Kuopion kansalaisopiston ja Aalto -yliopiston aineistonkeruun ja käytön menetelmiä ja toimintamalleja. Tavoitteena oli tarkastella, kuinka systemaattinen tiedonkeruu poikkeaa oppilaitosten välillä ja miten kerättyä tietoa hyödynnetään oppilaitoksen toiminnassa ja päätöksenteossa.

Henkilöstökyselyssä kartoitettiin vakinaisen henkilöstön kokemuksia ja omia näkemyksiään kerätyn tiedon käyttämisestä ja hyödyllisyydestä. Lisäksi he arvioivat omia taitojaan ja niiden kehittämisen tarvetta.

Padlet-alustaa käytin henkilöstön näkemysten ja kehitysehdotusten keräämiseen. Yhdistämällä nämä menetelmät sain sekä määrällistä että laadullista aineistoa tarkasteluun. Aineiston analysointi tuo esiin keskeisiä tekijöitä, jotka vaikuttavat aineistonkeruun tehokkuuteen ja tiedon hyödyntämiseen päätöksenteossa.

6.1 Benchmarking-analyysin tulokset

Opinnäytetyössä benchmarking - analyysissä tarkastelin Aalto-yliopiston ja Kuopion kansalaisopiston toimintatapoja erityisesti oppimisanalytiikan, palautteen keräämisen, hyödyntämisen ja digitaalisten ratkaisujen näkökulmasta. Aalto-yliopisto valittiin vertailukohteeksi, jotta kansalaisopiston toimintaa voitaisiin tarkastella toisen oppilaitoksen ratkaisujen näkökulmasta ja mahdollisesti löytää niistä kehittämiseen sopivia käytäntöjä. Korkeamman koulutustason oppilaitoksen valinta oli tietoinen. Kuopion kansalaisopisto on edistyksellinen ja valinnoissaan jo pitkällä. Tavoitteena oli löytää myös uusia vaihtoehtoja, jotka tukisivat vapaan sivistystyön oppilaitosta toiminnassaan. Valinta perustui siihen, että korkeamman koulutustason oppilaitoksissa on usein vakiintuneita käytäntöjä ja kehittämismalleja, joita voidaan soveltaa myös kansalaisopiston kontekstiin.

Kuopion kansalaisopisto pyrkii hyödyntämällä tällä hetkellä monipuolisesti saatavillaan olevia aineistonkeruumenetelmiä toiminnan kehittämisessä. Yhtenä menetelmänä ja välineenä on asiakaspalautekysely, joka toteutetaan vuosittain keväällä. Kyselyn avulla kansalaisopisto tarkastelee ja kartoittaa asiakkaiden tyytyväisyyttä palveluiden laatuun, viestintään ja toiminnan hintatasoon sekä kerrää kehitysehdotuksia avoimilla kysymyksillä. Noin 10 prosenttia vuosittain järjestettävistä kursseista valitaan mukaan kyselyyn, ja palautetta kerätään

Surveyspal-verkkoalustalla. Arvioitavat kurssit valitsee suunnittelija omalta suunnittelualueeltaan. Hän ilmoittaa kurssit asiakaspalveluun, josta ne lähtevät yhteisenä koontina, sen jälkeen, kun jokainen suunnittelija on ilmoittanut omat kurssinsa. Surveyspal alustalta saadaan valmista dataa, suhteellisen nopeallakin ajalla. Avokysymykset vaativat laajemman tulkinnan ja ajankäyttö tähän on suurempi. Asiakaspalautekyselyn kehittämisestä vastaa työryhmä, joka käy tulokset läpi henkilöstön kanssa. Yhteinen pohdinta mahdollistaa jatkuvan kehittämisen toiminnassa.

Opetuksen laatua arvioidaan pedagogisella kyselyllä. Valinnan arvioitavista kursseista tekevät suunnittelevat opettajat. Tavoitteena valinnassa on, että jokaiselta opettajalta, joka opettaa lukuvuoden aikana, on mukana vähintään yksi kurssi. Pedagogisessa kyselyssä keskitytään erityisesti opetuksen laatuun ja kehitysehdotuksiin. Kyselyjen hallinnointi tapahtuu HelleWi-ohjelmistolla, joka tukee kurssien hallintaa ja raportointia. Saadut palautteet käsitellään yhdessä opettajien sekä pedagogisen tiimin kanssa, mikä tukee heidän ammatillista kehittymistään ja opetuksen laadun parantamista.

Verkkosivuston analytiikka tarjoaa myös tärkeää tietoa asiakkaiden käyttäytymisestä ja vuorovaikutuksesta oppilaitoksen digitaalisten palveluiden kanssa. Kuopion kansalaisopiston verkkosivut on rakennettu WordPress-alustalle, ja niiden analysoinnissa hyödynnetään työkaluna esimerkiksi Google Analyticsia. Työkalun avulla voidaan seurata esimerkiksi kävijämääriä, suosituimpia sivuja ja käyttäjien liikkumista sivustolla. Näiden tietojen avulla sivustoa voidaan optimoida paremmaksi sekä palvelemaan käyttäjiä sujuvammin. Tarkastelu ja seuranta tukee markkinointi- ja viestintästrategiaa.

HelleWi-ohjelmisto toimii keskeisenä työkaluna myös kurssien ilmoittautumisten ja asiakashallinnan seurannassa. Ohjelmiston avulla voidaan tarkastella kurssien osallistujamääriä ja aktiivisuutta tehokkuuden ja resurssien kohdentamisen näkökulmasta. Kansalaisopiston kotisivuilla pystyy antamaan vapaan palautelomakkeen avulla palautetta toiminnasta. Lomake on toteutettu e-lomakkeena. E-lomake on sähköinen lomakejärjestelmä, jonka avulla voidaan kerätä, käsitellä

ja hallita tietoja digitaalisesti. Se mahdollistaa esimerkiksi kyselyjen, ilmoittautumisten ja palautteiden keruun helposti verkkopohjaisesti ilman paperilomakkeita.

Tuloksia tarkastellessa havaitsin, että Kuopion kansalaisopistossa aineistonkeruumenetelmät ovat hajanaisia, eikä niiden jatkuva hyödyntäminen päätöksenteossa ole systemaattista. Palauteiden keräämisessä käytetään esimerkiksi Surveypal- ja HelleWi-järjestelmiä, mutta näiden järjestelmien käyttö ei ole yhdenmukaista, eikä kerättyä palautetta analysoida jatkuvasti, vaan se kohdentuu tiettyihin ajanjaksoihin oppilaitoksen vuosikierrossa.

Näin ollen oppimisanalytiikan hyödyntämisen kehittämiseen olisi tarve keskittyä tulevaisuudessa. Samalla voidaan todeta, että tiedolla johtamisen työkalujen käyttö jää organisaatiossa vähäiseksi. Lisäksi aineiston hyödyntämisen hajanaisuus ilmenee käytännössä siten, että eri yksiköiden keräämät tiedot eivät ole integroitua eivätkä synkronoituja. Tämä johtaa siihen, että tietojen käyttäjät saavat usein vain osittaisen ja hajanaisen kuvan organisaation tilasta. Hajanaisuudella tarkoitetaan esimerkiksi sitä, että asiakaspalvelukysely toteutetaan Surveypal-järjestelmällä ja pedagoginen arviointi HelleWi-järjestelmällä. Näiden järjestelmien tiedonkeruu, analysointi ja raportointi tapahtuvat erillään toisistaan, eikä tietoa saada tuotua yhtenäisesti esille tai yhdistettyä yhteiseen datapohjaan esimerkiksi raportointityökalun, kuten Power BI:n, kautta. Tämä vaikeuttaa kokonaiskuvan muodostamista ja tiedolla johtamista yli yksikkörajojen.

Aalto-yliopistossa tiedolla johtaminen on vakiintunutta, koska käytössä on analysointityökalut, Business Intelligence. BI-työkalut ovat ohjelmistoja, joiden avulla kerätään, yhdistetään, visualisoidaan ja analysoidaan tietoa. Vahvuutena on, että ne tukevat strategista päätöksentekoa. Organisaatio hyödyntää analytiikkaa myös esimerkiksi oppimisanalytiikassa, jossa reaaliaikainen tieto opiskelijoiden aktiivisuudesta ja oppimistuloksista ohjaa toimintaa.

Reaaliaikaisella analytiikalla tarkoitetaan prosessia, jossa tietoa kerätään, käsitellään ja tulkitaan automaattisesti sitä mukaa kuin sitä syntyy. Käytännössä analytiikka perustuu esimerkiksi oppimisalustojen (kuten Moodle tai MyCourses)

dataan, joista kerätään tietoa muun muassa opiskelijoiden kirjautumisista, tehtävien palautuksista ja vuorovaikutuksesta. Kerätyt tiedot käsitellään analytiikka-työkaluilla – kuten Power BI, Tableau tai yliopistokohtaisilla BI-ratkaisuilla – jotka pystyvät yhdistämään eri lähteistä tulevan datan, visualisoivat sen ja tuottavat automaattisia raportteja ja hälytyksiä.

Aalto-yliopistossa analytiikan avulla seurataan esimerkiksi opiskelijoiden etenemistä opinnoissa, kurssikohtaisia osallistumisprosentteja, opintosuoritusten määriä sekä palautekyselyiden tuloksia. Kattavan analyysin avulla voidaan tunnistaa esimerkiksi opiskelijat, joilla on riski keskeyttää opintoja tai kurssit, joiden pedagogista toteutusta on syytä kehittää. Tulokset on mahdollista esittää graafisesti BI-työkalujen koontinäytöissä, joita hallinto ja opetushenkilöstö voivat seurata säännöllisesti päätöksenteon tueksi.

Aalto -yliopistossa palautteen kerääminen on järjestelmällistä, ja he käyttävät sen analysointiin muun muassa tekstianalyysia. Tekstianalyysi tarkoitetaan menetelmää, jolla jäsenellään ja tulkitaan avovastauksia tai muuta kirjallista aineistoa. Tuloksista etsitään toistuvia teemoja, ilmiöitä tai käsitteitä. Menetelmä rikastuttaa aineiston tulkintaa ja tuo päätöksenteon tueksi laadullista tietoa, joka voi paljastaa näkökulmia ja merkityksiä, joita pelkät numeeriset mittarit eivät tavoita (Tuomi & Sara-järvi 2018, 93–95).

Aalto-yliopisto käyttää integroitua järjestelmälustaa (Friends iPaaS), jossa yli 60 tietojärjestelmää tuottaa tietoa päätöksenteon tueksi. Järjestelmälusta mahdollistaa kokonaisvaltaisen näkymän organisaation toimintaan ja edistää tiedon johdonmukaista hyödyntämistä kaikilla tasoilla.

Taulukko 3. Vertailuanalyysi Aalto-yliopisto ja Kuopion kansalaisopisto

Ominaisuus/käytäntö	Aalto-yliopisto	Kuopion kansalaisopisto
Oppimisalusta	My Courses: Monipuolinen analytiikka ja seuranta	Pedanet, yksinkertaisempi analytiikka ja seuranta
Oppimisanalytiikka	Reaaliaikainen datan keruu ja analyysi	Ei reaaliaikaista datan keruuta käytössä jatkuvasti, valmius järjestelmässä
Tiedolla johtaminen	Business Intelligence-työkalut tukevat päätöksentekoa	Ei käytössä BI-työkaluja hallintojärjestelmissä, päätöksenteon tukena käytetään eri ohjelmia ja niiden yhdistelmiä
Päätöksenteon tukena	Tietoa analysoidaan ja hyödynnetään strategisessa päätöksenteossa	Tietoa hyödynnetään jaksottaisesti suunnittelussa, mutta jatkuvasti strategisessa päätöksenteossa

Taulukko 3 toi esiin eroja käytännöissä ja menetelmissä. Aalto-yliopiston käytännöt osoittautuivat systemaattisemmiksi ja teknologisesti kehittyneemmiksi, kun taas Kuopion kansalaisopiston toimintatavat ovat jakaantuneet hajanaisemmiksi ja tiedonkeruu sekä analyysi ovat epäyhtenäisiä. Hajanaisuus ilmenee datan analysoinnissa siten, että eri järjestelmien tuottamaa dataa ei ole integroitu keskenään. Tämä vaikeuttaa kokonais kuvan muodostamista organisaation toiminnasta ja heikentää päätöksenteon laatua. Toteutin vertailuanalyysin kokoamalla aineistoa Kuopion kansalaisopiston sisäisistä materiaaleista sekä Aalto-yliopiston julkisista verkkolähteistä. Hyödynsin verkkohauissa myös ChatGpt 4o, sekä hakukoneita tiedonhauissa. Tekoälyn hakemat osoitteet sekä hakukoneiden avustuksella löydetty verkkomateriaali ohjasivat Aalto -yliopiston kotisivuille, joka kertoo hyvästä optimoinnista ja tiedon oikeanlaisesta ylläpitämisestä organisaation sivuilla. Vertailuanalyysin muodostin siten, että asetin organisaation

tiedot rinnakkain taulukoihin, mikä auttoi tunnistamaan yhtäläisyyksiä ja eroavaisuuksia.

Tuloksia tarkastelemalla voidaan todeta, että Kuopion kansalaisopistolla on kehittämismahdollisuuksia palautteenkeruun systematisoinnissa, oppimisanalytiikan käyttöönotossa ja BI-työkalujen hyödyntämisessä päätöksenteossa. Aaltoyliopiston käytännöt tarjoavat esimerkin siitä, miten järjestelmällisellä tiedonhallinnalla ja integroiduilla järjestelmillä voidaan tukea strategista kehittämistä ja varmistaa, että päätöksenteko perustuu kokonaisvaltaiseen ja ajantasaiseen tietoon.

Tiedolla johtamisen työkalujen kuten BI- työkalujen käyttö on Kuopion kansalaisopistossa rajallista. Kuopion kaupungilla Power BI:tä hyödynnetään osana tiedolla johtamisen moniulotteista kokonaisuutta ja raportit kuvaavat yleensä isompia kokonaisuuksia, joihin kuuluu eri yksiköitä tai osa-alueita eri palvelualueilta.

Kuopion kaupungin verkkosivustolle (kuopio.fi) julkaistaan julkisten raporttien työtilasta raportteja, jotka on tarkoitettu kaupunkilaisille ja muille ulkoisille sidosryhmille. Julkisten raporttien jakelu on kuitenkin tarkasti säädeltyä, eikä niitä saa jakaa muualle ilman erillistä oikeutta. Esimerkiksi linkkejä ei saa jakaa muualle, kuten kaupungin intranet Kuhaan, ellei käyttäjällä ole siihen julkaisu-oikeutta.

Power BI on Microsoftin kehittämä selainpohjainen raportointi- ja tiedonvisualisointipalvelu, jota Kuopion kaupunki käyttää sisäiseen ja ulkoiseen raportointiin. Raportit sisältävät esimerkiksi tietoa palveluiden käytöstä, kaupunkikehityksestä, hyvinvointitilastoista ja muista kaupungin toimintaan liittyvistä avaintiedoista.

Organisaation sisäiseen käyttöön kuuluvat palvelualuekohtaiset työtilat sekä kaupungin yhteinen työtila. Näihin julkaistaan raportteja, jotka on tarkoitettu kaupungin sisäiseen käyttöön, ja kaupungin työntekijöillä on pääsääntöisesti katse-luoikeudet näihin työtiloihin.

Organisaation ja palvelualueiden raportteja ei ole integroitu kansalaisopiston järjestelmiin. Tästä syystä näiden työkalujen käyttö ei ole laajentunut kansalaisopiston suunnittelijoiden ja työntekijöiden tasolle, siten, että se näkyisi jatkuvana tukena päivittäisissä työprosesseissa, joissa pääsääntöisesti käytetään omia järjestelmiä. Aalto-yliopiston panostaminen Business Intelligence -työkalujen käyttöön tukee päätöksentekoa ja resurssien kohdentamista, mikä mahdollistaa strategisesti perustellut päätökset organisaation toiminnan kehittämisessä. Kuopion kansalaisopistossa vastaavaa lähestymistapaa ei ole vielä pystytty käyttöönottamaan, mikä näkyy toiminnasta kerätyn tiedon eriytyvinä kokonaisuuksina työntekijöiden prosesseissa.

Taulukko 4. Vertailuanalyysi Aalto- yliopisto ja Kuopion kansalaisopisto

Ominaisuus/käytäntö	Aalto-yliopisto	Kuopion kansalaisopisto
Palautteiden hyödyntäminen	Järjestelmällinen palauttejärjestelmä, tekstianalyysi käytössä	Palautetta kerätään eri järjestelmien avulla, ei systemaattista ja yhteistä analyysiä
Oppimisanalytiikka	Reaaliaikainen analytiikka opiskelijoiden aktiivisuudesta ja oppimistuloksista	Ei systemaattista, yhdistävää analytiikkaa käytössä

Tulokset osoittavat, että tietojärjestelmien hajanaisuus ja tiedon hyödyntämisen epä johdonmukaisuus voivat vaikuttaa merkittävästi aineistonkeruun tehokkuuteen Kuopion kansalaisopistossa. Nykyisten kansalaisopiston järjestelmien rajoittunut integroiminen kaupungin muihin järjestelmiin vaikeuttaa systemaattista analysointia ja raportointia. Tämä vaikuttaa suoraan päätöksenteon tueksi saatavan tiedon laatuun ja käytettävyyteen.

Aalto-yliopisto on ratkaissut vastaavia haasteita hyödyntämällä laajasti Business Intelligence (BI) -työkaluja ja integroimalla yli 60 tietojärjestelmää Friends iPaaS -alustalle. Kyseessä on selainpohjainen integraatioalusta, jonka avulla organisa-

tiot voivat automatisoida tietovirtoja ja yhdistää eri järjestelmiä helposti ilman raskasta koodityötä. Tämä on mahdollistanut tehokkaan tiedonkeruun ja analytiikan käytön strategisen päätöksenteon tukena. Friends-alustan avulla Aalto-yliopisto pystyy käsittelemään päivittäin suuria määriä tiedonsiirtoja, mikä mahdollistaa reaaliaikaisen tiedon hyödyntämisen eri järjestelmistä.

Tämä ratkaisu osoittaa, kuinka integroidut analytiikkatyökalut voivat parantaa tiedon saatavuutta ja käyttöä organisaation sisällä.

On kuitenkin tärkeää huomioida, että eri järjestelmien ja prosessien kehitystyö vaatii sekä tuntiresursseja että mahdollisesti uusien työtehtävien luomista. Siksi tulevaisuuden henkilöstörakennetta tulisi tarkastella työtehtävien näkökulmasta: millaista osaamista ja rooleja vapaan sivistystyön oppilaitos tarvitsee jatkossa?

6.2 Henkilöstön näkemykset aineistonkeruun kehittämisestä

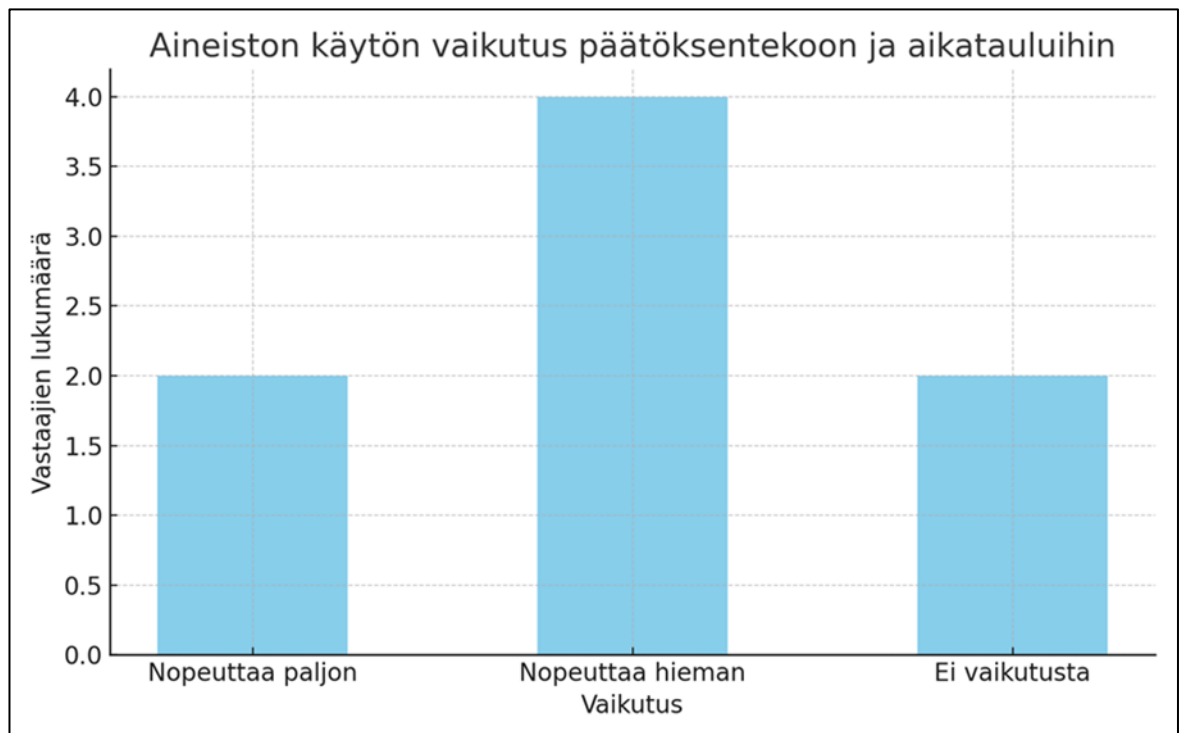
Henkilöstökysely suunnattiin Kuopion kansalaisopiston vakitukselle henkilöstölle. Kysely toimitettiin sähköpostitse 43 henkilölle, joista 9 vastasi. Vastausprosentiksi muodostui 20,9 %. Vaikka vastaajamäärä on suhteellisen pieni, kysely tarjoaa kuitenkin arvokasta tietoa siitä, miten henkilöstö kokee aineiston hyödyntämisen osana suunnittelua ja päätöksentekoa. Pienen vastaajamäärän vuoksi tulosten yleistettävyyden on rajallinen, mutta vastaukset antavat suuntaa siitä, mitkä tekijät koetaan toimiviksi ja missä nähdään kehittämistarpeita. Kyselyn tulokset löytyvät liitteestä 2.

Kuopion kansalaisopiston vakituinen henkilöstö koostuu opettajista, suunnitteli- ja opettajista, koulutussuunnittelijasta, ohjaajista, rehtorista, apulaisrehtorista sekä hallinnon tukipalveluhenkilöstöstä. Vakituksien henkilöstön vastuulla on palveluiden suunnittelu, kehittäminen ja tuottaminen, ja palveluiden toteutus tapahtuu yhteistyössä tuntiopettajien kanssa.

Kyselyllä pyrittiin erityisesti kartoittamaan henkilöstön kokemuksia ja näkemyksiä tutkimuksen alakysymyksestä:

Kuinka Kuopion kansalaisopiston henkilöstö koee aineistonkeruuseen liittyvien järjestelmien toimivuuden, oman osaamisensa käytön sekä aineiston hyödyntämisen osana suunnittelu- ja päätöksentekoprosessia?

Seuraavana esittelen kyselyn tuloksia.

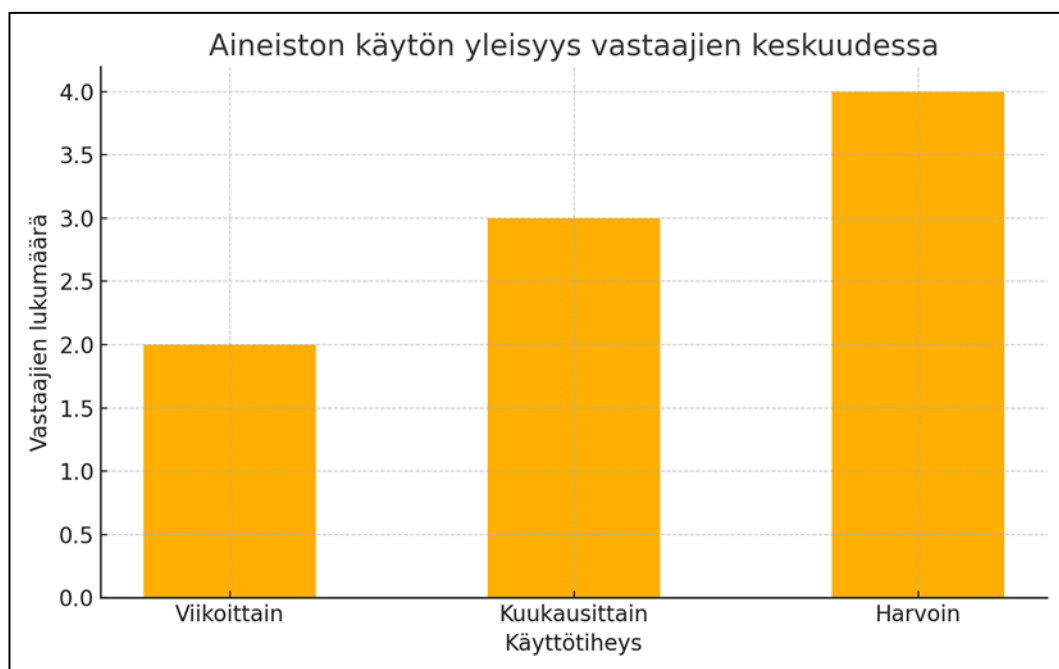
Diagrammi 3. Aineiston käytön vaikutus ajallisesti päätöksenteossa. Kysymys 6: "Koetko, että käytettävissä oleva aineisto nopeuttaa tai hidastaa päätöksentekoa?"

Aineiston käytön vaikutus päätöksentekoon ja projektien aikatauluihin jakoi henkilöstön mielipiteitä. Kun katsotaan diagrammia 3 voidaan havaita, että isoja eroavaisuuksia ei ole, aineiston hyödyllisyydestä tai hyödyttömyydestä. Korkeimmaksi nousee vastausvalinta, jossa vastaajat kokevat aineiston auttavan ja nopeuttavan päätöksentekoa jonkin verran. Vastaus ja siitä seurannut kokemus

saattaa johtua siitä, että aineistoa ei aina ole saatavilla oikeaan aikaan tai sen käsittely vie liikaa aikaa.

Seuraavaksi tarkastelen aineistonkäytön yleisyyttä vastaajien keskuudessa.

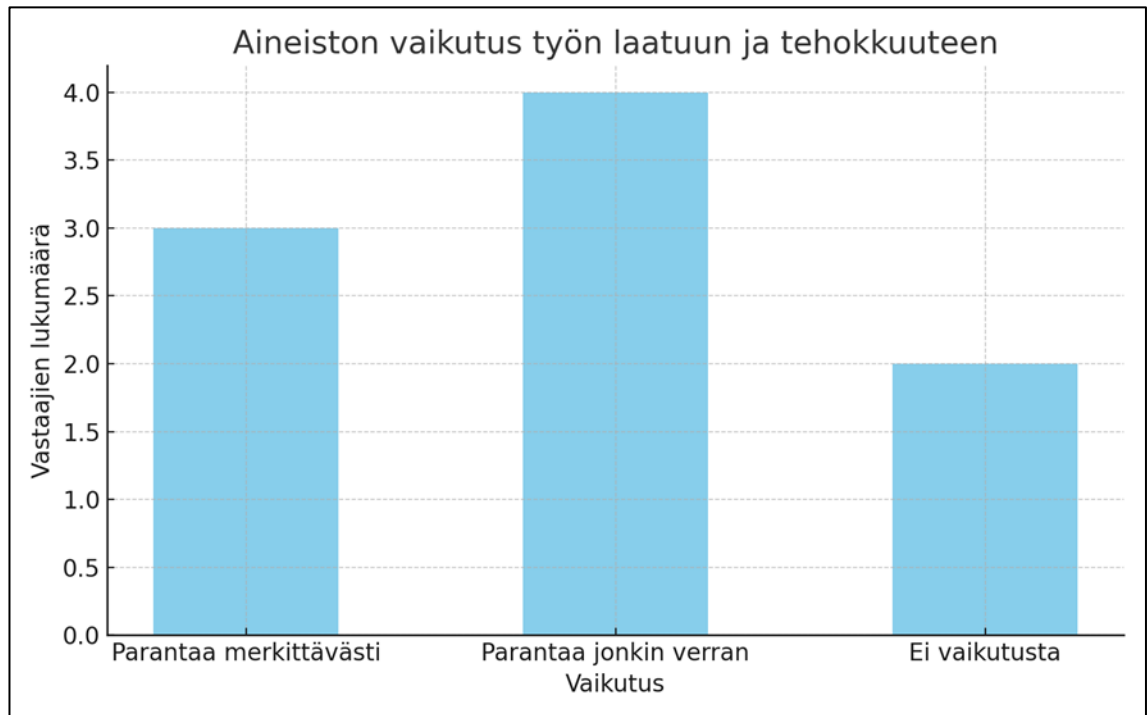
Enemmistö vastaajista käyttää aineistoa harvoin tai kuukausittain, kun taas viikoittainen käyttö on harvinaista. Tämä herättää kysymyksen siitä, onko aineistoa riittävästi saatavilla tai koetaanko sen käyttö vaivalloiseksi tai mahdollisesti tarpeettomaksi omassa työssään.

Diagrammi 4. Aineiston käytön yleisyys työajalla suunnittelutyössä. Kysymys 7: "Kuinka usein hyödynnät aineistoa suunnittelutyössäsi?"

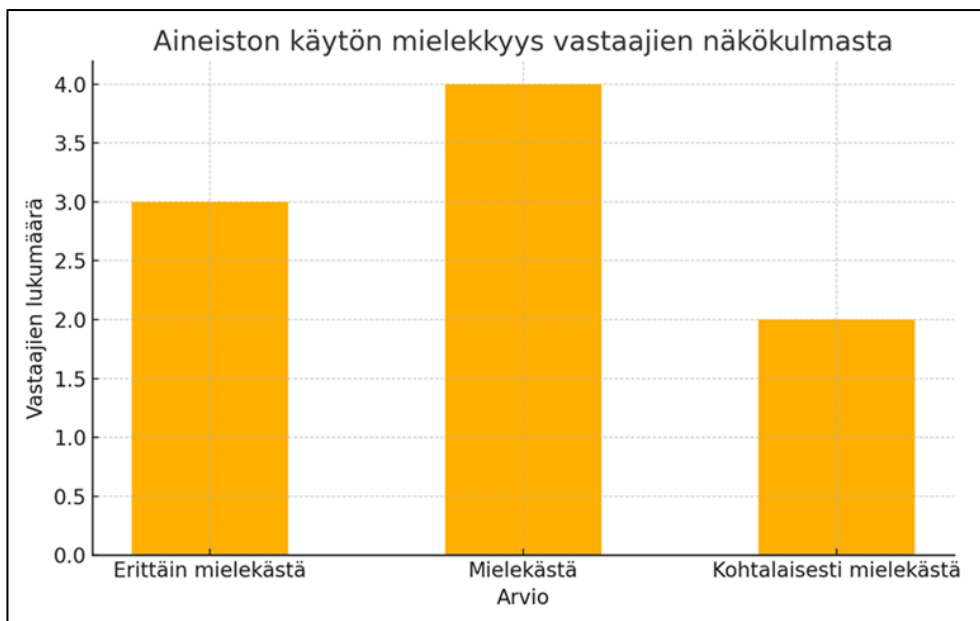
Seuraavaksi tarkastelen aineiston käytön vaikutusta työn laatuun ja tehokkuuteen. Käytön vaikutus suunnittelutyön laatuun jakoi mielipiteitä. Vaikka osa vastaajista koki, että aineisto tukee heidän työtään, toiset eivät havainneet siitä merkittävää hyötyä omassa työssään. Osa vastaajista saattoi kokea, ettei aineistojen käyttö ole keskeisessä roolissa heidän työtehtävissään. Tämä voi johtua muun muassa haasteista, jotka liittyvät aineiston käsittelyyn, saatavuuteen tai sen hyödyntämisen tapoihin.

Koska tiedon hyödyntämisen vaikutus päätöksentekoon ja projektien aikataulutukseen koettiin vähäiseksi, herää kysymys sen käytön sujuvuudesta osana organisaation arkea. Mikäli aineiston hyödyntäminen ei ole vaivatonta ja nopeaa, se ei kykene tukemaan päätöksentekoa tilanteissa, joissa tarvitaan nopeaa reagoitua esimerkiksi toimintaympäristön muutoksiin, asiakastarpeiden vaihteluun tai resurssien uudelleen kohdentamiseen.

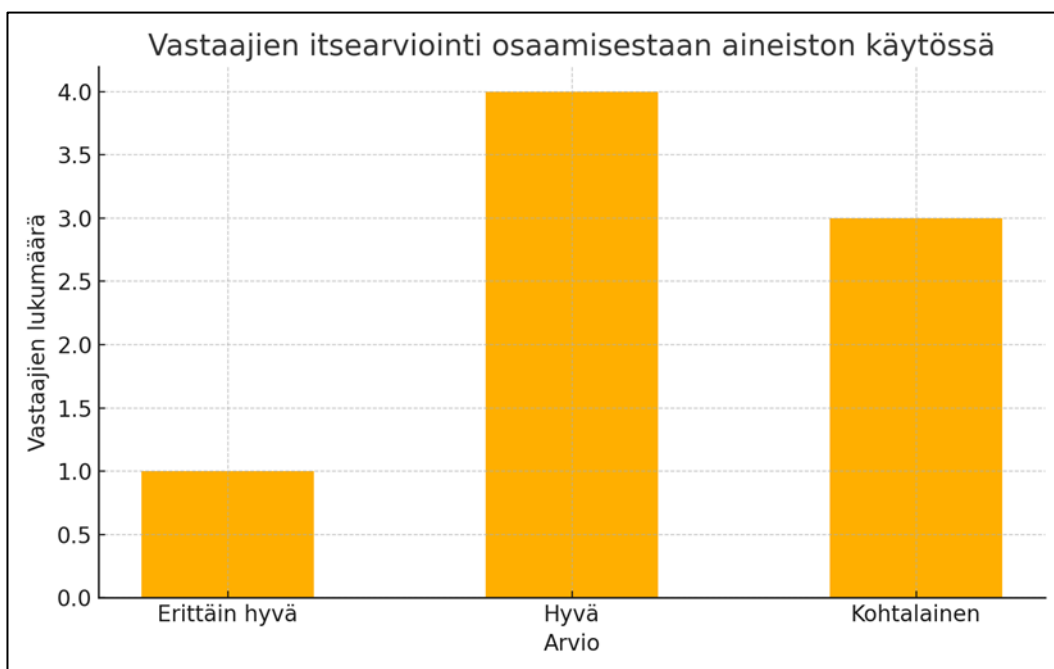
Diagrammi 5. Aineiston käytön vaikutus laatuun ja tehokkuuteen suunnittelu-työssä. Kysymys 8: "Koetko, että aineiston käyttö parantaa työn laatua tai tehostaa työskentelyä?"

Diagrammissa 6 vastaajat ovat arvioineet aineiston käytön mielekkyyttä. Käyttöä pidettiin pääosin mielekkäänä, joka voidaan nähdä positiivisena vahvuutena kurssien suunnittelussa ja päätöksenteon tukena.

Diagrammi 6. Aineiston käytön mielekkyys suunnittelutyön tukena. Kysymys 9: "Koetko aineiston käytön mielekkääksi osana suunnittelutyötäsi?"

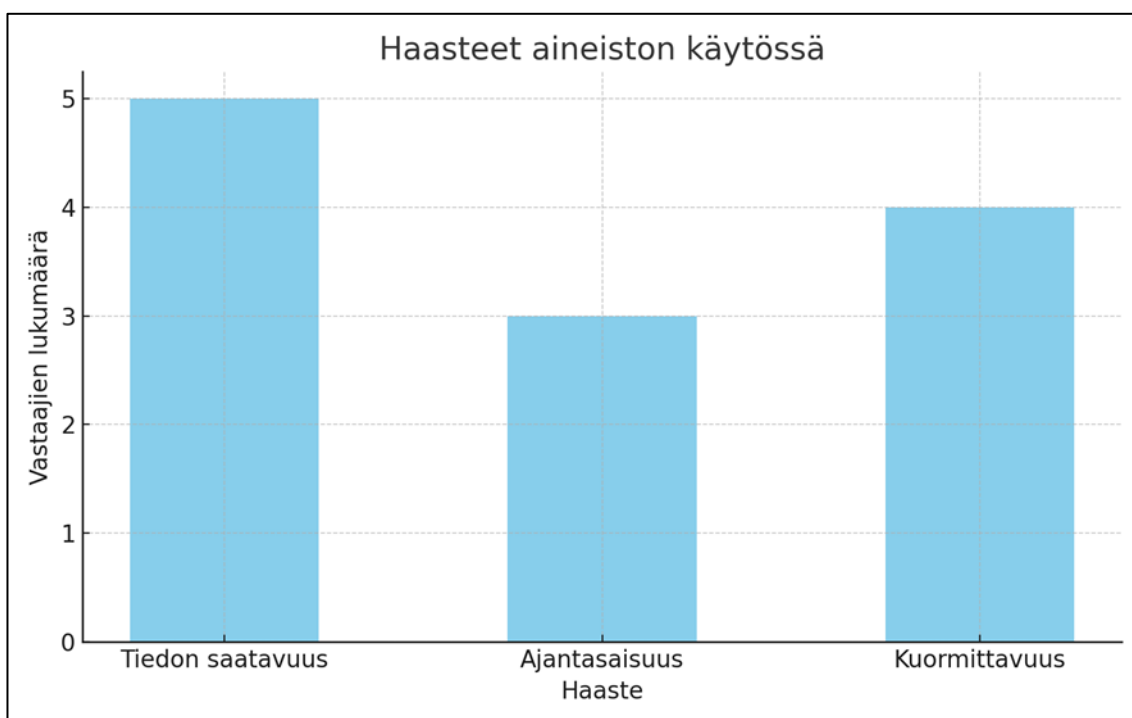
Vastaajat arvioivat oman osaamisensa hyväksi tai vähintään kohtalaiseksi, muutama vastaaja koki taitonsa olevan erittäin hyvät.

Diagrammi 7. Oman osaamisen itsearviointi aineiston hyödyntämisestä omassa suunnittelutyössään. Kysymys 10: "Miten arvioit omaa osaamistasi aineiston hyödyntämisessä suunnittelussa ja päätöksenteossa?"

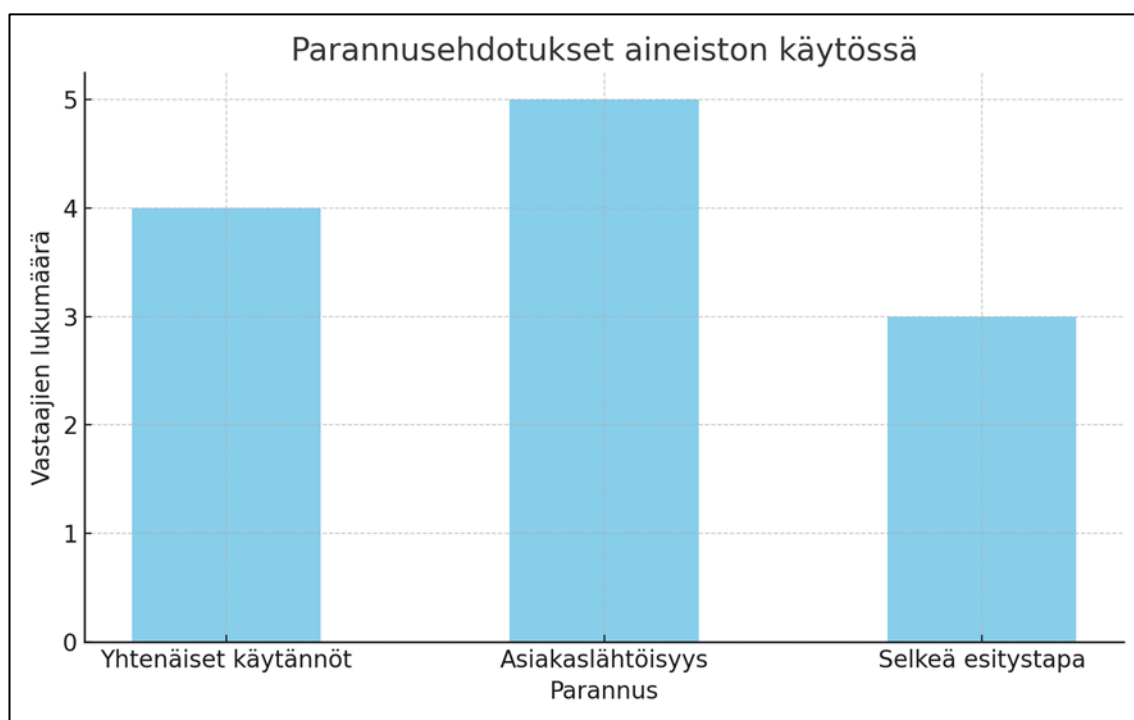
Seuraavaksi käyn läpi haasteita sekä parannusehdotuksia henkilöstön näkökulmasta aineiston käytössä.

Suurimmat haasteet liittyivät tiedon saatavuuteen, ajantasaisuuteen ja tallennusprosessien vaihtelevuuteen. Vastaajat kokivat myös kiireen ja työn kuormittavuuden estävän aineiston täysimääräistä hyödyntämistä. Vastaajien toiveet parannuksista liittyivät yhtenäisiin tallennuskäytäntöihin sekä selkeisiin esitystapoihin.

Diagrammi 8. Haasteet aineiston käytössä suunnittelun ja päätöksen teon osalta. Kysymys 11 (avoin): "Mitkä tekijät estävät aineiston tehokasta hyödyntämistä suunnittelussa ja päätöksenteossa?"

Parannusehdotuksissa vastaajat korostivat erityisesti asiakaslähtöisyyden lisäämistä. Asiakaspalautteiden kerääminen vähemmän aktiivisilta asiakkailta nähtiin tärkeänä keinona kehittää kurssitarjontaa ja suunnitteluprosessia. Yhtenä parannusedotuksena esitettiin aineiston integroiminen suunnitteluprosessiin. Tämä helpottaisi pitkän aikavälin suunnittelua ja asiakkaiden tarpeiden tunnistamista.

Diagrammi 9. Parannusehdotukset aineiston käytöstä suunnittelutyössä. Kysymys 12 (avoin): ”Mitä parannuksia toivoisit aineiston käyttöön suunnitteluprosessissa?”

Henkilöstökyselyn tulokset tarjosivat mielenkiintoisia vastauksia tutkimuskysymykseen ja osoittivat, että kehitystoimet aineistonkeruun ja käytön parantamiseksi voivat merkittävästi tukea Kuopion kansalaisopiston toimintaa. Tuloksia tarkastelemalla ja pohtimalla voidaan rakentaa pitkäjänteinen strategia, joka edistää tiedolla johtamista ja toiminnan jatkuvaa kehittämistä.

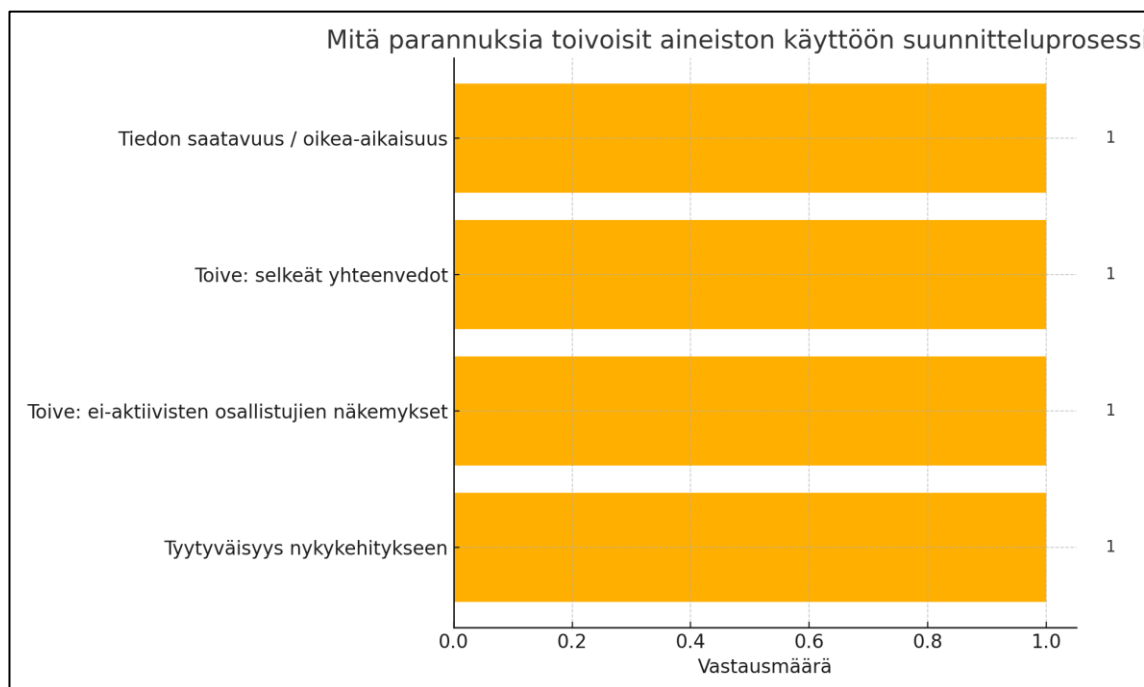
Esitin kyselyssä myös avoimia kysymyksiä, mutta vastauksia saatiin vain osaan niistä. Vastauksia saatiin kysymyksiin: ”Mitkä tekijät ovat mielestäsi esteitä aineiston tehokkaalle käytölle suunnittelutyössä?” ja ”Mitä parannuksia toivoisit aineiston käyttöön suunnitteluprosessissa?”. Näihin kysymyksiin saatujen vastausten perusteella voidaan tunnistaa joitain keskeisiä näkemyksiä.

Esteinä aineiston käytölle pidettiin erityisesti tiedon tallennuksen ja jakamisen epäyhtenäisyyttä sekä aineiston hajanaisuutta. Aineistoja koettiin vaikeaksi löytää, ja esitystavat vaihtelivat. Lisäksi nostettiin esiin se, että aineisto ei aina ole riittävän kattavaa, ja esimerkiksi yksittäisten asiakastoiveiden perusteella on vaikea arvioida koko asiakasryhmän tarpeita. Myös tiedon saatavuuden oikea-aikaisuus, osaamisen puute datan hyödyntämisessä sekä kiire työssä nousivat esiin aineiston käyttöä rajoittavina tekijöinä.

Diagrammi 10. Avoimen kysymyksen vastauksista nousseet kategoriat aineiston yleiset esteet aineiston käytölle suunnittelussa. Kooste kysymyksistä 11 ja 12, jossa avovastauksista nostetut pääteemat visualisoitu.

Kehitystoiveina mainittiin selkeät, yhtenäiset ja helposti löydettävät yhteenvedot, jotka tukisivat suunnittelutyötä. Lisäksi ehdotettiin, että tiedonkeruussa tulisi huomioida myös sellaiset ryhmät, jotka eivät vielä osallistu opiston toimintaan – heidän tarpeidensa kartoittaminen voisi auttaa kehittämään tarjontaa entistä asiakaslähtöisemmäksi. Yksi vastaajista toi esiin, että aineiston hyödyntämisessä on jo tapahtunut kehitystä ja nykyistä suuntaa tulisi jatkaa.

Diagrammi 11. Vastaajien toivotut parannukset aineiston käyttöön. Kooste kysymyksestä 12, joka visualisoi yksityiskohtaisemmin kehittämisehdotuksia.

6.3 Padlet-alustan laadullinen analyysi

Osana kehittämistyötä vakinaiselle henkilöstölle tarjottiin mahdollisuus tuoda esiin kokemuksiaan ja ajatuksiaan aineiston hyödyntämisestä suunnittelussa ja päätöksenteossa virtuaalisen alustan avulla. Tämä osio liittyy tutkimuksen alakysymykseen: Millaisia kokemuksia ja ideoita henkilöstöllä on aineiston hyödyntämisestä suunnittelussa ja päätöksenteossa?

Vastausten keräämiseen käytettiin Padlet-alustaa. Vastausten analyysissä sovelsin teemallista sisällönanalyysiä. Vastausten perusteella muodostin kuusi pääluokkaa. Kategorioissa heijastuvat sekä nykyiset toimintatavat, havaittavat haasteet että kehittämissuhteet.

Padletille oli valmiiksi otsikoituja teemakohtaisia aiheita, joiden tarkoituksena oli ohjata vastaajia pohtimaan aineiston hyödyntämistä eri näkökulmista. Lähestymistavan tarkoituksena oli tukea avointa ja vapaamuotoista ideointia, jossa henkilöstö saattoi tuoda esiin kokemuksiaan ja kehityssuhteita ilman aikataulupaineita. Taulukossa 5 esittelen analyysin tulokset kategorioittain. Tarkemmat analyysikuvaukset kategorioista esittelen taulukon (5) jälkeisessä tekstissä.

Taulukko 5. Padlet-analyysin Kategoriataulukko

Analyysikategoria	Sisältö / Teema
Kohdennetun aineistonkeruun tarve	Toive tarkemmasta ja aihealuekohtaisesta palautteenkeruusta (esim. kurssitoiveet).
Palauteprosessien kehittäminen	Huomiot palautekyselyiden ajoituksesta, vastausprosentista ja käytännön toteutuksesta.
Tietojärjestelmien toimivuus ja kehitystoiveet	Hellewin puutteet ja kehitystoiveet (esim. budjettitiedon näkyminen).
Aineiston hyödyntämisen haasteet työssä	Haasteet datan ajankohtaisuudessa ja alueellisessa soveltamisessa.
Parhaat käytännöt ja onnistumisen kokemukset	Asiakaslähtöinen suunnittelu ja henkilökohtaisen palautteen hyödyntäminen.
Kehitysideat aineiston hyödyntämiseen	Ideat aineiston käytön integroimiseksi suunnitteluun ja yhteiskehittämiseen.

Padlet-vastauksissa nousi esille tarve kohdennetummasta aineistonkeruusta. Henkilöstö koki, että nykyinen aineistonkeruu on liian yleisluontoista eikä riittävästi tue suunnittelijan käytännön työtä. Palautteenkeruu ja kurssitoiveiden keräily ovat yksittäisiä ja laajoja kokonaisuuksia, joissa ei erotella eri kurssityyppejä tai asiakasryhmiä. Laajat kokonaisuudet muodostuvat ongelmallisiksi, koska suunnittelun tueksi tarvittaisiin täsmällisempää ja kohderyhmälähtöisempää dataa. Täsmennetty tieto mahdollistaisi kursseihin liittyvien toiveiden ja tarpeiden tarkemman huomioimisen.

Esille nousi myös toive, että kyselyitä voitaisiin toteuttaa aihealue- tai teema-kohtaisesti, esimerkiksi siten, että kuvataiteen harrastajilta kysyttäisiin nimenomaan kuvataidekursseihin liittyviä toiveita, musiikkiharrastajilta musiikkikursseihin liittyviä ideoita jne. Tällainen kohdennus voisi tehdä kyselystä mielekkäämmän vastaajalle ja samalla antaa suunnittelijalle konkreettisempia ja toimivampia ideoita kurssitarjonnan kehittämiseen.

Kurssitoiveiden keruuta ehdotettiin kehitettäväksi toistuvaksi ja järjestelmälliseksi käytännöksi. Tämä auttaisi rakentamaan ajantasaista ymmärrystä siitä, millaisia sisältöjä eri asiakasryhmät milloinkin toivoisivat. Kohdennettu aineistonkeruu tukisi myös alueellista suunnittelua. Opiston laaja toiminta-alue vaikuttaa siihen, että eri paikkakunnilla tarpeet ja painotukset voivat olla erilaisia. Kun paikalliset toiveet tunnetaan tarkemmin, voidaan palveluja kohdentaa oikeudenmukaisemmin ja tehokkaammin.

Padlet-kommentteja aineistonkeruusta:

Aineistonkeruu on hajanaista ja eri järjestelmät tekevät sen käytöstä monimutkaista.

Palautteita kyllä kerätään, mutta niiden hyödyntäminen päätöksenteossa on satunnaista.

Oppimisanalytiikan puute rajoittaa opiston kykyä tehdä dataan perustuvia päätöksiä.

Palauteprosessien kehittämisessä Padlet-kommenteissa nousi esille vastaajien huoli palautekyselyiden toimivuudesta ja vaikutuksesta suunnittelutyöhön. Erityisesti nostettiin esille matalat vastausprosentit ja palautteenkeruun epäsäännöllisyys tai sidonnaisuus tiettyyn aikaan. Vaikka palautetta kerätään, sen hyödyntäminen ei näyttäydä järjestelmällisenä eikä sen käyttäminen suunnittelussa ole aina selkeää tai systemaattista.

Vastauksissa pohdittiin myös palautteiden ajankohtaisuutta ja ajoitusta. Jos kyselyt toteutetaan liian pitkän ajan kuluttua kurssin päättymisestä, palautteen antaminen ei enää tunnu mielekkäältä osallistujan näkökulmasta. Palautteiden oikea-aikaisuuden kehittäminen ja aikatauluttaminen nousivat kehityskohteeksi. Esimerkiksi kurssin päättymiseen automaattisesti kytkeytyvä palautekysely nähtiin mahdollisena ratkaisuna, mutta samalla heräsi huoli liiallisesta kyselykuormituksesta – erityisesti aktiivisille asiakkaille, jotka osallistuvat useille kursseille.

Palautekyselyiden sisältö ja muoto koettiin toisinaan liian yleisiksi tai hankalasti lähestyttäviksi. Pohdinnoissa nousi esiin kysymys vastaamisen mielekkyydestä silloin, kun kysely ei tunnu liittyvän suoraan koettuun kurssikokemukseen. Lisäksi pohdittiin opettajien roolia palautteen antamisen ohjaamisessa. Kommenttien perusteella toivottiin, että palautteenkeruu olisi vakiintunut osa kurssin päätöstä, ja että opettajat ohjaisivat opiskelijoita antamaan palautetta aktiivisemmin. Tämä voitaisiin toteuttaa esimerkiksi jakamalla palautelinkki tunnin lopussa tai muistuttamalla siitä henkilökohtaisesti. Näin palautteen antamisesta tulisi osa opiston kulttuuria, ei irrallinen tai ylimääräinen velvollisuus.

Padlet-kommentteja aineiston käytöstä suunnittelussa:

Aineiston käyttö päätöksenteossa on satunnaista ja järjestelmällisyys puuttuu.

Tietoa on, mutta sitä ei hyödynnetä systemaattisesti opetuksen kehittämisessä.

Olisi hyvä saada selkeämpiä raportteja ja analysointityökaluja suunnittelun tueksi.

Padlet-vastauksissa henkilöstö toi esiin useita näkemyksiä käytössä olevien tietojärjestelmien toimivuudesta, erityisesti Hellewi-järjestelmästä. Yleisenä kokemuksena oli, että järjestelmä ei tällä hetkellä tue riittävän hyvin suunnittelijan arkea tai päätöksenteon tarpeita. Yksi merkittävä puute oli kurssikohtaisen budjetitiedon näkyminen, jota kaivattiin suunnittelutyön tueksi. Tieto kustannusrakenteista, kuten opettajapalkkioista, materiaalikuluista ja mahdollisista osallistujamääristä, nähtiin olennaisena osana kurssien taloudellista arviointia ja suunnittelua.

Vastaajat vertasivat nykyistä versiota aiempaan Hellewin versioon, jossa tällaisia tietoja oli heidän mukaansa helpommin saatavilla. Nykyistä versiota pidettiin rajoittuneempana ja vähemmän käyttäjäystävällisenä erityisesti suunnittelijan näkökulmasta. Tämä kokemus luo tarpeen arvioida järjestelmän kehitystä käytettävyyden, läpinäkyvyyden ja sisällön monipuolisuuden näkökulmista. Käyttöliittymän koettiin rajoittavan sitä, kuinka tehokkaasti järjestelmästä saatavaa tietoa voi hyödyntää päätöksenteossa.

Järjestelmien hajanaisuuden takia aineisto ja tieto sijaitsevat eri paikoissa – esimerkiksi Hellewissä, tilastoraporteissa, palautekyselyalustoilla tai henkilöstön omissa muistiinpanoissa – mikä tekee tiedon etsimisestä ja yhdistämisestä työlästä. Tämä koettiin esteeksi aineiston tehokkaalle käytölle. Järjestelmäintegraatioiden ja tiedon keskittämisen puute hidastaa arkea ja vähentää datan hyödyntämisen mahdollisuuksia.

Toiveena esitettiin uusien analytiikkatyökalujen käyttöönottoa. Esimerkiksi Business Intelligence (BI) -työkalujen käyttö voisi helpottaa datan tulkintaa ja tarvittavan tiedon visualisointia. Työkalujen avulla voitaisiin esimerkiksi tarkastella kurssien suosiota, kustannustehokkuutta ja asiakastyytyvää. Kuitenkin samalla henkilöstöä mietitytti, että onko riittävää osaamista tai koulutusta analysointityökalujen käyttöön, mikä tuo esiin myös koulutustarpeen.

Padlet-kommentteja tiedon hyödyntämisestä:

Tietoa on paljon, mutta sen hyödyntämiseen ei ole selkeää mallia.

Päätöksenteossa luotetaan enemmän kokemukseen kuin systemaattiseen analyysiin.

BI-työkalujen käyttö voisi auttaa suunnittelua, mutta niiden käyttöön ei ole koulutusta.

Yhtenä merkittävänä haasteena aineiston hyödyntämisessä työssään vastaajat toivat esille oikea-aikaisuuden – se, että tieto ei ole saatavilla silloin, kun sitä tarvitaan. Vastaajat toivat esille kommentteissa, että “suunnittelutyö perustuu monesti nopeaan reagointiin, jossa esimerkiksi asiakastoiveet, kurssipalaute tai osallistujamäärätiedot pitäisi voida tarkistaa vaivattomasti ja ajantasaisesti”.

Tällä hetkellä järjestelmissä olevan tiedon hajanaisuus tai sen kokoaminen vaatii manuaalista työtä. Tämä koetaan kuormittavaksi ja hidastavaksi tekijäksi. Alueellisen tiedon hyödyntämisen koettiin olevan vaikeaa. Koska Kuopion kansalaisopisto toimii laajalla alueella useissa eri toimipisteissä, henkilöstön mukaan paikkakuntaakohtainen tieto ei liiku riittävästi eikä sitä hyödynnetä strategisesti. Esimerkiksi Karttulassa esitetty asiakastoive saattoi jäädä vain paikalliseksi havainnoksi, vaikka samanlainen tarve voisi olla myös Rautavaaralla. Tällaisessa tilanteessa ”ristinvinkkailu” eli eri alueiden hyvien käytäntöjen ja toiveiden jakaminen koettiin hyödylliseksi, mutta riittämättömästi toteutuvaksi käytännöksi.

Aineiston hyödyntämistä vaikeuttivat myös tiedon muotoiluun ja esitystapaan liittyvät haasteet. Vaikka tietoa on saatavilla, sen käyttökelpoisuus riippuu pitkälti siitä, miten se on järjestetty ja esitetty. Puutteet visualisoinnissa, raportoinnissa tai tietojen suodattamisessa voivat estää henkilöstöä hahmottamasta kokonaisuuksia tai tekemästä johtopäätöksiä. Näiden haasteiden taustalla näytätty selkeän tiedonhallintamallin puuttuminen. Henkilöstö kaipasi yhtenäisiä toimintatapoja ja rakenteita, jotka ohjaisivat aineiston tallentamista, jakamista ja tulkintaa. Ilman yhteistä mallia datan hyödyntäminen jää helposti yksittäisten

työntekijöiden vastuulle ja perustuu heidän omaan aktiivisuuteensa ja osaamiseensa.

Esille tuodut kokemukset osoittavat, että vaikka haasteita on, henkilöstöllä on myös käytössään toimivia ja vaikuttavia keinoja aineiston hyödyntämiseen. Onnistuneilla ratkaisuilla rakennetaan pohjaa osaamisen jakamiselle ja parhaiden käytäntöjen levittämiseksi organisaation sisällä. Padlet-vastauksissa nousi esille positiivisia esimerkkejä onnistuneesta aineiston hyödyntämisestä suunnittelu-työn tukena. Erityisesti asiakaslähtöinen kurssisuunnittelu korostui onnistumisen kokemuksissa – opiskelijoilta saatu palaute ja toiveet oli otettu huomioon uusien kurssien suunnittelussa. Tämä ei ainoastaan parantanut kurssien osuvuutta ja houkuttelevuutta, vaan lisäsi myös työn merkityksellisyyttä ja ammatillista tyydytystä.

Opiskelijoiden esittämät ideat olivat monille inspiraation lähde uusien kurssien rakentamiselle. Toiveisiin vastaaminen nähtiin konkreettisena tapana osoittaa arvostusta ja vastavuoroisuutta. Huomioiminen vahvistaa asiakkaiden sitoutumista toimintaan sekä edistää työntekijöiden kykyä luoda uutta sisältöä.

Palautteiden hyödyntäminen toimi myös välineenä oman opetustyön kehittämiseen. Vastaajat kertoivat hyödyntäneensä erityisesti pedagogista palautetta oman työnsä arvioinnissa ja kehittämisessä, tämä osoittaa, että aineisto voi tukea sekä strategista suunnittelua että henkilökohtaista ammatillista kasvua. Parhaat käytännöt toteutuivat usein silloin, kun aineisto oli helposti saatavilla ja ajankohtaista.

Padlet-vastauksissa vastaajat esittivät useita konkreettisia kehitysehdotuksia ja ideoita, miten aineistoa ja sen hyödyntämisen tehostamista osaksi suunnittelu- ja päätöksentekoprosesseja voitaisiin kehittää. Keskeinen teema vastauksissa oli aineiston tuominen osaksi yhteistä suunnittelua ja yhteistyötä. Kommenttien perusteella toivottiin, että palautetietoa ja muuta kerättyä dataa hyödynnettäisiin enemmän esimerkiksi tiimipalavereissa, suunnittelun yhteydessä tai aluekohtai-

sessä kehittämässä. Tämän koettiin edistävän yhteistä ymmärrystä ja mahdollistavan paremman tiedolla johtamisen. Palautetiedon integrointi suunnitteluprosessiin nähtiin tärkeänä.

Vastaajat toivat esiin myös tarpeen uusille työkalu- ja raportointiratkaisuille, jotka tukisivat aineiston analysointia ja visualisointia. Nykyiset järjestelmät koettiin usein raskaina ja vaikeasti tulkittavina. Kuitenkin samalla tunnistettiin, että tällainen kehitys edellyttäisi henkilöstölle koulutusta ja tukea uusien välineiden käyttöönotossa.

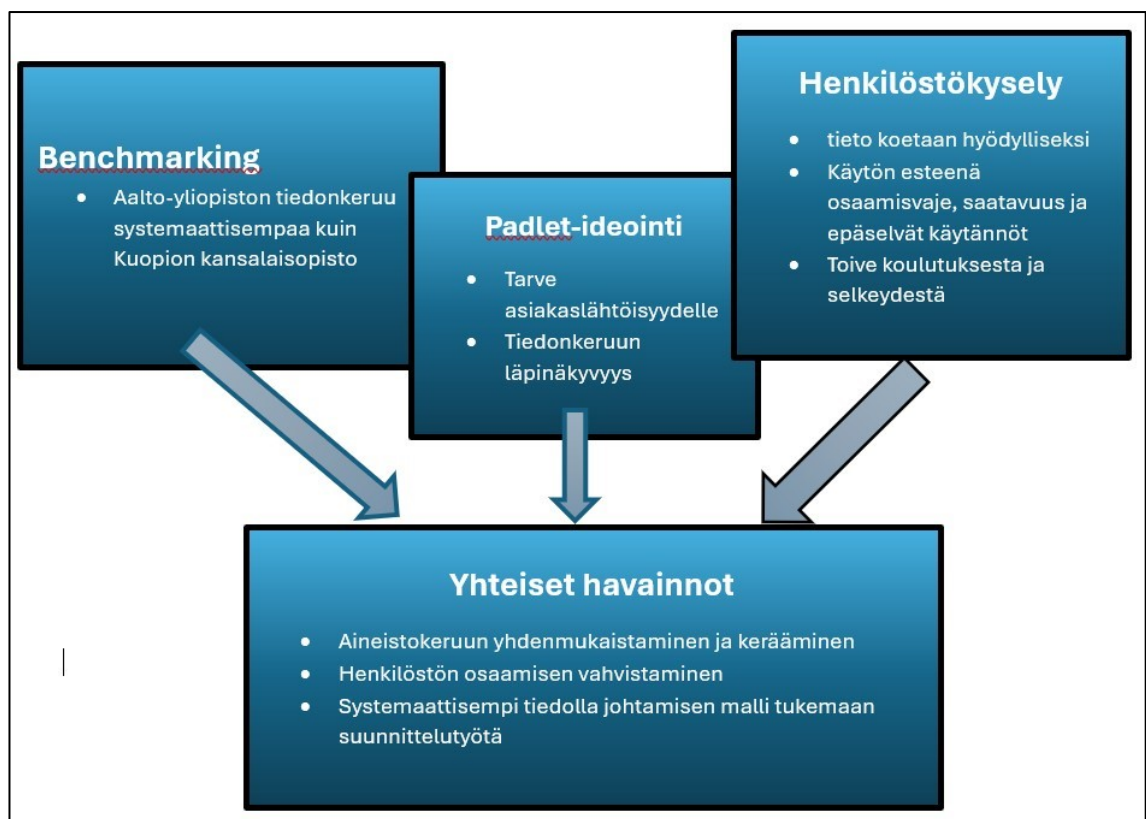
Lisäksi ehdotettiin aineiston hyödyntämiseen liittyvien prosessien selkeämmiksi luomista. Palveluprosessissa määriteltäisiin, kuka vastaa tiedon analysoinnista, tulkinnasta ja jakamisesta. Tämä vähentäisi riskiä siitä, että aineisto jää irralliseksi tai käyttämättä, vaikka sitä olisi kerätty runsaasti. Tiedon roolin vahvistaminen osana suunnittelukulttuuria nähtiin tärkeänä edellytyksenä sille, että siitä tulisi luonteva ja säännöllinen osa arkea.

6.4 Tulosten yhteenveto

Opinnäytetyöstä kerätyt tulokset osoittavat, että Kuopion kansalaisopiston aineistonkeruuprosessissa on kehittämistarpeita erityisesti tiedon analysoinnin, käytettävyyden ja päätöksenteon tukemisen osalta. Nykyiset käytössä olevat menetelmät eivät vielä tue systemaattista tiedon hyödyntämistä kaikilla organisaation tasoilla. Benchmarking-analyysissä Aalto-yliopiston käytäntöihin perehtyminen toi esiin toimivia, vaihtoehtoisia ja sovellettavia malleja kuten reaaliaikaisen raportoinnin ja ennakoivan analytiikan hyödyntämisen päätöksenteossa. Kuitenkin uusien toimintatapojen ja menetelmien soveltaminen vapaan sivistystyön kontekstiin edellyttää järjestelmien kehittämistä ja henkilöstön osaamisen vahvistamista.

Analytiikka- ja visualisointityökalujen avulla henkilöstöä voidaan tukea päätöksenteossa ja helpottaa tiedon tulkintaa. Tulevaisuuden kehityksen tulisi kulkea kohti yhtenäistä järjestelmää, joka tukee tiedon keruuta, analysointia ja raportointia integroituna kokonaisuutena. Yhtenäinen kokonaisuus motivoi ja innostaa henkilöstöä käyttämään tietoa työssään ja huolehtimaan riittävästä osaamisestaan sen tulkitsemiseen.

Kuvaan alla olevassa kuviossa 5 keskeisiä havaintoa siitä, mitä tulosten analysoinnissa ilmeni.

Kuvio 5. Keskeisimmät havainnot eri menetelmistä ja niistä löytyneet yhtenäiset havainnot

Kehittämistyöstä saadut tulokset osoittavat, että kerätty tieto on tarpeellista ja sen avulla voidaan tukea asiakaslähtöisyyttä. Läpinäkyvä tieto on helposti saatavilla, ymmärrettävässä muodossa ja kaikkien tarvittavien toimijoiden käytettävissä päätöksenteon tueksi. Tiedon läpinäkyvyyttä pidetään tärkeänä. Tiedon

läpinäkyvyyttä pidettiin tärkeänä. Esille nousi myös osaamisvaje, ja käytänteiden selkeyttämistä toivottiin. Yhteisiä havaintoja olivat toimintamallien yksinkertaistaminen ja niiden kokoaminen yhteiseen digitaaliseen paikkaan, henkilöstön osaamisen vahvistaminen sekä tiedolla johtamisen mallin kehittäminen niin, että se tukee suunnittelutyötä.

7 Kehittämisehdotukset

Kuopion kansalaisopistossa tapoja kerätä aineistoa ja käytetyn tiedon hyödyntämistä johtamisessa voidaan tulevaisuudessa kehittää monin eri tavoin. Kehitettävänä on useita eri osa-alueita, jotta tiedonkeruu ja käytetyt toimintatavat saadaan toimiviksi ja tavoitteita tukeviksi. Tavoitteena on tehdä tiedonkeruumenetelmistä vahvempia, jotta analysointi ja raportointi olisi helpompaa. Samalla on tärkeää kannustaa henkilöstöä kehittämään omaa osaamistaan tiedolla johtamisen alueella. Esiteltyjä tavoitteita voidaan edistää viidellä pääalueella: johtamisen kehittämisellä, aineistonkeruun systematisoinnilla, tiedon analysoinnin ja raportoinnin kehittämisellä sekä henkilöstön osaamisen vahvistamisella ja kehittämisellä.

7.1 Johtamisen kehittäminen

Kuopion kansalaisopistossa tietoa hyödynnetään päätöksenteon tukena erityisesti kurssisuunnittelussa, palautteiden käsittelyssä ja resurssien kohdentamisessa. Esimerkiksi opiskelijapalautteiden kautta voidaan arvioida opetuksen toimivuutta ja suunnitella sisältöjä, jotka vastaavat paremmin osallistujien tarpeisiin. Tiedolla johtaminen tuo päätöksentekoon läpinäkyvyyttä ja lisää luottamusta organisaation sisällä, kun ratkaisut perustuvat dokumentoituun ja analysoituun tietoon (Montonen, 2024).

Jotta tiedolla johtaminen voi muodostua osaksi Kuopion kansalaisopiston arkea, sen käytäntöjä on vahvistettava osana jokapäiväistä työtä. Tämä tarkoittaa muun muassa selkeästi sovittuja raportointikäytäntöjä, datan tulkinnan yhteistä ymmärrystä ja johdon viestintää, joka perustuu ajantasaiseen tietoon. Kun henkilöstö

tunnistaa, miten tieto liittyy oman työn tavoitteisiin, myös tiedon käyttö päätöksenteon perustana vahvistuu.

Tiedolla johtamisen käytännöt Kuopion kansalaisopistossa kytkeytyvät kaupungin strategiaan painopisteisiin siten, että ne tukevat sekä opiston omia tavoitteita että Kuopion kaupungin laajempia hyvinvointi- ja elinvoimatavoitteita. Kuopion kaupungin strategia 2030 korostaa muun muassa edistyksellistä ja yhteistoiminnallista johtamista, jossa tiedolla johtaminen ja digitalisaatio ovat keskeisiä menestystekijöitä (Kuopion kaupunki, 2024). Kansalaisopiston johtamiskulttuurissa tuetaan näitä periaatteita, jolloin strategisten tavoitteiden toteutuminen on mahdollista.

Tiedon kulun selkeyttäminen eri organisaatiotasolla auttaa henkilöstöä hahmottamaan, miten tieto liittyy omaan työhön ja miksi sen käyttö on merkityksellistä. Kun tiedon tuottaminen ja jakaminen tehdään ymmärrettäväksi, syntyy yhteinen perusta, jonka varaan suunnittelua ja päätöksentekoa voidaan rakentaa.

Tiedolla johtamisen taitoja voidaan vahvistaa tarjoamalla henkilöstölle kohdennettua tukea sekä koulutuksia, joissa käydään läpi käytännön esimerkkejä tiedon keräämisestä, tulkinnasta ja soveltamisesta. Päivittäisessä työssä toistuvat käytännöt, kuten säännöllinen palautetietoihin perehtyminen ja niiden käsittely yhteisesti, tukevat tätä osaamista.

Kaikkea tarvittavaa tietoa ei ole tarpeen kerätä monimutkaisilla teknisillä järjestelmillä. Monelle yksikölle toimivia ratkaisuja voivat olla Excel-pohjaiset seurantatyökalut, verkkokyselyt tai ideointialustat, joiden käyttö ei vaadi merkittäviä investointeja. Keskeistä on, että käytetyt menetelmät tukevat tarkoituksenmukaista ja säännöllistä tiedon hyödyntämistä.

Avoin vuorovaikutus ja yhteinen ymmärrys tavoitteista ovat keskeisiä johtamisen elementtejä, kun organisaatio pyrkii tekemään tiedosta arjen välineen. Yhtenäinen tapa käsitellä tietoa ja tulkita sen merkitystä helpottaa viestintää ja tukee henkilöstön sitoutumista suunnitteluun ja kehittämistyöhön. Esimerkillä johtaminen vahvistaa tätä kulttuuria.

Kun tiedolla johtaminen juurtuu osaksi toimintatapaa, Kuopion kansalaisopisto kykenee vastaamaan muutoksiin ketterämmin ja suuntaamaan voimavarojaan tarkoituksenmukaisesti. Tämä rakentaa perustaa pitkäjänteiselle kehittämis-työlle, jossa eri toiminnot tukevat toisiaan ja muodostavat yhtenäisen kokonaisuuden.

7.2 Aineistonkeruun systematisointi

Nykyisessä aineistonkeruussa on vielä kehitettävää erityisesti sen kattavuuden ja toistettavuuden osalta. HelleWi-järjestelmää voitaisiin hyödyntää laajemmin palautetiedon keräämisessä. Tällä hetkellä kysely lähetetään vain noin 10 prosentille kursseista, mikä rajoittaa palutteen edustavuutta ja hyödynnettävyyttä. Jos kysely lähetettäisiin laajemmalle opiskelijajoukolle, olisi mahdollista saada tarkempi kokonaiskuva kurssien toimivuudesta ja kehittämiskohteista. Kyselypohjat on jo nyt kohdennettu eri käyttäjäryhmille, mutta niiden jatkuva kehittäminen ja tarkempi kohdentaminen voisi parantaa niiden käyttökelpoisuutta suunnittelun tukena.

HelleWi-järjestelmä mahdollistaa kyselyiden automaattisen lähettämisen, mutta tätä ominaisuutta ei vielä hyödynnetä täysimääräisesti. Jos järjestelmässä otettaisiin käyttöön automaattinen jakelu kaikilla kursseilla, organisaatio saisi paremmin näkyviin ajalliset muutokset sekä mahdolliset toistuvat kehittämistarpeet. Lisäksi henkilöstö voisi hyödyntää tietoa nopeammin, mikä vähentäisi tarvetta manuaaliselle koostamiselle. Järjestelmän raportointiominaisuuksia, kuten visuaalisia koosteita, voisi myös kehittää tukemaan helpompaa hahmottamista ja nopeampaa päätöksentekoa. Tällaisen muutoksen toteuttaminen vaatisi kuitenkin erillisen kehitysprosessin, joka etenee samanaikaisesti käytännön työn rinnalla.

Aineistonkeruun laajentamiseksi olisi mahdollista ottaa käyttöön myös muita digitaalisia alustoja. Webropol tarjoaisi vaihtoehdon monipuolisempaan ja yksilöllisemmin räätälöityyn palautteenkeruuseen. Kaupungin käytössä oleva How-

space voisi soveltua vapaamuotoisemman palautteen ja kehitysideoiden keräämiseen esimerkiksi työpajoissa. Lisäksi opinnäytetyössä käytetty Padlet-ympäristö on toimiva työkalu ideoinnin ja osallistamisen näkökulmasta, vaikka se ei ole osa kaupungin vakituista järjestelmävalikoimaa. Työkalujen yhdistäminen – esimerkiksi BI-järjestelmän tai Excel-pohjaisen seurannan kanssa – voisi mahdollistaa yhtenäisen ja käyttökelpoisen kokonaisuuden, jolla opiskelijoiden ja henkilöstön näkemykset saadaan mukaan kehittämistyöhön.

7.3 Tiedon analysoinnin ja raportoinnin kehittäminen

Tiedon hyödyntämistä voidaan vahvistaa kehittämällä analyysivaiheen käytäntöjä. Tämä edellyttää selkeämpiä toimintamalleja ja työkaluja, joiden avulla kerättyä palautetta voidaan tarkastella johdonmukaisesti. Power BI ja Google Data Studio tarjoavat keinoja visualisoida tietoa siten, että esimerkiksi opiskelijatytyväisyyden vaihteluita eri kurssien ja opetusmenetelmien välillä voidaan vertailla helposti.

Jos käytössä ei ole valmiita BI-ratkaisuja, vastaavaa analyysiä voidaan toteuttaa myös Excelin avulla. Palautedataa voidaan käsitellä taulukoina ja kaavioina, joihin liitetään yksinkertaisia seurantaelementtejä. Tämä voi olla varteenotettava vaihtoehto tilanteissa, joissa investointeja erillisiin järjestelmiin ei voida tehdä. Tiedon kokoaminen yhteen ja sen säännöllinen jakaminen henkilöstölle vahvistaa tiedon läsnäoloa osana arjen päätöksentekoa.

Raporttien käyttöä tukevat selkeät ja toistuvat toimintatavat, joiden avulla palautteesta nousevat huomiot saadaan vietyä konkreettisiin kehittämistoimiin. Sekä BI- että Excel-pohjaiset ratkaisut tarjoavat rakenteen, jonka avulla suunnittelu- ja kehitystyötä voidaan kohdentaa perustellusti.

7.4 Henkilöstön osaamisen vahvistaminen tiedolla johtamisella

Henkilöstön näkemyksissä korostuu, että aineistoa pidetään hyödyllisenä, mutta sen käyttö ei vielä toteudu riittävän suunnitelmallisesti osana arjen työprosesseja. Tiedon soveltaminen vaatii tuekseen osaamista, jonka kehittäminen on

keskeistä erityisesti keräämisen, tulkinnan ja hyödyntämisen näkökulmista. Koulutuksella voidaan vahvistaa henkilöstön valmiuksia käyttää tietoa pitkäjänteisesti, mikä tukee sitoutumista myös laajempaan palveluiden ja prosessien kehittämiseen. Virtasen ja Stenvallin (2010, 103) mukaan osaamisen ja tiedonhallinnan vahvistaminen lisää työntekijöiden sitoutuneisuutta ja tehostaa tiedon käyttöä organisaation toiminnan kehittämisessä. Tämä havainto tukee myös Kuopion kansalaisopiston pyrkimystä vakiinnuttaa tiedolla johtaminen osaksi toimintakulttuuria.

Koulutusmuodoista erityisesti käytännönläheinen työpajatyöskentely tarjoaa keinoja kehittää osaamista esimerkiksi datan analysoinnissa, visualisoinnissa ja raportoinnissa. Yhteisöllinen oppiminen auttaa liittämään tiedon käsittelyn konkreettisesti omaan työhön ja tuo sen merkityksen näkyväksi päätöksenteon arjessa. Lisäksi vastuullinen tiedonkäyttö edellyttää perehtymistä tietosuojakysymyksiin ja siihen, miten dataa voidaan käsitellä eettisesti kestävästi. Vaikka tietoturvakoulutus on jo osa organisaation vuosittaista osaamisen ylläpitoa, nopea teknologinen kehitys edellyttää jatkuvaa ajantasaisuuden varmistamista.

Myös sisäinen mentorointi voi tukea osaamisen vahvistamista. Kokeneemmat työntekijät voivat jakaa tietämystään esimerkiksi analyysityökaluista tai tulosten tulkinnasta kollegoilleen, mikä vahvistaa tiedolla johtamisen asemaa arjen käytännöissä. Näin luodaan perustaa jaettua vastuuta korostavalle toimintatavalle, jossa tieto nähdään yhteisenä välineenä toiminnan kehittämisessä.

Palautetiedon hyödyntäminen on olennainen osa tiedolla johtamista. Koulutuksen suunnittelu ja resursointi ovat investointeja, joiden vaikutukset näkyvät ennen kaikkea tiedon käytön laadussa ja vaikuttavuudessa. Kun henkilöstöllä on valmiudet reagoida tietoon nopeasti ja tarkoituksenmukaisesti, myös organisaation kyky uudistua ja kehittää toimintaansa vahvistuu.

7.5 Asiakasosallisuuden vahvistaminen

Kuopion kansalaisopiston palveluiden kehittämisessä voidaan hyödyntää osallistavia menetelmiä. Yksi mahdollinen lähestymistapa on kehittäjäasiakasmalli, jossa opiskelijat ja muut asiakasryhmät otetaan mukaan palveluiden suunnitteluun ja arviointiin. Mallin tavoitteena on lisätä ymmärrystä asiakkaiden tarpeista, edistää yhteistä kehittämistä ja tuoda esiin sellaisia näkökulmia, joita henkilöstö ei välttämättä itse tunnista.

Käytännössä kehittäjäasiakkaat voivat osallistua esimerkiksi työpajoihin, käyttäjätestauksiin tai palvelupolkukuvausten kommentointiin. Heiltä voidaan pyytää palautetta nykyisestä tarjonnasta, ehdotuksia uusista kurssisisällöistä tai näkemyksiä digipalveluiden käytettävyydestä. Tällainen osallistumisen muoto tukee asiakaslähtöistä toimintatapaa ja mahdollistaa sen, että palautetta hyödynnetään aktiivisesti suunnittelussa ja päätöksenteossa.

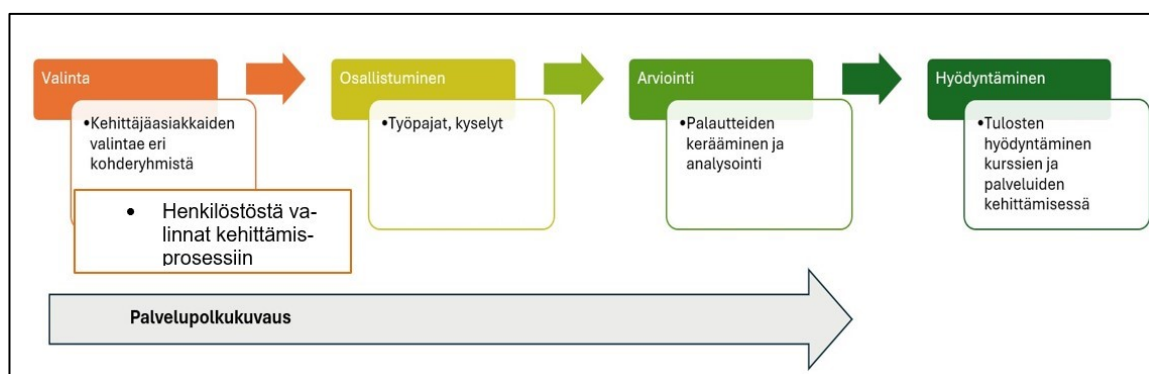
Kehittäjäasiakasmalli on linjassa Kuopion kaupungin strategian 2030 kanssa, jossa korostetaan hyvinvoinnin ja yhteisöllisyyden merkitystä. Strategiassa painotetaan kuntalaisten osallisuuden vahvistamista ja palvelujen kehittämistä yhteistyössä eri toimijoiden kanssa (Kuopion kaupunki, 2023). Myös kaupungin toimintatavan mukainen "Lupa tehdä toisin" -ajattelu kannustaa kokeiluihin, avoimuuteen ja yhdessä kehittämiseen, jotka ovat tärkeitä periaatteita myös palvelumuotoilussa.

Asiakasosallisuuden vahvistaminen ei ole vain yksittäisten palveluiden kehittämisen väline, vaan se liittyy laajemmin organisaation toimintakulttuurin muutokseen. Kun asiakkaiden näkemyksiä yhdistetään kerättyyn määrälliseen ja laadulliseen tietoon, voidaan tiedolla johtamista toteuttaa kokonaisvaltaisemmin ja perustellummin.

Samaa osallistamisen mallia voidaan soveltaa myös henkilöstön suuntaan. Työntekijöiden käytännön havainnot ovat arvokas lähtökohta sisäisten järjestelmien, suunnitteluprosessien ja palautekäytäntöjen kehittämiseksi. Henkilöstön osallistaminen – esimerkiksi kyselyjen, työpajojen tai kokeilukulttuurin keinoin –

voi parantaa järjestelmien käytettävyyttä, yksinkertaistaa toimintamalleja ja lisätä sitoutumista kehittämistyöhön. Tämä tukee myös tiedolla johtamisen toteutumista organisaation sisällä ja luo pohjaa pitkäjänteiselle kehitykselle.

Alapuolella esitetty kuvio 6 havainnollistaa prosessia, jossa asiakas tai henkilöstö osallistuu kehittämistyöhön. Prosessi etenee vaiheittain: ensin valitaan mukaan otettavat osallistujat, minkä jälkeen seuraa osallistamisvaihe, jossa hyödynnetään esimerkiksi työpajoja, haastatteluja tai palvelupolkukuvausta. Seuraavaksi arvioidaan saadut palautteet ja analysoidaan niistä nousevat havainnot. Viimeisessä vaiheessa palautteisiin pohjautuvat ideat siirretään konkreettisiksi toimenpiteiksi, esimerkiksi kurssien sisällön tai viestinnän kehittämiseen. Palvelupolkukuvaus toimii menetelmänä läpi koko prosessin tukien osallistujan näkökulman ymmärtämistä jokaisessa vaiheessa.

Kuvio 6. Palvelusuunnittelun jana asiakasosallisuuden suunnittelusta

8 Työn arviointi ja pohdinta

Kuopion kansalaisopisto on määrätietoisesti kehittävä organisaatio, jossa parannetaan toimintoja useilla eri osa-alueilla. Tämä opinnäytetyö käynnistettiin tarpeesta tarkastella, miten aineistonkeruumenetelmiä voisi kehittää siten, että ne palvelisivat paremmin suunnittelua ja päätöksentekoa. Tavoitteiksi asetettiin aineiston systematisoinnin kehittäminen, tiedon käytön vahvistaminen sekä

henkilöstön osallistaminen prosessiin. Työskentelyn aikana halusin myös laajentaa ymmärrystäni tiedolla johtamisen merkityksestä vapaan sivistystyön ympäristössä.

Opinnäytetyön kautta pyrin tarjoamaan kulttuurialan kehittäjille näkökulmia siihen, miten aineistohallinta ja tiedolla johtaminen voivat toimia käytännön työvälineinä myös koulutusorganisaatioiden arjessa. Vapaan sivistystyön toimintakenttä on moniulotteinen: koulutuksen rinnalla kulkevat kulttuuriset ja hyvinvointiin liittyvät tavoitteet. Tämä tekee toimintaympäristöstä kiinnostavan mutta samalla vaativan. Yritysmaailmassa kehitetyt malleja ei voida suoraan soveltaa kulttuuriorganisaatioihin, vaan ne on muokattava vastaamaan alan erityispiirteitä, arvoja ja käytettävissä olevia resursseja.

Oppilaitosympäristössä kulttuurituotantoa ohjaavat usein yhteisöllisyys ja arvopohjaisuus. Tällaisessa kontekstissa tiedolla johtaminen ei tarkoita pelkkää tilastojen tarkastelua, vaan siihen sisältyy myös kyky yhdistää määrälliset ja laadulliset näkökulmat. Tiedon käyttäminen edellyttää herkkyyttä ymmärtää tilanteita, joissa osallisuus, asiakaskokemus tai sosiaalinen ulottuvuus nousevat keskeisiksi. Näiden tietojen hyödyntäminen tuo mukanaan myös eettisiä kysymyksiä: mitä tietoa kerätään, millä perusteilla ja kenelle se tuotetaan?

Tässä opinnäytetyössä hyödynnetty tiedolla johtamisen malli (Tietujohtamisen ABC, 2024), benchmark-analyysi ja henkilöstön näkemykset muodostavat kokonaisuuden, joka antaa kulttuurituotannon ammattilaisille välineitä tiedon käyttöön kehittämistyössä. Vaikka tulokset on kerätty vapaan sivistystyön kontekstissa, ne ovat sovellettavissa myös muissa kulttuurilaitoksissa. Teknologian rooli tiedon hyödyntämisessä korostui erityisesti raportoinnin ja analyysin osalta. BI-työkalujen käyttöönottoa pidettiin kehittämisen arvoisena, mutta myös yksinkertaisemmat Excel-pohjaiset ratkaisut nähtiin käyttökelpoisina etenkin pienemmissä organisaatioissa.

Tiedolla johtaminen liittyy myös siihen, miten tieto esitetään ja kenen toimesta. Tiedon täytyy olla paitsi saatavilla, myös esitetty ymmärrettävästi ja ajallaan. Raporttien visuaalisuus ja käytettävyyttä parantavat ratkaisut vaikuttavat siihen, otetaanko tieto tosiasiallisesti osaksi suunnittelua ja päätöksentekoa. Tiedon käyttöä tukevat erityisesti luottamuksellinen vuorovaikutus ja johdon näkyvä sitoutuminen.

Opinnäytetyössäni olen pyrkinyt huomioimaan kestävän kehityksen ulottuvuudet. Ekologinen näkökulma liittyy prosessien tehostamiseen ja resurssien järkevään käyttöön esimerkiksi digitaalisten työkalujen avulla. Taloudellisesti paremmin hallittu tiedonkulku tukee resurssien kohdentamista. Sosiaalista kestävyyttä vahvistaa henkilöstön osallisuus kehittämiseen. Kulttuurisesti se tarkoittaa paremmin kohderyhmiä palvelevien ratkaisujen tuottamista. Teknologian vaikutukset organisaation sisäiseen dynamiikkaan ja ympäristöön ovat olennainen osa tätä pohdintaa.

Tulokset vastasivat osin odotuksiani, mutta nousi esiin myös yllättäviä havaintoja. Esimerkiksi osa henkilöstöstä koki tiedon käsittelyn raskaana ja kuormittavana. Tämä korostaa, että tekninen järjestelmä ei yksin riitä, vaan tarvitaan myös koulutusta, asennemuutosta ja käytännönläheistä tukea. Tieto itsessään ei tee päätöksiä, vaan ratkaisevaa on, miten sitä tulkitaan ja sovelletaan. Keskeiseksi nousee henkilöstön kyky osallistua ja toimia aktiivisesti tiedon käyttäjänä. Tiedon hyödyntämistä tukevat myös oppimishalukkuus ja valmius muuttaa toimintaa havaintojen perusteella. Johdonmukainen tiedon käyttö ei voi olla satunnaista, vaan sen tulee olla osa jatkuvaa toimintaa.

Työ herätti ajatuksia jatkotutkimuksen tai kehittämishankkeiden suuntaan. Miten vapaan sivistystyön toimijoiden tiedolla johtamisen osaamista voisi vahvistaa? Miten BI-työkaluja voitaisiin jalkauttaa osaksi päivittäistä työtä? Tai millainen henkilöstörakenne tukisi parhaiten kulttuurituotannon tavoitteita tulevaisuudessa? Entä miten varmistetaan, että tiedon keruu palvelee sekä hallinnollisia että pedagogisia tarpeita?

Nämä kysymykset osoittavat, että oppilaitoksissa on paljon potentiaalia tiedolla johtamisen edelleen kehittämiseen. On tärkeää, että organisaation eri toimijat kokevat tiedon olevan aidosti hyödyllistä ja merkityksellistä työssään.

Jos tekisin työn uudelleen, lisäisin Padlet-alustan rinnalle työpajamuotoista osallistamista. Se olisi todennäköisesti tuottanut laajempaa aineistoa ja syventänyt henkilöstön osallistumista. Kasvokkaisessa vuorovaikutuksessa olisi voinut tarkentua, millaiset tiedontarpeet liittyvät arjen suunnitteluun. Olisin voinut myös syventyä tarkemmin käyttöliittymien toimivuuteen, koska ne vaikuttavat ratkaisevasti siihen, miten tietoa otetaan käyttöön. Lisäksi opiskelijoiden ja muiden sidosryhmien näkökulmat olisivat täydentäneet kokonaiskuvaa. Tällä kertaa työ rajattiin kuitenkin tarkastelemaan organisaation ja henkilöstön suhdetta tietoon.

Työ on vahvistanut käsitystäni siitä, että tiedolla johtaminen ei ole tekninen ratkaisu, vaan tapa ajatella ja toimia koko organisaatiossa. Sen juurruttaminen edellyttää aikaa, osaamista ja halua sitoutua yhteisiin tavoitteisiin. Toivon, että tämä työ voi rohkaista muitakin organisaatioita kehittämään tiedon käyttöä osana omaa toimintaa. Vaikka vapaan sivistystyön kenttä on erityislaatuinen, tiedolla johtamisen periaatteet ovat sovellettavissa onnistuneesti, kun ne mukautetaan ympäristön arvoihin ja reunaehtoihin.

Lähteet

- Creatido Oy. (2025). Tiedolla johtamisen perusteet. Haettu 4.5.2025 osoitteesta <https://www.creatido.fi/tiedolla-johtamisen-perusteet/>
- Camp, R. C. (1989). Benchmarking: The Search for Industry Best Practices that Lead to Superior Performance. ASQC Quality Press.
- Chen, H., Chiang, R. H. L. & Storey, V. C. (2012). Business intelligence and analytics: From big data to big impact. MIS Quarterly, 36(4), 1165–1188.
- Davenport, T. H. & Harris, J. G. (2017). Competing on analytics: The new science of winning. Harvard Business Press.
- Duodecim. 2008. Kyselytutkimuksen suunnittelu. Duodecim-lehti. Viitattu 1.5.2025. Saatavissa: <https://www.duodecimlehti.fi/duo98221>
- European Commission. (2018). General Data Protection Regulation (GDPR). Saatavilla: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2016/679/oj>
<https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2016/679/oj>
- Hannula, M. (2022). Digitaalinen ohjaus ja päätöksenteko koulutuksessa. Digi-kehitysraportti 2/2022.
- Helsingin yliopisto. (2021). Aineisto-opas tutkijoille. Saatavilla: <https://www.helsinki.fi/fi/tutkimus/palvelut-tutkijoille/datatuki>
- Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. (2009). Tutki ja kirjoita. Tammi.
- Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. (2018). Tutki ja kirjoita (21. painos). Tammi.

Hupanen, M. (2021). Tietojohtaminen ja tiedolla johtaminen – lyhyt oppimäärä. Datalab – XAMK

[Tietojohtaminen ja tiedolla johtaminen – lyhyt oppimäärä – Datalab](#)

Kallio, A. & Mäkelä, T. (2020). Datalähtöinen suunnittelu kulttuuriorganisaatioissa. Kulttuuritutkimus, 37(2), 112–125.

Kasanen, E., Lukka, K. & Siitonen, A. (1993). Konstruktiivinen tutkimusote liiketaloustieteessä. Liiketaloudellinen Aikakauskirja, 3, 243–264.

Kaushik, A. (2010). Web Analytics 2.0: The Art of Online Accountability & Science of Customer Centricity. Wiley.

Kosonen, M. 2019. Tiedolla johtamisen käsikirja. Xamk Kehittää 81. Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu. Viitattu 1.5.2025. Saatavissa:

<https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-344-183-5>

Koski, H. & Pihkola, H. (2017). Datan hyödyntäminen liiketoiminnassa. Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminta.

Kotler, P. & Keller, K. L. (2016). Marketing Management (15th ed.). Pearson Education.

Kuopion kansalaisopisto. (2018). Opetussuunnitelman perusteet. Kuopion kaupunki. https://peda.net/kuopio/kansalaisopisto/op/6-2018%3Afile/download/09028f4fbe9090539a1985b0d38b0fce4e93df38/1_OPETUSSUUNNITELMAN%20PERUSTEET%20LTK13062018.pdf

Laakso, S. 2022. Tiedolla johtaminen IT-alan organisaatiossa. LAB-ammattikorkeakoulu. Viitattu 1.5.2025. Saatavissa: <https://www.theseus.fi/handle/10024/754030>

Learning Analytics Finland. (2024). Oppimisanalytiikka opetuksen kehittämisen välineenä. Saatavilla: <https://www.oppimisanalytiikka.fi/>

Miettinen, S. (2017). Palvelumuotoilu – uusia menetelmiä käyttäjätiedon hankintaan ja hyödyntämiseen. Teknologiainfo Teknova.

Montonen, J. (2024). Tietojohdamisen perusteet ja tietojohdamisen johtaminen. Tieto-osaava. [TIETOJOHTAMISEN PERUSTEET JA TIETOJOHTAMISEN JOHTAMINEN](#)

Montonen, M. 2024. Hiljaisen tiedon hyödyntäminen osana tietämyksenhallintaa. Lapin ammattikorkeakoulu. Viitattu 1.5.2025. Saatavissa: <https://www.theseus.fi/handle/10024/809933>

Moritz, S. (2005). Service Design: Practical Access to an Evolving Field. Köln International School of Design.

Mäkinen, J. & Hietala, M. (2018). Palvelumuotoilun vaikuttavuus koulutuksessa. Palvelumuotoiluverkosto.

Mäkinen, J. 2024. Johtaminen strategisella ja operatiivisella tasolla: Tiedolla johtaminen. LAB-ammattikorkeakoulu. Viitattu 1.5.2025. Saatavissa: <https://www.theseus.fi/handle/10024/808377>

Niinistö, H. 2021. Tilannesidonnaiset ja autenttiset oppimisympäristöt taideoppimisen mahdollistajana. Turun yliopisto. Viitattu 1.5.2025. Saatavissa: <https://www.utupub.fi/handle/10024/150857>

Näränen, A. (2021). Tiedon laatu ja päätöksenteon haasteet koulutuksessa. Tieto-osaava julkaisu 4/2021.

OpenAI. 2025. ChatGPT (GPT-4), tekoälyavusteinen kielimalli. Saatavissa: <https://chat.openai.com/>.

Opetus- ja kulttuuriministeriö. (2024). Digitaalisen koulutuksen strategia. Saatavilla: <https://okm.fi/etusivu/> (Viitattu 2.2.2024)

Opetushallitus. (2023). Oppimisanalytiikka ja tiedolla johtaminen. Saatavilla: <https://www.oph.fi/fi/oppimisanalytiikka/> (Viitattu 11.5.2024)

Opetushallitus. (2024). Käyttäjätiedon hyödyntäminen koulutuksessa. Saatavilla: <https://www.oph.fi/fi/kayttajadata/> (Viitattu 10.9.2024)

Perhomaa, S. (2021). Uraohjauksen kehittäminen palvelumuotoilun keinoin. Opinnäytetyö, Tampereen ammattikorkeakoulu.

Provost, F. & Fawcett, T. (2013). Data Science for Business. O'Reilly Media.

Saarinen, J. 2024. Tiedolla johtaminen asiantuntijatyössä. Haaga-Helia ammattikorkeakoulu. Viitattu 1.5.2025. Saatavissa: <https://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-202402122831>

Salonen, A. & Virtanen, P. (2021). Asiakaslähtöinen tiedolla johtaminen. Talentum.

Savolainen, R. (2021). Tiedonhankinta ja -käyttö organisaatioissa. BTJ Kustannus.

Sinisalo, R. (2020). Aineistohallinnan kehittäminen korkeakouluissa. Saatavilla: <https://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-2020060316680>

Stickdorn, M. & Schneider, J. (2012). This is Service Design Thinking. Wiley.

Tieto-osaava. (2024). Käyttäjätiedon käyttö opetuksessa. Saatavilla: <https://tieto-osaava.fi>

Tieto-osaava. (2024a). Tietojohdamisen ABC – Käsikirja tiedolla johtamiseen <https://www.tietoosaava.fi/wp-content/uploads/2024/02/Tietojohdamisen-ABC-kasikirja.pdf>

Tieto-osaava. 2024a. Tiedolla johtaminen - mitä se on? Viitattu 1.5.2025. Saatavissa: <https://tieto-osaava.fi/tiedolla-johtaminen>

Tieto-osaava. (2024b). Tiedolla johtaminen – TIETO-OSAAVA – Ammatillisen koulutuksen tietojohdamisen kehittäminen. (Viitattu 1.5.2025) Saatavilla <https://wiki.eduuni.fi/pages/viewpage.action?pageId=421040053>

Tieto-osaava. (2024). Tietojohdamisen ABC – Käsikirja tiedolla johtamiseen. Tieto-osaava-hanke. (Viitattu 1.5.2025) <https://www.tietoosaava.fi/wp-content/uploads/2024/02/Tietojohdamisen-ABC-kasikirja.pdf>

Tietoarkisto. (2023). Oppimisanalytiikan eettinen käyttö. (Viitattu 1.5.2025) Saatavilla: <https://www.fsd.tuni.fi/fi/palvelut/aineistonhallinta>

Tuomi, J. & Sarajärvi, A. (2018). Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Tammi.

Valtioneuvoston kanslia. (2022). *Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminta: Toimintakatsaus 2022* (Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminta -julkaisuja 2022:1). https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/164389/VN_Selvitys_2022_1.pdf

Virtanen, P. & Lehtonen, J. (2020). Datan hyödyntäminen kulttuuripalveluissa. Kulttuurijohtamisen katsauksia.

Virtanen, P. & Stenvall, J. (2010). Julkinen johtaminen. Gaudeamus.

Virtanen, P. (2020). Palvelumuotoilu koulutuksen kehittämisessä. Gaudeamus.

Ylitalo, J., Kostamo, T., Kenttä, P. & Morikawa, M. (2024). Enhancing Leadership Pedagogy Within Engineering Education: A Course Example. SEFI 2024 - 52nd Annual Conference of the European Society for Engineering Education, Proceedings, 2394–2402. Saatavilla: <https://doi.org/10.5281/zenodo.14256893> (viitattu 6.4.2025).

Aineistoluettelo

Benchmarking-analyysi

Kuopion kansalaisopisto. (2025). Benchmarking: Aalto-yliopisto ja Kuopion kansalaisopisto - **Benchmarking aineistot**

Aalto-yliopisto. 2024. Strategia ja laatu. Aalto-käsikirja. Viitattu 1.5.2025. Saatavissa: <https://www.aalto.fi/fi/aalto-kasikirja/strategia-ja-laatu>'

Aalto University. (2023). Management of education. Saatavilla: <https://www.aalto.fi/en/aalto-handbook/management-of-education> (viitattu 6.4.2024).

Aalto University. (2023). Open Education and Open Educational Resources. Saatavilla: <https://www.aalto.fi/en/open-science-and-research/open-education-and-open-educational-resources> (viitattu 6.4.20254).

Aalto University. (2023). Our strategy. Saatavilla: <https://www.aalto.fi/en/strategy> (viitattu 6.4.2024).

Aalto University. (2023). Strategy materials. Saatavilla: <https://www.aalto.fi/en/our-strategy/strategy-materials> (viitattu 6.4.2024).

Aalto University. (2023). Learn about leadership and strategy. Saatavilla: <https://www.aalto.fi/en/lifewide-learning/learn-about-leadership-and-strategy> (viitattu 6.4.2024).

Aalto University. (2023). Leadership and Change Management D. Saatavilla: <https://www.aalto.fi/en/open-university-course-list/leadership-and-change-management-d> (viitattu 17.8.2024).

Aalto University. (2023). Strategic People Management. Saatavilla: <https://www.aalto.fi/en/open-university-course-list/strategic-people-management> (viitattu 17.8.2024).

Aalto University. (2023). Introduction to Strategic Management. Saatavilla: <https://www.aalto.fi/en/open-university-course-list/introduction-to-strategic-management> (viitattu 20.11.2024).

Aalto University. (2023). Strategy in Action. Saatavilla: <https://www.aalto.fi/en/open-university-course-list/strategy-in-action> (viitattu 11.9.2024).

Aalto University. (2023). Leadership Support Services. Saatavilla: <https://www.aalto.fi/en/services/leadership-support-services> (viitattu 6.4.2025).

Aalto University. (2023). Management. Saatavilla: <https://www.aalto.fi/en/aalto-university/management> (viitattu 6.4.2025).

Aalto University. (2023). Strategy. Saatavilla: <https://www.aalto.fi/en/aalto-university-open-university/strategy> (viitattu 6.4.2025).

Aalto University. (2023). Aalto University. Saatavilla: <https://www.aalto.fi/en> (viitattu 6.4.2025).

Kuopion kaupunki. (2022). *Kuopion strategia vuoteen 2030 – Hyvän elämän pääkaupunki*. Hyväksytty kaupunginvaltuustossa 16.5.2022 (§ 29). Saatavilla osoitteessa <https://www.kuopio.fi/uploads/2023/02/kuopio2030-strategia-asia-kirja.pdf> (viitattu 12.5.2025)

Kuopion kaupunki. (2023). *Hankintaohjelma 2023–2030*. Hyväksytty kaupunginvaltuustossa 12.6.2023. Saatavilla osoitteessa https://www.kuopio.fi/uploads/2023/08/kuopion-kaupungin-hankintaohjelma_2023.pdf (viitattu 1.5.2025)

Kuopion kaupunki. (2023). *Talousarvio 2024 – Toiminta- ja taloussuunnitelma 2024–2027*. Hyväksytty kaupunginvaltuustossa 27.11.2023. Saatavilla osoitteessa <https://www.kuopio.fi/uploads/2023/12/ta-2024-kuopion-kaupunki-kv-27112023.pdf> (Viitattu 12.5.2025)

Kuopion kaupunki. (2022). *Kuopion maaseutuohjelma 2022–2030*. Hyväksytty kaupunginvaltuustossa 16.5.2022 (§ 30). Saatavilla osoitteessa <https://www.kuopio.fi/uploads/2023/03/kuopion-maaseutuohjelma-asiakirja-2022-2030-1.pdf> (Viitattu 20.5.2025)

Kuopion kaupunki. (2025). *Kuopio 2030 -strategian toteutuminen 2022–2024*. Julkaistu 8.5.2025. Saatavilla osoitteessa https://www.kuopio.fi/uploads/2025/05/kuopio2030_strategian-toteutuminen2022-2024.pdf (Viitattu 9.5.2025)

Kuopion kaupunki. (2024). Tiedon hyödyntäminen. Sisäinen verkkosivusto. Ei julkisesti saatavilla.

Kuopion kaupunki. (2024). Asian hallinta. Sisäinen verkkosivusto. Ei julkisesti saatavilla.

Kuopion kaupunki (2024) Henkilöstön intranetti, Sisäinen verkkosivusto. Ei julkisesti saatavilla

Kuopion kansalaisopisto. (2024). <https://kansalaisopisto.kuopio.fi/> (Viitattu 27.10.2024)

Kuopion kansalaisopisto (2024) <https://kansalaisopisto.kuopio.fi/kansalaisopisto/toiminta-ajatus/> (Viitattu 12.10.2024)

Kuopion kansalaisopisto (2024) <https://kansalaisopisto.kuopio.fi/info/esteettomyys/> (Viitattu 12.10.2024)

Kuopion kansalaisopisto (2024) HelleWi ja kurssisuunnittelu. Sisäiset asiakirjat. Ei julkisesti saatavilla

Kuopion kansalaisopisto (2024) Toimisto. Sisäiset asiakirjat. Ei julkisesti saatavilla

Kuopion kansalaisopisto (2024) HelleWi- hallinto-ohjelma, sisäinen käyttö. Ei julkisesti saatavilla

Henkilöstökysely Kuopion kansalaisopistossa

Kuopion kansalaisopisto. (2024). Henkilöstökysely tiedon hyödyntämisestä suunnittelussa ja päätöksenteossa (1.12.–31.12.2024) [kyselylomake ja vastauskooste]. Määrällinen ja laadullinen aineisto. Liite 1.

Padlet-alustan ideointi

Kuopion kansalaisopisto. (2025). Padlet-ideointi: Tiedon hyödyntäminen suunnittelussa ja päätöksenteossa (1.1.–31.1.2025) [kuvakaappaus ja sensuroitu tiivistelmä sisällöstä]. Laadullinen aineisto. Liite2.

Lomakekysely henkilökunnalle - Aineiston hyödyntäminen suunnittelutyössä

B *I* U ↺ ↻

Aineiston käyttö suunnittelussa tarkoittaa erilaisten tietojen, kuten asiakaspalautteiden, tilastojen, osallistujamäärien tai tutkimustulosten hyödyntämistä. Näitä tietoja käytetään tukena, kun suunnitellaan ja kehitetään toimintaa, palveluita tai projekteja.

Kyselyn vastaukset ovat osa opinnäytetyötäni ja auttavat selvittämään, miten aineiston käyttö koetaan suunnittelutyössä ja miten se vaikuttaa suunnittelun laatuun.

Vastaukset käsitellään täysin anonymisti, eikä vastaajien henkilötietoja tallenneta

Kiitos, että osallistut kyselyyn!

⋮

Osaamisen ja ymmärryksen kartoittaminen aineiston käytössä

Aineiston käyttö voi parantaa suunnittelun laatua ja vaikuttavuutta, mutta sen tehokas hyödyntäminen edellyttää sekä tietoa että taitoa. Arvioi alla olevilla kysymyksillä omia taitojasi työsi näkökulmasta.

Miten arvioisit omaa osaamistasi aineiston käytössä suunnitteluprosessissa? *

- 1. Erittäin hyvä
- 2. Hyvä
- 3. Kohtalainen
- 4. Heikko
- 5. Ei lainkaan osaamista

3. **Miten arvioisit omaa osaamistasi aineiston käytössä suunnitteluprosessissa?** *

Merkitse vain yksi soikio.

- 1. Erittäin hyvä
- 2. Hyvä
- 3. Kohtalainen
- 4. Heikko
- 5. Ei lainkaan osaamista

4. **Kuinka usein käytät aineistoa (esim. tilastot, markkinadata) työsi tukena suunnittelussa?** *

Merkitse vain yksi soikio.

- 1. Päivittäin
- 2. Viikoittain
- 3. Kuukausittain
- 4. Harvoin
- 5. En käytä lainkaan

5. **Kuinka hyvin koet ymmärtäväsi aineiston analysoinnin ja tulkinnan perusteet?** *

Valitse kaikki sopivat vaihtoehdot.

- 1. Erittäin hyvin
- 2. Hyvin
- 3. Kohtalaisesti
- 4. Heikosti
- 5. En ymmärrä lainkaan

6. **Millaista koulutusta koet tarvitsevasi aineiston käytön tehostamiseksi suunnittelussa?**

Henkilökunnan asenteet aineiston käyttöön

Aineistoja hyödynnetään hyvin eri tavoin ja niiden käyttötarpeet ovat erilaiset. Koemme niiden tarpeellisuuden hyvin eri tavoin ja niihin liittyy toisinaan haastelta ja myös odotuksia. Vastaa omasta näkökulmastasi alla oleviin kysymyksiin.

7. **Aineiston käyttö suunnittelussa on mielestäni mielekästä. ***

Merkitse vain yksi soikio.

1 2 3 4 5

Täys Täysin samaa mieltä

8. **Aineiston käyttö vaikuttaa mielestäni suunnittelutyön laatuun**

Merkitse vain yksi soikio.

1 2 3 4 5

Heik Parantaa merkittävästi laatua

9. **Aineiston käyttö rajoittaa luovuuttani suunnittelussa. ***

Merkitse vain yksi soikio.

1 2 3 4 5

Täys Täysin eri mieltä

10. Millä tavalla aineiston käyttö tukee työtäsi suunnitteluprosessissa?

Aineiston käytön vaikutus suunnittelutyöhön

Aineiston käyttö vaikuttaa suunnittelutyön tehokkuuteen, erityisesti sen nopeuteen, tarkkuuteen ja lopputuloksen laatuun. Minkälaisia kokemuksia olet kokenut työssäsi, vastaa omasta näkökulmastasi

11. Kuinka aineiston käyttö on vaikuttanut suunnittelutyösi tehokkuuteen? *

Merkitse vain yksi soikio.

1. Lisännyt merkittävästi tehokkuutta
2. Lisännyt jonkin verran tehokkuutta
3. Ei vaikutusta

12. Aineiston käyttö nopeuttaa päätöksentekoa suunnittelutyössä. *

Merkitse vain yksi soikio.

1. Täysin samaa mieltä
2. Osittain samaa mieltä
3. En osaa sanoa
4. Osittain eri mieltä
5. Täysin eri mieltä

13. **Kuinka aineiston käyttö on vaikuttanut projektien aikatauluun? ***

Merkitse vain yksi soikio.

- 1. Nopeuttanut merkittävästi projektien valmistumista
- 2. Nopeuttanut jonkin verran
- 3. Ei vaikutusta
- 4. Hidastanut jonkin verran
- 5. Hidastanut merkittävästi

14. **Mitkä tekijät ovat mielestäsi esteitä aineiston tehokkaalle käytölle suunnittelutyössä?**

15. **Mitä parannuksia toivoisit aineiston käyttöön suunnitteluprosessissa?**

Osaamisen ja ymmärryksen kartoittaminen aineiston käytössä

Aineiston käyttö voi parantaa suunnittelun laatua ja vaikuttavuutta, mutta sen tehokas hyödyntäminen edellyttää sekä tietoa että taitoa. Arvioi alla olevilla kysymyksillä omia taitojasi työsi näkökulmasta.

16. **Miten arvioisit omaa osaamistasi aineiston käytössä suunnitteluprosessissa?** *

Merkitse vain yksi soikio.

1. Erittäin hyvä
 2. Hyvä
 3. Kohtalainen
 4. Heikko
 5. Ei lainkaan osaamista

17. **Kuinka usein käytät aineistoa (esim. tilastot, markkinadata) työsi tukena suunnittelussa?** *

Merkitse vain yksi soikio.

1. Päivittäin
 2. Viikoittain
 3. Kuukausittain
 4. Harvoin
 5. En käytä lainkaan

18. **Kuinka hyvin koet ymmärtäväsi aineiston analysoinnin ja tulkinnan perusteet?** *

Valitse kaikki sopivat vaihtoehdot.

1. Erittäin hyvin
 2. Hyvin
 3. Kohtalaisesti
 4. Heikosti
 5. En ymmärrä lainkaan

19. **Millaista koulutusta koet tarvitsevasi aineiston käytön tehostamiseksi suunnittelussa?**

Henkilökunnan asenteet aineiston käyttöön

Aineistoja hyödynnetään hyvin eri tavoin ja niiden käyttötarpeet ovat erilaiset. Koemme niiden tarpeellisuuden hyvin eri tavoin ja niihin liittyy toisinaan haasteita ja myös odotuksia. Vastaa omasta näkökulmastasi alla oleviin kysymyksiin.

20. **Aineiston käyttö suunnittelussa on mielestäni mielekästä. ***

Merkitse vain yksi soikio.

1 2 3 4 5

Täys Täysin samaa mieltä

21. **Aineiston käyttö vaikuttaa mielestäni suunnittelutyön laatuun**

Merkitse vain yksi soikio.

1 2 3 4 5

Heik Parantaa merkittävästi laatua

22. **Aineiston käyttö rajoittaa luovuuttani suunnittelussa. ***

Merkitse vain yksi soikio.

1 2 3 4 5

Täys Täysin eri mieltä

23. Millä tavalla aineiston käyttö tukee työtäsi suunnitteluprosessissa?

Aineiston käytön vaikutus suunnittelutyöhön

Aineiston käyttö vaikuttaa suunnittelutyön tehokkuuteen, erityisesti sen nopeuteen, tarkkuuteen ja lopputuloksen laatuun. Minkälaisia kokemuksia olet kokenut työssäsi, vastaa omasta näkökulmastasi

24. Kuinka aineiston käyttö on vaikuttanut suunnittelutyösi tehokkuuteen? *

Merkitse vain yksi soikio.

1. Lisännyt merkittävästi tehokkuutta
2. Lisännyt jonkin verran tehokkuutta
3. Ei vaikutusta

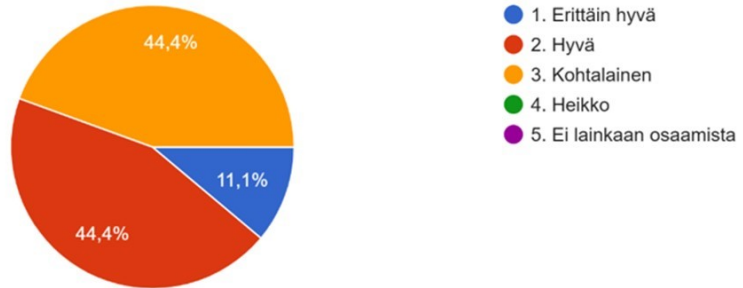
25. Aineiston käyttö nopeuttaa päätöksentekoa suunnittelutyössä. *

Merkitse vain yksi soikio.

1. Täysin samaa mieltä
2. Osittain samaa mieltä
3. En osaa sanoa
4. Osittain eri mieltä
5. Täysin eri mieltä

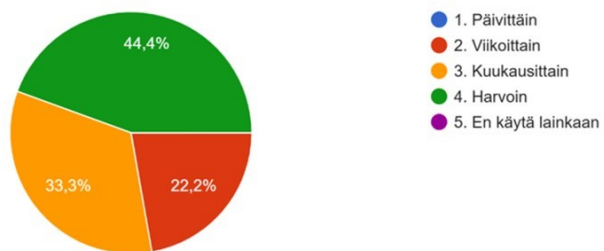
Miten arvioisit omaa osaamistasi aineiston käytössä suunnitteluprosessissa?

9 vastausta

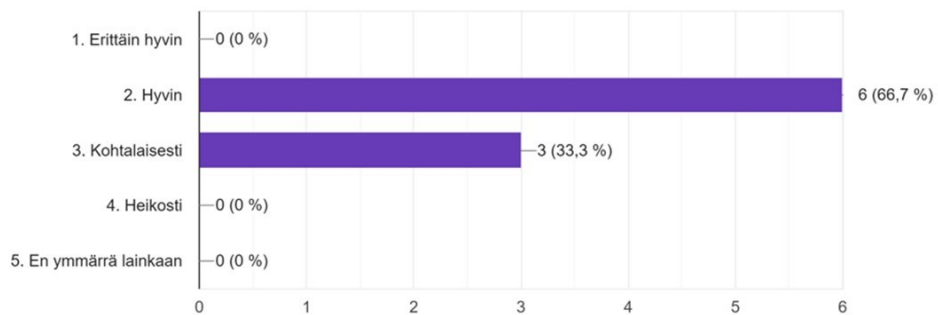
Kuinka usein käytät aineistoa (esim. tilastot, markkinadata) työsi tukena suunnittelussa?

9 vastausta

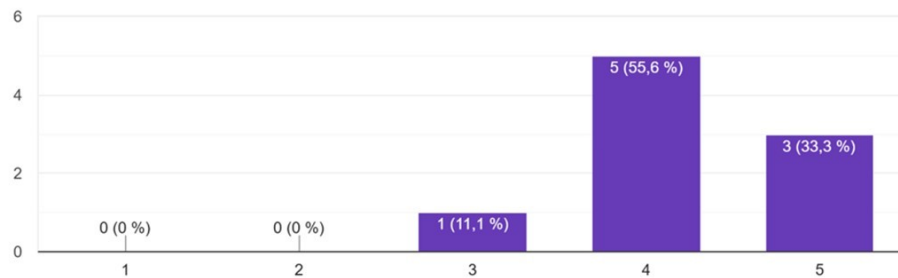
Kuinka hyvin koet ymmärtäväsi aineiston analysoinnin ja tulkinnan perusteet?

9 vastausta

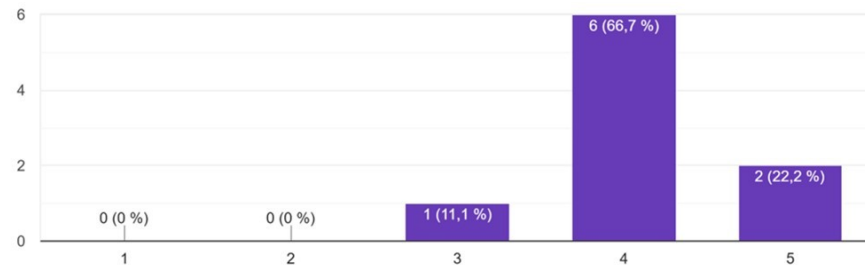
Aineiston käyttö suunnittelussa on mielestäni mielekästä.

9 vastausta

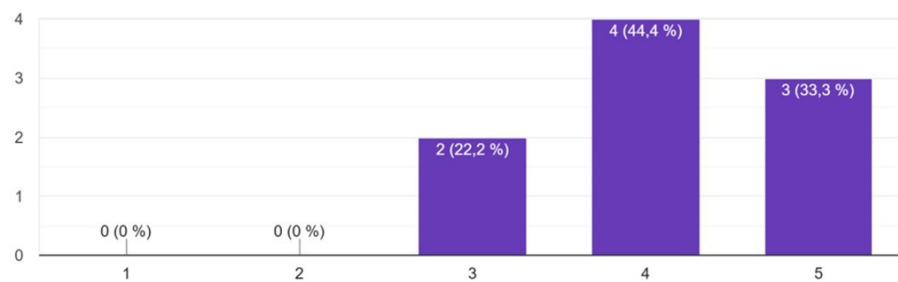
Aineiston käyttö vaikuttaa mielestäni suunnittelutyön laatuun

9 vastausta

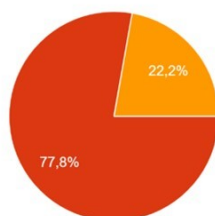
Aineiston käyttö rajoittaa luovuuttani suunnittelussa.

9 vastausta

Aineiston käyttö nopeuttaa päätöksentekoa suunnittelutyössä.

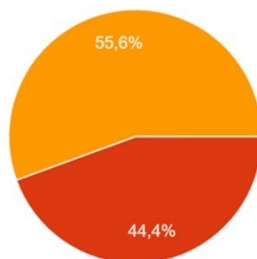
9 vastausta

- 1. Täysin samaa mieltä
- 2. Osittain samaa mieltä
- 3. En osaa sanoa
- 4. Osittain eri mieltä
- 5. Täysin eri mieltä

Kuinka aineiston käyttö on vaikuttanut projektien aikatauluun?

9 vastausta

- 1. Nopeuttanut merkittävästi projektien valmistumista
- 2. Nopeuttanut jonkin verran
- 3. Ei vaikutusta
- 4. Hidastanut jonkin verran
- 5. Hidastanut merkittävästi

Mitkä tekijät ovat mielestäsi esteitä aineiston tehokkaalle käytölle suunnittelutyössä?

6 vastausta

Aineiston tallennus ja ja jakamisen tavat ovat hieman vaihdelleet. Joskus aineistot pitää kaivella. Ehkä tallennuspaikka pitäisi olla aina sama ja yhteenvedon esitystapa selkeä. Eri järjestelmät lienevät haaste.

aineistoa ei ole tarpeeksi. yksittäisistä toiveista on vielä vaikeaa tietää onko esimerkiksi kurssitoive sellainen että se kiinnostaisi kokonaista ryhmää vai vain yhtä opiskelijaa.

Jos tieto ei ole vielä saatavilla, kun sitä tarvittaisiin.

Osaamattomuus hyödyntää tilastoja ja markkinadataa.

esteitä voisi olla esim. tiedon saatavuus ja oikea-aikaisuus, mutta minusta toimii talossamme ok

Kiire omassa työssä.

Mitä parannuksia toivoisit aineiston käyttöön suunnitteluprosessissa?

3 vastausta

Koko ajan on kehitytty. Jatketaan samaan suuntaan. Yhtenäiset ja verrannolliset, helposti löytyvät yhteenvedot olisi kivat.

Suunnitteluprosessin tueksi olisi hyvä saada toiveita heiltä, jotka eivät ole opiston aktiivikävijöitä. Miksi he eivät ole? Mitä tarvitaan, että olisivat? Minkälaisia kursseja he ideoisivat?

:Padlet

Miiku Rissanen • 18 minuuttia

Aineiston hyödyntäminen suunnittelutyössä

Tämä Padlet on luotu keräämään näkemyksiä ja kokemuksia aineiston käytöstä suunnittelutyössä. Haluamme kuulla, miten koet aineiston käytön vaikuttavan työn sujuvuuteen, tarkkuuteen ja lopputuloksiin.

Ideat aineiston käyttöön: Jaa konkreettisia ideoita, miten aineistoa voisi tulevaisuudessa vielä paremmin soveltaa suunnittelutyössä.

+ Lisää kommentti

Haasteet ja ongelmat: Tuo esiin asioita, jotka vaikeuttavat kerätyn datan käyttöä työssäsi.

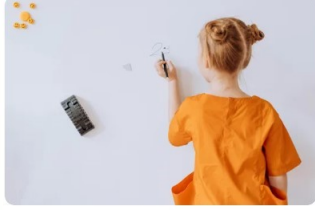
+ Lisää kommentti

Toiveet ja tarpeet: Millaisia aineistoja, esitystapoja tai analyysimenetelmiä kaipaavat?

+ Lisää kommentti

Parhaat käytännöt: Jaa omia kokemuksiasi onnistuneesta aineiston hyödyntämisestä.

+ Lisää kommentti

:Padlet

Miiku Rissanen 1/02/2025 ⇄

:Padlet

Aineiston hyödyntäminen suunnittelutyössä

Tämä Padlet on luotu keräämään näkemyksiä ja kokemuksia aineiston käytöstä suunnittelutyössä. Haluamme kuulla, miten koet aineiston käytön vaikuttavan työn sujuvuuteen, tarkkuuteen ja lopputuloksiin.

1/02/2025

Aineiston hyödyntäminen suunnittelutyössä

Tämä Padlet on luotu keräämään näkemyksiä ja kokemuksia aineiston käytöstä suunnittelutyössä. Haluamme kuulla, miten koet aineiston käytön vaikuttavan työn sujuvuuteen, tarkkuuteen ja lopputuloksiin.

Ideat aineiston käyttöön: Jaa konkreettisia ideoita, miten aineistoa voisi tulevaisuudessa vielä paremmin soveltaa suunnittelutyössä.

3

Kirjoittaja sensuroitu

1/16/25 7:09ILTAPÄIVÄ

Tuli mieleen, että ei ehkä ole koskaan suunnitelmasti toteutettu kurssitoivekyselyä ainealuekohtaisest. Voisikohan suunnittelija saada konkreettisia ideoita paremmin jos kohdennetusti kysyttäisiin esim. kuvisharrastajien toiveita kuviskursseista... musaharrastajien musakurssitoiveita jne..

Kirjoittaja sensuroitu

1/17/25 12:12ILTAPÄIVÄ

Hyvä pointti on tuo spesifi ainealue/kurssikohtainen palaute ja kehittämisideat. Jotenkin tykkäisin että opettajat vakiona ohjaisivat antamaan palautetta tai tulisiko kurssin päätyttyä palautekysely s-postiin? ne vastaisi, ketkä jaksavat ja haluavat antaa palautetta. Vai onko liian raskas prosessina? Nyt vain pistoina niitä palautekyselyitä..

Kirjoittaja sensuroitu

1/22/25 11:50AAMUPÄIVÄ

Hyvä idea. Varsinkin nyt, kun kurssipalautekyselyn lähettäminen on helppoa, niin olen lähettänyt (laittanut täpän Hellewiin) useimmille kotsan kursseille kyselyn myös keväällä. Eli en tee "pistona". Voi tietysti myös ärsyttää aktiivikävijöitä, mutta nykyään palautetta kysytään joka paikassa.

Haasteet ja ongelmat: Tuo esiin asioita, jotka vaikeuttavat kerätyn datan käyttöä työssäsi.

2

Kirjoittaja sensuroitu

1/16/25 7:12ILTAPÄIVÄ

Vastausprosentti on yleensä aika matala.

Kirjoittaja sensuroitu

1/17/25 12:25ILTAPÄIVÄ

Oikea-aikaisuus! Toisaalta kerättyä dataa olisi mielekästä käyttää myös yhteissuunnitteluissa/ideoinnissa enemmän? Sitten pohdin myös, että jos esim. asiakastoiveissa Karttulassa mindfulness, olisiko Rautavaarallakin kiinnostusta/tasa-arvoista/palvelukokonaisuuden laadun vuoksi mahdollista päästä opiskelemaan samaa (mindfulness ja paikkakunnat vain

Tutkittavan informointilomake

TIEDOTE TUTKIMUKSESTA

Tiedon voima päätöksenteossa ja johtamisessa – Case Kuopion kansalaisopisto

Pyyntö osallistua tutkimukseen

Teitä pyydetään mukaan tutkimukseen, jossa tarkastellaan Kuopion kansalaisopiston aineistonkeruun ja tiedon hyödyntämisen käytäntöjä suunnittelu- ja päätöksentekoprosesseissa. Olemme arvioineet, että sovellutte tutkimukseen, koska kuulutte Kuopion kansalaisopiston vakituisen henkilöstöön ja osallistutte opiston suunnittelu- ja kehittämistyöhön. Tämä tiedote kuvaa tutkimusta ja teidän osuuttanne siinä. Porehdyttyänne tähän tiedotteeseen teille järjestetään mahdollisuus esittää kysymyksiä tutkimuksesta, jonka jälkeen teiltä pyydetään suostumus tutkimukseen osallistumisesta.

Vapaaehtoisuus

Tutkimukseen osallistuminen on täysin vapaaehtoista. Kieltäytyminen ei vaikuta [oikeuksiinne Kuopion kansalaisopiston työyhteisön jäsenenä. Voitte myös keskeyttää tutkimuksen koska tahansa syytä ilmoittamatta. Mikäli keskeytätte tutkimuksen, teistä keskeyttämiseen mennessä kerättyjä tietoja ja näytteitä voidaan käyttää osana tutkimusaineistoa. Mikäli peruutatte suostumuksen, teistä jo kerättyjä henkilötietoja, näytteitä ja muita tietoja ei voida käsitellä enää osana tutkimusta, vaan ne hävitetään, mikäli niiden poistaminen aineistosta on edelleen mahdollista.

Tutkimuksen tarkoitus

Tämän tutkimuksen tarkoituksena on tuottaa tietoa siitä, miten oppilaitoksessa voidaan kehittää aineistonkeruun ja tiedon hyödyntämisen prosesseja siten, että ne tukevat organisaation suunnittelu- ja päätöksentekotyötä nykyistä systemaattisemmin. Tavoitteena on tunnistaa toimivia käytänteitä ja esittää konkreettisia kehittämissuhteita tiedolla johtamisen tueksi.

Tutkimuksen toteuttajat

Tutkimuksen tekee opinnäytetyön tekijä ja työntilaaaja on Kuopion kansalaisopisto, jonka toimintaa aineistonkeruumenetelmien osalta pyritään edistämään.

Tutkimusmenetelmät ja toimenpiteet

Tutkimukseen osallistuminen edellyttää osallistumista sähköiseen henkilöstökyselyyn sekä mahdollisesti Padlet-alustalla tapahtuvaan avoimeen ideointiin. Kyselyn vastaamiseen kuluu noin 10–15 minuuttia. Padlet-ideointi on avoin ja anonymi, ja siihen osallistuminen on vapaaehtoista. Tutkimus toteutetaan sähköisen kyselylomakkeen, Padlet-alustan ja benchmarking-analyysin avulla. Tutkimuksessa ei oteta näytteitä eikä tehdä fyysisiä mittauksia.

Tutkimuksen mahdolliset hyödyt

Kehittämissuhteita toiminnan kehittämiseen organisaatiossa

Kustannukset ja niiden korvaaminen

Tutkimukseen osallistuminen ei maksa teille mitään. Osallistumisesta ei myöskään makseta erillistä korvausta.

Tutkittavan informointilomake

Tutkittavien vakuutusturva

Tutkimuksessa ei ole erillistä vakuutusturvaa tutkimus puolesta

Tutkimustuloksista tiedottaminen

Tutkimuksen tulokset julkaistaan osana opinnäytetyötä Theseus-verkkopalvelussa. Tulokset esitetään ryhmätasolla, eikä yksittäisiä vastaajia voida tunnistaa.

Halutessaan tutkittava voi pyytää tiivistelmän työn keskeisistä tuloksista sähköpostitse.

Tutkimuksen päätyminen

Myös tutkimuksen suorittaja voi keskeyttää tutkimuksen, mikäli huomaa esteistä tutkimuksen etenemisestä ja mahdollisista haitoista organisaation toiminnalle. Tutkimuksen jälkeen tutkittaville esitetään tulokset

Tutkimuksen aineistojen hävittäminen

Tutkimuksessa käytetty aineisto hävitetään asianmukaisesti. Vastuu hävittämisestä on tutkimuksen tekijällä Anu Rissasella.

Lisätiedot

Pyydämme teitä tarvittaessa esittämään tutkimukseen liittyviä kysymyksiä tutkijalle/tutkimuksesta vastaavalle henkilölle.

Tutkijoiden yhteystiedot

Tutkija / opinnäytetyötekijä
Nimi: Anu Rissanen
Puh. 044 7184 717
Sähköposti: anu.rissanen@kuopio.fi

Tutkimuksesta vastaa / opinnäytetyön ohjaaja
Titteli: Opettaja
Nimi: Eeva-Katri Ahola
Korkeakoulu / yksikkö Ammattikorkeakoulu Oy / kulttuuripalvelut ja musiikki
Sähköposti: : Eeva.Katri.Ahola@metropolia.fi

Tutkittavan informointilomake

Tutkimuksessa teistä kerätään seuraavia henkilötietoja

Yhteystieto: Sähköpostiosoite

Teillä ei ole sopimukseen tai lakisääteiseen tehtävään perustuvaa velvollisuutta toimittaa henkilötietojanne vaan osallistuminen on täysin vapaaehtoista.

Tutkimuksessa ei kerätä henkilötietojanne muista lähteistä.

Henkilötietojenne suojausperiaatteet

Henkilötiedot kerätään ainoastaan tutkijan paperisiin muistiinpanoihin tietokoneelle, ei pilvipalveluun. Tietokone on suojattu asianmukaisilla pääsykoodeilla, joka estää muiden pääsyn koneelle. Tietokone on tutkijan henkilökohtainen.

Henkilötietojenne käsittelyn tarkoitus

Henkilötietojenne käsittelyn tarkoitus on jakaa tutkimukseen osallistujille kysely sekä osallistumislinkki työpajaan.

Henkilötietojenne käsittelyperuste

Henkilötietojesi käsittelyperuste on suostumus, jolloin sinulla on rekisteröitynä seuraavat oikeudet

Koska henkilötietojasi käsitellään tässä tutkimuksessa, olet rekisteröity tutkimuksen aikana muodostuvassa henkilörekisterissä. Rekisteröitynä tärkeimmät

oikeutesi ovat:

- saada informaatiota henkilötietojen käsittelystä
 - tarkastaa ja oikaista itseäsi koskevia tietoja
 - peruuttaa antamasi henkilötietojen käsittelyä koskeva suostumus,
- HUOM: suostumuksen peruuttamiseen mennessä kerättyjä tietoja voidaan silti käyttää osana tutkimusaineistoa
- poistaa tietosi (esim. jos peruutat antamasi suostumuksen) tai rajoittaa tietojesi käsittelyä
 - tehdä valitus tietosuojavaltuutetun toimistoon, jos katsot, että henkilötietojasi on käsitelty tietosuojalainsäädännön vastaisesti

Oikeutta tietojen tarkastamiseen, oikaisuun, poistoon ja käsittelyn rajoittamiseen ei kuitenkaan ole, jos henkilötietoja ei käsitellä tutkimuksessa tunnisteellisina eikä rekisterinpitäjä pysty tunnistamaan rekisteröityä.

Tutkimuksen kesto-aika (henkilötietojenne käsittelyaika)

1.1.2024-31.5.2025

Mitä henkilötiedoillenne tapahtuu tutkimuksen päätyttyä?

Edellä kerrotun henkilötietojen käsittelyajan päätyttyä henkilötietosi tallennusmuodosta riippumatta tuhotaan.

Tietojen luovuttaminen tutkimusrekisteristä

Tietoja ei siirretä.

Henkilötietojenne mahdollinen siirto EU:n tai ETA-alueen ulkopuolelle

Henkilötietoja ei siirretä EU:n tai ETA-alueen ulkopuolelle.

Tutkittavan suostumuslomake

Tutkimuksen nimi: Tiedon voima päätöksenteossa ja johtamisessa – Case Kuopion kansalaisopisto

Tutkimuksen toteuttaja: Metropolia Ammattikorkeakoulu Oy, Anu Rissanen, 0447184717, anu.rissanen@kuopio.fi, Eeva-Katri Ahola, Eeva.Katri.Ahola@metropolia.fi

Minua _____ on pyydetty osallistumaan yllä mainittuun tutkimukseen, jonka tarkoituksena on kartoittaa organisaation sisäisiä tapoja kerätä dataa ja selvittää henkilökunnan mahdollisuuksia hyödyntää tätä suunnittelutyössään.

Olen saanut tiedotteen tutkimuksesta ja ymmärtänyt sen. Tiedotteesta olen saanut riittävän selvityksen tutkimuksesta, sen tarkoituksesta ja toteutuksesta, oikeuksistani sekä tutkimuksen mahdollisesti liittyvistä hyödyistä ja riskeistä. Minulla on ollut mahdollisuus esittää kysymyksiä ja olen saanut riittävän vastauksen kaikkiin tutkimusta koskeviin kysymyksiini.

Olen saanut tiedot tutkimukseen mahdollisesti liittyvästä henkilötietojen keräämisestä, käsittelystä ja luovuttamisesta ja minun on ollut mahdollista tutustua tutkimuksen tietosuojaselosteeseen.

Osallistun tutkimukseen vapaaehtoisesti. Minua ei ole painostettu eikä houkuteltu osallistumaan tutkimukseen.

Minulla on ollut riittävästi aikaa harkita osallistumistani tutkimukseen.

Ymmärrän, että osallistumiseni on vapaaehtoista. Voin keskeyttää tutkimukseen osallistumisen tai peruuttaa suostumukseni koska tahansa syytä ilmoittamatta. Olen tietoinen siitä, että mikäli keskeytän (voin jatkaa sitä myöhemmin) tutkimuksen, keskeyttämiseen asti kerättyjä tietoja voidaan käyttää tutkimuksessa. Jos peruutan suostumukseni, minusta jo kerättyjä henkilötietoja, näytteitä ja muita tietoja ei voida käsitellä enää osana tutkimusta, vaan ne hävitetään, mikäli niiden poistaminen aineistosta on edelleen mahdollista.

Allekirjoituksellani vahvistan osallistumiseni tähän tutkimukseen.

Jos tutkimusaineistoa jatko käytetään tai avataan, annan allekirjoituksellani suostumukseni myös tähän.

Jos tutkimukseen liittyvien henkilötietojen käsittelyperusteena on suostumus, vahvistan allekirjoituksellani suostumukseni myös henkilötietojeni käsittelyyn. Minulla on oikeus peruuttaa suostumukseni tietosuojaselosteessa kuvatulla tavalla.

Allekirjoitus:

Nimenselvennys:

Alkuperäinen allekirjoitettu tutkittavan suostumus sekä kopio tutkimustiedotteesta liitteineen jäävät tutkijan arkistoon. Tutkimustiedote liitteineen ja kopio allekirjoitetusta suostumuksesta annetaan tutkittavalle.